

EESTI STATISTIKA

KUUKIRI

RECUEIL MENSUEL

DU

BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

1931

APRILL

SISUKS PEALE MUU:

Linnade ja alevite tulud ja kulud 1929/30 m/a.

Linnade ja alevite rahvastik 1930 a.

Ühingud ja seltsid 1929—30 a.

Tulumaks 1930 a.

Aruandvate ettevõtete maksud 1927—29 a.

Rahvaliiklemine üle piiri 1930 a.

Väljaränd 1930 a.

Nr. 113(4)

TALLINN

Nr. 113(4)

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO
BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

SISUKORD

TABLE DES MATIÈRES

	Lhk.		Page
Linnade ja alevite tulud ja kulud 1929/30 m/a.— H. Neuhaus	197	<i>Recettes et dépenses des villes et bourgs en 1929,30 — H. Neuhaus</i>	197
Linnade ja alevite rahvastik 1930 a.—G. Tomberg 207		<i>Population des villes et bourgs en 1930 — G. Tomberg</i>	207
Ühingud ja seltsid 1929—30 a.—A. Lepp . . . 211		<i>Unions et sociétés de 1929—30 — A. Lepp . . .</i>	211
Tulumaks 1930 a. — J. Kits 215		<i>Impôt sur le revenu en 1930 — J. Kits . . .</i>	215
Aruandvate ettevõtete maksud 1927—29 a. — V. Feldman 225		<i>Impôts des entreprises anonymes et coopéra- tives de 1927—29 — V. Feldman</i>	225
Rahvaliiklemine üle piiri 1930 a.—G. Tomberg . 236		<i>Mouvement de la population traversant la frontière en 1930 — G. Tomberg</i>	236
Väljaränd 1930 a. — H. Reiman 241		<i>Émigration en 1930 — H. Reiman</i>	241

ANALISED TABELID — TABLEAUX PERMANENTS

Standart- numeraat- sioon)		(Numération permanente)	
Tab. 1. Väliskaubandus veebruaris	244	Tab. 1. Commerce extérieur en février	244
" 2. Väliskaubandus muude riikidega veebruaris	246	" 2. Commerce extér. avec les autr. pays en février	246
" 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus veebruaris	246	" 3. Commerce extér. des princp. artict. en février	246
" 4. Tolliametite läbikalk veebruaris	248	" 4. Activité des bureaux douaniers en février	248
" 5. Tolliasutiste tulud		" 5. Recettes douanières	
" 6. Rõlgraudteed jaanuaris	249	" 6. Chemins de fer en janvier	249
" 7. Tallinna sadama tegevus märtsis	250	" 7. Mouvement du port de Tallinn en mars	250
" 8. Eesti Panga äriseis 28. II. 31.	250	" 8. Bilans de la Banque d'Estonie le 28. II. 31.	250
" 9. Maapanga äriseis		" 9. Situation financière de la Banque agricole	
" 10. Pankade äriseis 1. XII. ja 1. XI. 30.	55*	" 10. Situation financière des banques au 1. XII. et 1. XI. 30	55*
" 11. Üksikute pankade ärisaisu summad 1. XII. ja 1. XI. 30.	55*	" 11. Montant des bilans des banques au 1. XII. et 1. XI. 30	55*
" 12. Riigi ainsusetulekud jaanuaris	251	" 12. Recettes de l'État en janvier	251
" 13. Valuuta hinnad Tallinna börsil märtsis	252	" 13. Cours du change à Tallinn en mars 1931	252
" 14. Vabariigi piiridest ülesõitnud veebruaris ja märtsis	251	" 14. Nombre de personnes passées les confins de la Répu- blique en février et mars	251
" 15. Linnade rahvastik märtsis	252	" 15. Mouv. de la populat. dans les villes en mars	252
" 16. Liikvel olev raha 1. III. 31.	253	" 16. Billets en circulation 1. III. 31.	253
" 18. Pankadevahelise arvekoja tegevus märtsis 1931 a.	253	" 18. Mouvement de la chambre de compensation en mars 1931	253
" 19. Protestitud vekselid veebruaris 1931 a.	253	" 19. Effets protestés en février 1931	253
" 20. Kapitali emissioonid märtsis 1931 a.	253	" 20. Emissions des capitaux en mars 1931	253
" 21. Tööstatustoodang jaanuaris 1931 a.	253	" 21. Production de quelques industries en janvier 1931	253
" 22. Loomataudid jaanuaris 1931 a.	253	" 22. Epizooties en janvier 1931	253
" 23. Tapamajade tegevus veebruaris 1931 a.	253	" 23. Fonctionnement des abattoirs en février 1931	253
" 24. Suurmlüügihinnad märtsis	254	" 24. Prix de gros en mars	254
" 25. Toiduasmete maksumuskalorilise sisalduse järgi 1926—31	255	" 25. Coût des denrées alimentaires à la base de leur valeur nutritive 1926—31	255
" 26. Turuhinnad märtsis	256	" 26. Prix de détail en mars	256
" 27. Elumaksumuindeksid	255	" 27. Nombres-indices du coût de la vie	255
" 28. Suurmlüügiindeksid	255	" 28. Nombres-indices des prix de gros	255
" 29. Töösturg jaanuaris	192*	" 29. Marché du travail en janvier	192*
" 30. Tööstatustevõtted ja tööloolu 1. veebruariks	193*	" 30. Entreprises industrielles et leur main d'oeuvre au 1 février	193*
" 31. Tööõnnetused tööstatustevõtteis jaanuaris	196*	" 31. Accidents du travail dans les entreprises industriel- les en octobre et janvier	196*
" 32. Tööstatustööliste arvu liikumise indekseid	196*	" 32. Nombres-indices du mouvement du nombre de la main d'oeuvre dans les entrepr. industr.	196*
" 33. Nakkushaigused jaanuaris	196*	" 33. Maladies contagieuses en janvier	196*

* Viimased andmed ilmunud eelmistes kuukirjades.
Par sont désignés les tableaux parus dans les NN précédents.

LINNADE ja ALEVITE TULUD ja KULUD 1929/30 m/a.
RECETTES et DÉPENSES des VILLES et BOURGS en 1929/30.

S i s u: 1) Linnade ja alevite büdžetid, lk. 197. 2) Korrallised kulud, lk. 198. 3) Korrallised tulud, lk. 198. 4) Ettevõtted, lk. 200.

1. Linnade ja alevite büdžetid.
Budgets des villes et bourgs.

	Linnadel.	Aleveil.
Tulud 1929/30. . .	12 142	452
1928/29. . .	11 017	353
Aruandeaastal	+1 125 = 10,2%	+99 = 28,6%
Kulud 1929/30. . .	12 193	437
1928/29. . .	10 873	346
Aruandeaastal	+1 320 = 12,1%	+190 = 26,3%

Seega nii linnade kui alevite büdžetid kasvavad pidevalt, sest ka 1928/29 a. väljendus nende tõus eelmise aastaga võrreldes linnade tuludel kuni 12% ja kuludel 13% ning alevite — 33—41%.

Kulude tõusu elaniku kohta viimasel kahel aastal näitavad järgmised andmed:

	Linnadel.	Aleveil.
1928/29 a. . .	33,1 kr	12,2 kr
1929/30 „ . .	37,2 „ ehk +11,3%	15,5 „ +27,0%

Nimetatud koormatus linnadel oli 1922 a. 18,6 kr ja alevil 1924 a. — 8,6 kr, seega kasvab see linnadel kaheksa aastaga rohkem kui 2 korda ja alevil kuue aastaga 1³/₄ korda.

Üksikuil omavalitsusil keskmine kulu ühe elaniku peale on näidatud alamal kahe arvuga — üldbüdžeti ja ainult korralliste kuludega.

Linnadel (kr).

Tallinnas	52,0—41,7	Petseris	19,8—18,2
Tartus	33,0—23,0	Viljandis	30,1—30,1
Narvas	22,8—19,6	Rakveres	22,4—16,9
Pärnus	38,6—30,9	Tapal	11,3—10,8
Valgas	21,1—14,8	Türil	14,6—14,6
Võrus	37,2—31,1	Paldiskis	16,8—16,8
Haapsalus	29,3—17,7	Nõmmel	12,2—11,5
Kuresaares	29,3—21,8	Põltsamaal	15,5—13,5
Paides	24,1—22,6	Tõrvas	40,5—21,3

Aleveil.

Mustvee	8,8—7,7	Elva	16,7—16,7
N.-Jõesuu	15,0—15,0	Antsla	19,3—16,9
Kunda	11,8—11,2	Kilingi-	
Otepää	21,5—7,2	Nõmme	9,1—9,1
Mõisaküla	9,3—8,4	S.-Jaani	16,8—10,1
Sindi	5,8—5,8	Jõgeva	15,5—15,5
Kallaste	9,4—4,5	Võõpsu	11,7—11,7
Jõhvi	41,8—11,4	Keila	16,4—16,4
Kärdla	24,6—6,1	Mustvee	12,1—12,1

Üldbüdžetilised suhtarvud osutusid kõrge- maiks Tallinnal, Tõrval ja Pärnul ning ale- veist — Jõhvil, Kärdlal ja Otepääl, kusjuures Jõhvi suhtarv väiksem vaid Tallinna omast.

Elanikkude koormatus korralliste kulude suhtes on suurim Tallinnal, Võrul, Pärnul, Viljandil ja alevist — Antslal, Elval, Keilal ja Narva-Jõesuul.

Erakorralline büdžet tõstab elaniku koor- matust linnadel üldiselt 24,3% võrra (eelmisel aastal 20,7%), olles keskmisest kõrgem, näi- teks, Tõrval 90,1%, Haapsalul 65,5%, Valgal 42,5%, Tartul 39,3% ja Rakverel 32,5%.

Erakorralliste eelarvete järgi kulutati lin- nades:

	Kr
1. Ettevõtete laiendamiseks	1 257 593
sellest 76,6% Tallinnal elektrijaama ja veevärgi korraldamiseks ja 19,9% Tartul elektrijaama täiendami- seks.	
2. Uute hoonete ehitamiseks	581 779
sellest 46,2% Tallinnal.	
3. Koolimajade ehitamiseks	150 291
sellest Tallinnas 63 tuh. kr, Pär- nus 60 tuh. ja Tõrvas 25 tuh. kr.	
4. Kinnisvarade omandamiseks	317 989
sellest Tartus 288,4 tuh. kr.	
5. Mitmesugusteks. põhjalikkudeks töödeks	239 724

Kokku 2 547 376

Alevid kulutasid erakorralliselt 140 438 kr; neist koolimajade ehitamiseks 107 000 kr; — Otepääl 21 tuh., Jõhvil 58 tuh. ja Kärdlal 26 tuh. kr; — uute hoonete ehitamiseks viies ale- vis 22 468 kr; kinnisvara omandamiseks kahes alevis 8 420 kr ja mitmesugusteks töödeks 2 550 kr.

Erakorrallisteks kuludeks saadi tuludena linnadelt 2 547 376 kr, neist: 46,5% laenuna pan- kadest, 16,4% riiklikest summadest ja fondi- dest, 35,5% oma erikapitalidest ning 1,3% muu- dest sissetulekutest.

Alevite erakorralliste tulude kogusumma 128 045 kr koosneb peamiselt (120 tuh. kr ehk 93,7%) riiklikest toetustest, kuna laenuna on saadud ainult 1,7% ja muist tulullikaitst — 4,6%.

2. Korralsised kulud. Korralsised kulud jagunevad järgmistele aladele:

	Linnad			Alevid		
	1000 kr	%		1000 kr	%	
		1929/30	1928/29		1929/30	1928/29
Vahtsemine, sotsiaalsed ja riiklikud ülesanded.	1 181	12,2	12,2	101	34,3	31,1
Heakord	1 838	19,0	18,8	46	15,5	9,9
Haridus	1 849	19,2	19,4	71	24,0	27,5
Hoolekanne	1 912	19,8	17,7	36	12,0	10,0
Tervishoid.	1 444	15,0	14,0	4	1,3	1,5
Rahanduseoperatsioonid, kapitalid ja muud	1 424	14,8	17,3	38	12,9	15,0
Kokku	9 046	—	—	286	—	—

Nagu näha, linnade kulud heakorral alal suurenesid 0,2% võrra, vähenedes samal määral hariduse alal; hoolekanne ja tervishoiu kulud ületasid eelmise aasta kokku 2,5% võrra, rahanduseoperatsioonide ja muude kulude arvel. Alevite kulud aga väljendavad rõhkem kõikumust, nimelt, on märgata silmapaistvat tõusu valitsemise, heakorral ja hoolekanne alal, kuna tunduvalt vähenemist näitavad hariduse ja rahanduseoperatsioonide ning muud kulud.

Loetletud andmed tõendavad, et omavalitsuste kulubüdzettidel ei tekkinud suuri kõrvalekalduvusi endiste aastate normidest. Viimase kahe aasta absoluutarvude kõrvutamine võimaldab siiski piltlikumalt iseloomustada majandusliku tegevuse suuna, nagu näitab alamal paigutatud andmestik.

Aruandeaastal eelmisest aastast rohkem ehk vähem:

	Linnad.	Alevid.
Valitsemine, sotsiaalsed ja muud ülesanded	+87 tuh. kr	+12 tuh. kr
Heakord	+155 "	+22 "
Haridus	+110 "	+3 "
Hoolekanne	+928 "	+11 "
Tervishoid	+134 "	
Rahanduseoperatsioonid ja muud	-132 "	+1 "
Kokku	+682 tuh. kr	+49 tuh. kr

Esimese rühma kulude juurekasvust (+87 tuh. kr) langeb täidesaatvate organite ülalpidamisele 27 tuh., muude sotsiaalsete ja riiklike ülesannete teostamiseks 60 tuh. kr, alevitel (12 tuh.) on kogu juurekasv tekkinud valitsemiskulude tõusust. Linnade heakorral alal eriti hoogsalt arenesid tänavate ja teede korrashoiu kulud, millistest Tallinna arvele üksi kuulub 114 tuh.; samuti suurenesid 20 tuh. võrra tänavate valgustamiskulud. Alevite heakorral teostamine nõudis rohkem väljami-

nekuid, eriti suvituseolukorra tõstmisel Narva-Jõesuus ja Elvas kokku 10 tuh. kr.

Hariduse alal märksa suurenesid linnadel koolide ülalpidamise kulud (105 tuh. kr võrra), kuna abirahad ja toetused isegi langesid umbes 4 tuh. võrra. Sama on märgata ka alevitel. Hoolekanne alal kulude juurekasvu kutsus esile: lahtine hoolekanne 224 tuh. kr, neist Tallinnal üksi 163 tuh., ning lastekodude ja lasteaedade ülalpidamine 46 tuh., sellest Tallinnal üksi 22 tuh. kr; juurekasv vanadekodude ülalpidamiseks kuulub ka tervelt Tallinnale. Alevitel väljaminekud suurenesid peamiselt lahtise hoolekanne alal, neist tunduvalt juurekasvuga Kundal (umbes 5 tuh. kr), Otepääl ja Mustveel. Linnade tervishoiu-kulude suurenemist põhjustab haiglate ülalpidamine, kokku 130 tuh. kr, neist Tallinnal 75 tuh., Tartul 17 tuh., Viljandil 22 tuh. ja Võrul 11 tuh. kr.

Mis puutub rahanduseoperatsioonide kulude vähenemisse, siis on see seletatav linnade majandusliku kitsikusega, mis ei lubanud teostada täielikult võlgade tasumistki, rääkimata erikapitalide asutamisest.

Igatahes ei paista loetletud avaldusist mingisugust tähelepanuvääri murrangut omavalitsuste tegevuses, milliste kulude suhteline vahakord püsis ka aruandeaastal samal protsendilisel jaotusel nagu eelmisel aastal.

3. Korralsised tulud. Korralsised tulud (tuhandeis kr) kõrvutame alamal tabelis:

	Linnad			Alevid		
	1000 kr	%		1000 kr	%	
		1929/30	1928/29		1929/30	1928/29
Maksud						
Varanduskust seisu-korrastole-nevad	2 999	31,2	31,2	95	29,3	26,6
Tööstus-kaubandus-likud	1 260	13,2	13,5	105	32,4	34,5
Tarvituse-õiguste pealt	334	3,4	3,4	14	4,3	3,6
Mitmesugused	340	3,5	3,5	35	10,8	9,7
Maksud kokku	4 933	51,3	51,6	249	76,8	74,4
Varanduste kasutamise (netto) Eitavõtete puhaskasu	748	7,8	8,2	25	7,7	7,6
Mitmesugused eriaisetulekud ja kulude tagasimak-sud	808	8,4	7,9	-1	-0,3	7,2
Rahanduseoperatsioonid	2 140	22,3	19,7	23	7,2	5,4
Juhuslikud	958	9,9	12,4	28	8,6	5,4
Kokku	9 607	—	—	324	—	—

Neist andmeist nähtub, et linnadel ka tulude protsendiline jaotus jääb peaaegu endiseks, arvatud välja vahest sissetulekud rahanduseoperatsioonest ja eriotstarvetest, millest on märgata tunduvalt kõikumist. Kui aga neid protsente võtta koondatult, siis osutuvad nende summad mölema aasta kohta võrdseiks ($22,9 + 9,9 = 19,7 + 12,9$).

Tulude absoluutsed kõikumised on näidatud järgmises tabelis.

Maksud.	Linnad. Alevid.	
	1000 kr	1000 kr
Varanduslikust seisukorrast olenevad	+152	+21
Tööstus-kaubanduslikud	+ 30	+ 9
Tarvituseõigusite pealt	+ 21	+ 4
Mitmesugused	+ 22	+ 8
Kõik maksud	+225	+42
Varanduste kasutamisest	- 4	+ 4
Ettevõtete puhaskasu	+ 94	-21
Mitmesugused erisissetulekud ja kulude tagasimaksud	+337	+ 8
Rahanduseoperatsioonid	-178	+13
Juhuslikud	+ 9	-
Kokku	+483	+46

Varanduslikust seisukorrast olenevate maksude tõus sündis eriti kinnisvaramaksu ning tulumaksu suurenemise arvel, nimelt, esimest saadi 136 tuh. ja teist 11 tuh. *kr* rohkem eelmisest aastast, seal juures Tallinnal üksi 85 tuh. *kr* kinnisvaramaksu.

Tööstus-kaubanduslike maksude hulgast vähenesid äritunnistusemaks (8 tuh.) ja lõbustusemaks (2 tuh. *kr*). Selle asemel saadi rohkem trahterimaksu 22 tuh. *kr*, sellest Tallinnas 7 tuh. ja Tartus 8 tuh. *kr*, ning laadaja turukauplejailt 7 tuh., sellest Pärnus 3 tuh. ja Rakveres 3 tuh. *kr* rohkem eelmisest aastast.

Tarvituseõiguslikest maksudest langesid hobuste ja sõidukitemaks (2 tuh.), suurenesid maksud mehaaniliste sõidukite pealt: autodelt ja mootorrattastelt 19 tuh. ja jalgrattastelt 4 tuh. *kr*.

Mitmesuguste maksustuste hulgast pälvib tähelepanu tõus viivitusetrahvidel 13 tuh., kantseleimaksudel 4 tuh. ja plaanide läbivaatamis- ning registreerimismaksudel 5 tuh. *kr* võrra.

Varanduste kasutamise alal on tulud vähenenud 4 tuh. *kr* võrra, kuigi majadest saadud tulu ületab eelmise aasta oma 36 tuh. ja metsadest 6 tuh. *kr*. Vähenesid tulud mõisade alal 35 tuh., liiva-saviaukude ja kivimurdude alal 12 tuh. *kr* võrra.

Mitmesugused sissetulekud eriülesannete täitmisel, kuhu kuuluvad toetused ja tagasimaksud, ulatusid 2140 tuh. *kr*, nii toetussummade kui omatulude kasvades.

Heakorral alal saadi Teedeministeeriumilt jõuvankrite- ja bensiinimaksu ning toetusi teedekapitali arvelt eelmisest aastast rohkem 39 tuh. *kr*, sellest Tartu 18 tuh., Narva 9 tuh., Pärnu 15 tuh. ja Viljandi 28 tuh. *kr*, kuna vähem sai Tallinn 22 tuh., Võru 5 tuh. ja Tõrva 3 tuh. *kr*.

Hariduse alal vähenesid tulud ja toetused üldiselt 4 tuh. *kr*, peamiselt Tallinna ja Tartu arvel, kuna Viljandil toetuste summa tõusis 6250 *kr*, mis tarvitati Naiskutseskooli ülalpidamiseks.

Hoolekande teostamine, eriti lastekodude ülalpidamine ja vaeste toetus, nõudis aruandeaastal valitsuselt krediiti 315 tuh. *kr* (eelmisel aastal oli 113 tuh. *kr*), s. o. rohkem 202 tuh., millest üksi Tallinna arvele kanti üle 150 tuh., Pärnule 16 tuh. ning teistele linnadele alla 10 tuh. *kr*.

Tervishoju alal on märgata toetuste vähenemist 6 tuh. *kr* võrra, osalt sissetulekute suurenemise tõttu linnade haiglatel (105 tuh. *kr*).

Sissetulekute kahanemine rahanduseoperatsioonest 178 tuh. *kr* võrra sündis peamiselt Tallinnas, kus need vähenesid 153 tuh. *kr* võrra; teistes linnades väljendus see kahanemine väikestes summas, näiteks, Pärnus 5 tuh., Valgas 7 tuh., Viljandis 9 tuh., Rakveres 3 tuh. ja Kuresaares 7 tuh. *kr*.

Aleveil varanduslikust seisukorrast olenevate maksude juurekasv 21 tuh. *kr* koosneb kinnisvaramaksust 13 tuh., tulumaksust 2 tuh., isikumaksust 3 tuh., suvitusemaksust 2 tuh. ja naturaalkohustuste asemaksust 3 tuh. *kr*, kuna puhaskasumaks vähenes 3 tuh. *kr* võrra. Üksikuil aleveil pole märgata tähelepanuväärivat erinevust, kuna lahkumineku keskmitest arvudest on seletatavad juhuslike mõju- reiga, peamiselt maksude visa laekumisega. Pidevat tõusu tendentsi väljendavad vahest kinnisvara- ja suvitusemaks.

Kaubandus-tööstuslikest maksudest vähenes äritunnistusemaks 5 tuh. *kr* (Mustveel); selle vastu saadi aga trahterimaksu 14 tuh. *kr* rohkem, Mustvees 4 tuh., Narva-Jõesuus 2 tuh., Otepäas 3 tuh., Antslas 3 tuh., Keilas 1 tuh. ja Mustlas 1 tuh. *kr*.

Tarvituseõiguslikest maksudest tuli sisse autode ja mootorrattaste pealt 3 tuh. *kr* ning jalgrattastelt 1 tuh. *kr* rohkem.

Puhaskasu suurenemist varanduste kasutamisel põhjustasid kõrgemad sissetulekud Kundas (3 tuh. *kr*) ja Antslas.

Mitmesuguste erisissetulekute hulgast suurenesid tulud heakorral alal 4 tuh. *kr* ja hoolekande alal 6 tuh. *kr*, vähenedes hariduse alal 2 tuh. *kr* võrra.

Tab. 1. LINNADE TULUD JA KULUD (hr) I. IV. 1929 kuni 31. III. 1930 — RECETTES et DEPENSES des VILLES de I. IV. 1929—31. III. 1930 (en kr.)

	Tallinn	Tartu	Narva	Pärnu	Valga	Viljandi	Rakvere	Võru	Haapsalu	Kuressaare	Paide	Peterli	Palidiski	Nõmme	Tapa	Põltsamaa	Türi	Tõrva	Kokku	
Kulud—Dépenses.																				
Tähtsamatud organid—Organes exécutifs.	192056	80024	36364	41354	20574	20526	21922	15488	14780	16641	11590	20970	3963	20722	8053	10932	9535	7713	502813	
Sotsiaalsed asutised: tööõnne, vaeslaste kohus, juriidiline biroo jms.—Institutions sociales: bureau de travail, tribunal des orphelins, bureau juridique etc.	72481	27865	2900	846	2463	5713	861	2713	1505	—	34	620	20	1453	264	336	71	490	130639	
Pensionid ja abirahad—Pensions	108995	33050	17322	20212	4530	3726	6419	1879	1161	1852	1988	2709	391	3083	422	745	696	349	304995	
Kuulikutud asutised: korterikohustus, vaingimlad jms.—Institutions du gouvernement: obligation locative, prison etc.	50611	8280	1644	2324	122	422	373	2545	125	60	22	—	—	—	219	109	300	94	67250	
Tuletõrje—Pompiers	57391	34262	5055	10000	1957	2368	1731	2341	511	750	491	—	—	—	715	4015	301	1612	134912	
Heakord—Services publics.																				
Ehitusosakond—Services des constructions.	148030	14729	—	10830	2827	4482	3110	1218	464	—	—	—	—	895	—	223	496	—	187104	
Tänavate sildade, aedade, platside korrahoid ja, uute tegemine—Entret et constr. des rues, parcs, jardins, places et squares	711079	198208	38895	99551	9349	61209	26914	17122	8919	9839	3970	16031	607	9960	2692	7196	1441	6765	1228542	
Tänavate ja platside valgustus—Éclairage des rues et des places	128974	65553	9684	19580	8043	7309	5287	5611	1913	3570	1067	4200	1000	5397	—	2471	—	813	265541	
Kaevude ja puhtaveetorustiku korrahoid—Entretien des puits et des conduits d'eau potable.	—	—	—	4043	322	—	—	—	49	53	—	—	14	—	—	—	—	—	481	
Suviseduukoora parandamine ja supiteenimad—Parfectionnement des stations balnéaires, établissements des bains de mer.	5430	—	—	—	—	—	—	607	6330	4650	—	—	—	184	—	107	1136	—	18749	
Mustavee kanalatsioonikorrahoid—Égouts.	20894	37087	13111	10256	4425	2504	687	4128	214	1060	—	—	170	—	—	—	8	—	100819	
Muuseumid ja muuseumid—Musées et bibliothèques, archives	16203	4417	1206	1022	314	855	236	631	83	5	—	—	—	—	—	301	—	44	25847	
Korrahoid ja mitmesugused tööd—Services et travaux divers	4369	—	359	—	—	291	84	13	—	144	115	—	—	—	—	221	—	100	5096	
Kokku—Total.	1035779	319949	63255	145321	25083	76710	35340	29330	18181	19157	5152	20231	1791	16436	2692	10809	3081	7722	1835779	
Haridus—Instruction publique.																				
Koollavalitsus—Service des écoles	27493	8749	3654	4187	6311	1580	886	1473	—	280	—	—	—	2787	7	150	—	—	57487	
Alg-, kesk- ja erikoolid—Écoles primaires, secondaires et spéciales	657557	327202	103453	94652	65632	46205	50636	17167	9988	5579	16824	9790	8245	30123	16164	5281	17707	17380	1499374	
Raamatukogud, arhiivid ja muuseumid—Bibliothèques, archives et musées	76130	25234	6064	5137	2655	1400	2200	2069	200	730	1156	665	477	1754	245	—	1223	—	127399	
Abirahad ja teinused hariduse osistarbeks—Secours pour la propagation de l'instruction	19684	36749	1500	6028	1790	32	2406	1781	300	2866	605	200	—	3915	—	724	—	—	78574	
Abirahad ja teinused isikule ja asutisile—Secours aux personnes et aux institutions	41694	22100	4820	5513	1866	1700	3300	250	102	—	420	2500	—	—	150	800	—	842	86057	
Kokku—Total.	822638	420034	119491	115517	78254	50867	59422	22740	10050	9455	19005	13164	3722	38550	16566	6955	18980	18222	1846591	
Hoolekanne—Assistance publique.																				
Hoolekande osakond—Service de l'assistance publique	42809	11084	3798	2361	2109	1797	1676	1825	—	—	—	—	—	1722	—	35	37	—	63046	
Vanadekodud ja vaesteajalad—Asiles de vieillards et établissements de charité	192705	74997	34237	29398	13706	19842	8609	14516	5071	8972	6584	—	1106	5773	828	1693	3141	—	420950	
Õnneajalad—Asiles de nuit	17273	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17273	
Lastekodud, lastealad ja mänguplatsid—Orphelins, jardins des enfants et places à jouer	288518	69947	38508	39958	21066	20228	1285	4845	1717	9037	2593	—	—	11547	—	—	—	430	529559	
Vaeste toetus ja abirahad—Subsides aux pauvres	5086938	132085	51219	70689	12540	27988	29962	13514	5635	10193	4422	3441	418	17166	3459	4834	2897	4064	902779	
Kokku—Total.	1049796	282113	127557	141406	49441	69355	41482	34200	13023	28222	13589	3441	1616	36208	4317	5970	6075	4484	1912397	
Tervishoid—Hygiène.																				
Tervishoidu osakond—Service de l'hygiène	30749	10552	4146	3999	1335	2585	3896	1594	1147	—	852	—	—	4202	536	391	688	480	72952	

Halgjad, ambulatooriumid, valvrekohad ja emade nõmandekohad— <i>Höplätsar, ambulancias, postes de secours et de conseil aux mères</i>	751814	135010	83106	70859	90556	121879	18805	45311	2247	—	15728	2513	450	862	1204	1138	—	—	270	1265747	3955
Erakusemajad— <i>Maisons d'isolement</i>	26894	—	4489	3484	570	422	508	—	78	—	—	—	—	238	—	—	—	—	—	—	36638
Desinfitseerimiskambryd ja laboratooriumid— <i>Désinfectoires et laboratoires</i>	26897	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2637
Klipid— <i>Secours immédiats</i>	1781	5792	4141	844	40	32	—	—	93	—	—	—	—	188	23	—	—	—	—	—	28994
Taotlede vastu võitlemine— <i>Lutte contre les épidémies</i>	6212	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5212
Loomade arstimine— <i>Traitement des bestiaux</i>	11250	11279	75	—	—	3202	30	—	80	2104	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	26081
Abraham ja mitmesugused kulad— <i>Subsidés et dépens. diverses</i>	850852	169033	95007	84536	11001	128120	23294	46905	3645	2104	16075	2513	450	5494	1763	1529	688	815	1444224	—	—
Kokku—Total																					
Rahanduseoperatsioonid—Opérations financières.																					
Võlgade tasumine ja protsentide maksmine— <i>Amortissement des dettes et paiement des intérêts</i>	425985	111354	34611	40721	10486	24554	5943	8568	3485	7882	8896	2308	1649	8776	3048	—	—	—	—	5703	704354
Kapitalide asutamise— <i>Création des fonds</i>	467629	20688	5000	23867	956	—	14300	8778	10878	291	—	—	—	—	1006	1295	—	—	—	—	780
Mitmesugused kulad— <i>Dépenses diverses</i>	45797	—	5669	30065	3682	2290	6134	2858	2494	2909	528	3436	508	3644	947	1522	—	—	—	—	5740083
Kokku korralised kulad—Total de dépenses ordinaires	5296382	1530006	514775	661291	2093675	384051	217221	177845	70748	89003	76780	70571	19140	146849	41510	41017	46936	50510	984502	—	—
Erakorralised kulad—Dépenses extraordinaires	1347132	605069	81806	105525	87312	—	70588	34770	52410	30353	4995	6140	—	8624	2000	4990	—	—	45782	2577375	—
Kokku korralised ja erakorralised kulad—Total général des dépenses	6636414	2135107	596581	826816	2566957	384051	287809	212615	132158	119336	81775	76711	19140	155273	43510	46007	46936	96292	12198178	—	—
Tulud—Recettes.																					
M a k s u d—Impôts.																					
L. Varanduslik, seisukorras olenevad maksud—Impôts sur les biens																					
Kinnisvara ja tühjade kruntide maks— <i>Impôts immobili et fonciers</i>	1340461	415256	101894	93914	40761	79148	93590	34017	7063	15054	9600	5095	1958	44669	4276	7935	12298	1757	2249156	—	—
Tulnukaks— <i>Impôts sur le revenu</i>	299548	106523	44781	41128	22103	20662	17103	40710	8188	6810	6425	3813	2100	10167	4697	4521	3393	3758	550370	—	—
Puhaskasumaks— <i>Impôts sur le bénéfice net</i>	124726	26995	5163	8686	2656	4749	3390	2104	1196	1109	1297	1441	263	1342	809	873	822	383	189204	—	—
Suvtulnukaks— <i>Droit de balnéaire</i>	—	—	—	3606	—	—	—	—	2169	2529	—	—	—	2510	—	—	—	—	10505	—	—
Kokku—Total	1704730	542774	151788	147588	65520	104659	53083	47731	18551	25502	17522	10349	4324	58988	9782	13349	16503	5698	2998535	—	—
II. Tööstus-kaubanduslikud maksud—Taxes industr. et commerciales																					
Ärindlustusmaks— <i>Patentes</i>	96678	31834	10838	15076	6771	7981	7485	5253	3145	3934	2359	3644	695	3273	2512	2137	2324	1568	207027	—	—
Trahterimaks— <i>Restaurants</i>	294694	115401	69008	43374	19894	28178	22919	15095	12166	8543	11483	10963	2000	11269	6826	7260	8278	7613	623930	—	—
Lõbustusmaks— <i>Jouissances publiques</i>	105053	42634	13570	9899	6083	4108	4104	1440	1586	841	980	1382	41	2325	1218	300	770	812	194246	—	—
Sõid-, kuuluste- ja reklaamimaks— <i>Enseign. annonce et réclame</i>	14374	1717	3754	1643	1411	417	1758	1205	771	105	802	1271	12	642	238	128	428	360	31101	—	—
Maks käruveostel— <i>Charriage</i>	298	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	307	—	—
Maks lehmütüülit— <i>Vente des journaux</i>	16549	4005	—	—	218	1260	—	—	162	—	84	—	—	—	—	—	—	—	29278	—	—
Maks saapapuhastust— <i>Cyrcles des boites</i>	250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	250	—	—
Maks kaalupüüdjalt— <i>Pêcheurs</i>	57521	34916	9227	5547	5786	7889	19984	6631	3145	6013	5506	6856	27	1079	4168	2797	1249	1360	178856	—	—
Õlleladumaks— <i>Vente de la bière</i>	—	—	—	—	—	—	200	—	41	10	—	—	—	—	—	—	—	—	8927	—	—
Pillardimaks— <i>Billard</i>	—	—	—	—	—	—	125	—	150	—	—	—	—	—	190	—	—	—	200	—	—
Mitmesugused maksud— <i>Impôts divers</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	148	—	—	—	—	—	—	—	—	—	675	—	—
Kokku—Total	525687	230507	99296	74629	40163	49335	50575	29624	21314	18853	21274	24296	2778	19188	15192	12622	12949	11783	1259945	—	—
III. Maksud tarvilisedigustate pealt—Imp. et taxes sur les droits d'usage																					
Hobuste ja sõidukite pealt ning veoäridel— <i>Chevaux, véhicules et cautions</i>	14947	9563	3036	1016	918	1501	2115	596	1098	549	221	116	214	580	214	670	300	351	96307	—	—
Koerte pealt— <i>Chiens</i>	22612	13375	2169	434	649	1104	1118	250	600	589	246	61	114	1728	419	242	201	275	48209	—	—
Autode ja mootoristate pealt— <i>Automobiles et motocyoles</i>	118188	3504	—	1198	653	990	7679	—	2149	1570	960	4	—	4781	—	1820	52	—	151883	—	—
Mootoristate, laevade, jahide ja paatide pealt— <i>Bateaux à moteur, yachts et embarcations</i>	122	981	—	114	—	—	—	—	133	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1330	—	—
Jalgrattade pealt— <i>Vélocipèdes</i>	15253	5610	2472	1730	948	1166	1444	800	800	1021	445	230	72	663	520	382	528	333	84587	—	—
Jahi- ja isekeristate pealt— <i>Ames à rou, droit de chasse</i>	2621	736	198	323	100	193	159	76	104	—	68	68	12	272	116	48	58	16	5170	—	—

Räikekaitseliikitsiam—Poste de vaccination	1420																				1429
Suupelmajad—Bains froids																					330
Korralduspuhkimine—Rançonniers						1380															33
Turukaitseamaja—Halls de marché						486															1380
Lubjasaal—Café						600															486
Puudrittepaas ja muustusevõim—Entreprise de vidange, fabrication d'engrais	6799	18332				234															6974
Sopikoda—Forge																					754
Saevetki—Sawerie																					754
Kaalukoda—Poids publics																					117
Rahvasaun—Bains publics																					7350
Auruveeki—Moulins à vapeur																					4576
Betoonitööstaatus—Industrie de beton																					118
Kivilõiv—Four à briques																					584
Peaukoda—Lavoir																					311
Kokku—Total	467202	125964	75852	75365	18988	4124	33207	10010	3567	19723	4979	4263	457	23368	5403	2781	2418	1256			863011

VII. Mitmesugused sissetulekud erilisesannete tähtsuseel—Recettes diverses																					2880
Lõivud (kinnistusemaksud)—Tributes: mutations immobilières et droits transitoires																					10801
Sotsiaalseltside kannangud (kodani. registr. nõuandmisel jne.)—Institutions sociales (enregistrement civil, conseils etc.)																					6080
Toetused vallitsusele—Subventions du Gouvernement	1000	7238	500	400	400	100	50	600	203												
Muud tulud—Autres recettes		3591	190	37	164	897	59	110	1032												6000
Heakorra alal—Services publics:																					230
Toetused vallitsusele—Subventions du Gouvernement	45500	64249	10871	20362		46324		3832	250												6000
Muud tulud—Autres recettes	7373	18729	1307	2820		4413		4057	835												230
Riiklikud asutised—Institutions du Gouvernement:																					40
Toetused vallitsusele—Subventions du Gouvernement	47737																				211
Muud tulud—Autres recettes	60	1078																			211

Hariduse alal—Instruction publique:																					47948
Toetused vallitsusele—Subventions du Gouvernement	12813	17000																			1138
Muud tulud—Autres recettes	111090	114313	30005	22974	26436	13116	16439	845													41941
Hoolekande alal—Assistance publique:																					357446
Toetused vallitsusele—Subventions du Gouvernement	203342	48950	16338	43097	5123	8621	2550	6244	676												314981
Muud tulud—Autres recettes	75804	8217	11800	2827	4468	7056		645	1247												113751

Tervishoiu alal—Hygiène publique:																					499	
Toetused vallitsusele—Subventions du Gouvernement	116017	3570	3100																		113	
Muud tulud—Autres recettes	469006	115236	57669	70722	1800	2175	350														249	
Rahanduseoperatsioonid—Opérations financières	767029	23336	5752	38032	3366	85402	11509	42180													319	
Mitmesugused muud sissetulekud—Recettes diverses	12271	11998	591	133	6632	12911	17973	20391	10909												249	
Kokku—Total	1838652	437505	139406	175681	53964	167275	51506	80222	22522	15067	18057	146	3240	10275	3746	8429	4528	21292			3123403	
1. Kokku korralised tulud—Total des recettes ordinaires	5221613	1540358	517901	655452	218378	381980	229539	177971	80272	68005	73993	68005	19334	147028	42774	40187	49322	50836			9607405	
2. Korralised kuluud—Dépenses ordinaires	5289382	1530982	514775	661201	218675	384651	217291	177345	79748	89003	76780	70571	19140	140649	41510	41017	46836	50550			9845602	
3. Ülejääk (1—2)—Surplus (1—2)																					249	
4. Erakorralised tulud—Recettes extraordinaires	1378136	602204	57230	165325	9703	2671	6343	126	523	4602	2787	1876	151	379	1234	850	2386	1128			363937	
5. Erakorralised kuluud—Dépenses extraordinaires	1347032	605069	57089	165625	87312	3000	65827	34770	52410	26111	4090	2500		8000	8624	2000	4990	45782			2534397	
6. Ülejääk (4—5)—Surplus (4—5)																					14	
7. Kokku korralised ja erakorralised tulud—Total général des recettes ordinaires et extraordinaires	6599706	2140562	675241	820977	343203	364980	230066	212741	132369	124116	77993	71195	10331	155028	42774	46007	49322	96418			12142442	
8. Kokku korralised ja erakorralised kuluud—Dépenses ordinaires et extraordinaires	6586414	2135167	596581	826816	285987	384651	237809	212615	132158	119336	81775	76711	19140	155273	43510	46007	46836	96202			12193178	
9. Ülejääk (7—8)—Surplus (7—8)																						50836

*) Väija jäetud 399117 kr., mis pikendatud krediiduena järgmise aasta peale üle kantud ning juure arvatud 367146 kr., mis eelmise aasta täidesaatmata kulude arvel 1929/30 a. ära tarvitatud.

Tab. 2. ALEVITE TULUD JA KULUD (ert) 1. IV. 1929 kuni 31. III. 1930 — RECETTES et DÉPENSES des BOURGS I. IV. 1929 — 31. III. 1930 (en fr.)

	Muutvee	Narva	Jõesu	Kunda	Otepää	Mõisaküla	Sindi	Kallaste	Jõhvi	Kärula	Rüya	Antsla	Kihelk-Nõmme	Suure-Jaani	Jõgeva	Võõpsu	Kella	Mustla	Kokku	
Kulud — Dépenses.																				
Alevivalitsuse ja majanduskulud—Administration des bourgs et dépenses administratives	7283	6708	8429	6881	4656	3847	2987	5884	3484	9102	5539	4114	4740	0441	2155	2187	4861	80006		
Sotsiaalsed asutused (vabariiklik kohus jne)—Institutions sociales (tribunal des orphelins etc)	—	219	10	220	150	60	30	280	290	183	328	428	115	100	—	—	22	244	2134	
Pensioonid ja abirahad—Pensions	226	272	—	146	157	141	64	363	363	120	52	117	99	133	—	—	—	77	2172	
Rahikund (hissand) ja vangi veu ja toimine)—Transport et entretien des prisonniers	—	859	52	—	—	222	521	—	535	68	627	991	176	100	338	16	—	100	4461	
Tuletõrje—Pompiers	—	580	—	302	100	—	53	—	—	—	360	150	83	594	500	33	100	250	3623	
Heakord—Services publics.																				
Tänavate ja platside korraldus—Entretien et construct. des rues et des places	1755	—	5819	56	669	—	1580	—	1580	74	2038	970	807	507	6345	—	739	909	20655	
Tänavate valgustamine—Éclairage des rues	1682	413	—	—	—	—	671	—	671	—	853	—	144	270	—	—	—	140	4022	
Suvisuiselektorra toimine—Perfectionnement des stations balnéaires	—	0030	—	—	—	—	—	—	1055	74	7459	—	—	—	—	—	—	—	13483	
Muud—Diverses	131	30	—	—	—	—	1597	—	—	—	2302	579	—	—	—	—	—	—	6669	
Kokku—Total	3578	6473	5310	56	669	1597	4206	74	12653	1549	951	777	6345	2560	1780	1643	3630	1040	46035	
Koolid—Écoles	7541	7400	5887	2512	5235	1808	2058	7644	3818	6308	1702	2410	1520	1503	8540	550	64793			
Raamatukogud—Bibliothèques	150	500	280	—	100	150	200	50	80	500	500	200	150	150	200	25	30	120	2085	
Abirahad ja muud—Secours et diverses	380	493	—	—	57	674	83	227	678	764	—	—	—	—	260	25	40	—	3681	
Kokku—Total	8071	8393	6127	2512	5392	2432	2291	8071	3227	4576	7592	1882	2560	1780	1643	3630	1040	71159		
Hoolekanne—Assistance publique																				
Vanadekodud, lastelaad, abirahad ja muud—Asiles de vieillards, crèches des enfants, secours et diverses	2390	2639	7201	3547	3384	1054	127	1789	1348	961	3236	2246	2013	734	218	218	461	1469	35623	
Tervisohid—Hôpitaux, ambulances etc	—	—	240	—	1217	3	—	890	—	—	400	165	558	—	—	—	—	499	3972	
Rahanduseoperatsioonid—Opérations financières.																				
Võlgade tasumine ja protsentide maksimine—Amortissement des dettes et paiement des intérêts	172	—	—	—	524	—	71	—	260	484	2243	1073	—	—	275	275	—	—	5102	
Kapitaalide asutamine—Création des fonds	2462	1051	3877	—	1646	668	822	—	190	3369	1468	3024	356	1734	857	857	65	500	10638	
Mitmesugused kulud—Dépenses diverses	24617	27389	31015	14192	18395	10172	6413	21968	8925	32895	24470	14229	11912	18487	5197	15521	10427	286374		
Kokku korralised kulud—Total des dépenses ordinaires	9403	15005	23048	1967	18967	7851	53192	80000	80000	80000	80000	80000	80000	80000	80000	80000	80000	80000	140438	
Kokku korralised ja erakorralised kulud—Total général des dépenses	28110	27339	32520	42240	20562	10172	14264	80160	36184	32895	28593	14229	19912	18487	5197	15521	10427	436812		
Tulud—Recettes.																				
Makend—Impôts.																				
1. Varandussiltide seiskorralisele maksud—Impôts sur les biens	629	2727	20743	958	627	975	98	991	1195	2257	4641	146	833	1297	92	—	—	1479	30093	
Kinnisvaranaks—Impôt foncier	920	506	1054	782	680	631	433	807	470	596	368	372	508	347	142	—	—	489	9215	
Puhumaks—Impôt sur le revenu	—	348	130	228	316	230	95	467	134	298	342	87	210	132	87	—	—	132	4138	
Lehtumaks—Impôt personnel	5217	6461	—	2195	4602	2926	1646	1377	2625	2872	469	1719	7619	1772	563	—	—	1475	29710	
Suvisuiselektorra—Droit balnéaire	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	880	—	—	—	—	—	—	—	7861	
Muud (naturaal-kohustused)—Diverses	—	—	—	—	—	—	—	1476	—	—	—	—	2910	—	133	—	883	—	5402	
Kokku—Total	6766	10367	21933	3563	5967	4561	2166	5721	4427	6723	5840	2997	4647	1644	1017	2865	3525	94919		

Rahanduseoperatsioonide käibed suurenesid 13 tuh. kr võrra, sest kulude büdžeti tasa-kaalustamiseks tarvitati aruandeaastal rohkem summasid oma tagavarakapitalidest ja jooksvatelt arvetelt.

4. Ettevõtted. Ettevõtteid on linnadel *Entreprises municipales.* tulnud juure kaks: Tartus avati veevärk ja Põltsamaal elektrijaam. Nimetatud ettevõtted teutsesid, mõistagi, esimesel aastal kahjuga. Eriti Põltsamaa elektrijaama kahju — 4815 kr — on seletatav sellega, et osa ehituse- ja sisseseadetöist (6 414 kr) arvestati jaama ekspluatatsiooni kulude hulka.

Linnade ettevõtete tegevuses on märgata nii arengu, kui regressi tunnuseid, mida tõendab järgmine andmestik rohkem + ehk vähem — eelmisest aastast saadud puhaskasu kohta tähtsamail ettevõtteil:

tuh. kr	
Linnapangad	+28
Pandimajad	+ 2
Elektrijaamad	+53
Gaasitehased	-13
Veevärgid	+10
Apteegid	+17
Tapamajad	-11
Turbatööstused	-14
Veevoor	- 4
Viinapood	-33
Küttelaod	- 5
Tramm	+69
Pudretitehas	+ 2
Kaalukoda	+ 5
Rahvusaun	- 1

Hea eduga teutsesid elektri-tramm ja elektrijaamad kui ka linnapangad ja apteegid, kuna tagurpidikäiku väljendavad gaasitehased, viinapood, turbatööstus ja küttelaod.

Mis puutub tapamajade ja veevoorida tegevusse, siis oma iseloomu poolest ei kuulu nad puhtkaubanduslike ettevõtete hulka ja nende puudujäägid võivad isegi teatud mõttes tunnistada ettevõtte tegevuse arenemist.

Hoogsamalt areneb Tallinna elektrijaam, mille tulud endise tariifi juures suurenesid 21% võrra (eelmise aastaga võrreldes). Elektri alajaamade seast pälvib tähelepanu Nõmme linna alajaama tegevus, mille tulud tõusid 97,6% võrra, abonentide arvu juurekasvu tagajärjel. Vastandina Viljandi elektrialajaama ekspluateerimine ei annud puhaskasu sel põhjusel, et alajaama sisseseadeks ja liini ümberkorraldamiseks kulutatud 10 870 kr kaeti jaama ekspluatatsiooni tuludest. Petseri ja Paldiski elektrijaamade kahjutoovus on tingitud peamiselt abonentide vähesusest.

Majandusliku olukorra suhtes erinevalt teutses Pärnu supelasutis, mis ehituselaenu kustutamise ja protsentidega ülekoormatuse

tõttu juba kolmat aastat, vaatamata õnnestunud hooajale, on sunnitud puudujääke katma linna üldtuludest. Teistpidise tulemuse annab Kuresaare supelasutis, kus aruandeaasta puhaskasu ületab eelmise aasta oma 106,8% võrra.

Alamal toodud andmestik iseloomustab ettevõtete kasutamise intensiivsust üksikutes linnades ja protsendilist kaalu büdžetis viimasel kahel aastal.

	1929/30 a.	1928/29 a.
Tallinn	8,9	7,2
Tartu	8,2	8,4
Narva	14,6	14,0
Pärnu	1,1	3,8
Valga	8,7	8,5
Viljandi	1,1	4,9
Rakvere	14,8	14,9
Võru	5,6	7,8
Haapsalu	4,4	7,5
Kuressaare	20,1	11,3
Paide	5,9	7,7
Petseri	6,2	2,2
Paldiski	-2,4	—
Nõmme	15,2	12,0
Tapa	12,0	16,8
Põltsamaa	-6,9	10,8
Türi	4,9	3,9
Tõrva	2,5	0,7
Keskmine	8,4	7,8

Nagu näha, tulutoovuse tähtsus linnade ettevõttele on väikese kõikumusega. Keskmi-sest suurima protsendilise kaalu omavad Kuressaare ettevõtted; järgmistel kohtadel seisavad ettevõtted Nõmmel ja Rakveres. Protsendilise kaaluga alla keskmist püsivad Pärnu ja Viljandi, kuid ka siin andsid ettevõtted häid tulemusi, arvatud välja supelmajad Pärnus ja turbatööstus Viljandis, milliste kahju alandas üldist puhaskasu teistel ettevõtetel.

Alevite ettevõtete arv jäi muutumata, eelmise aastaga võrreldes, kuid nende tegevuse tulemused kasutoovuse mõttes on halvenenud, peamiselt seetõttu, et Mõisakülas, Jõhvis ja Jõgeval elektrivõrkude laiendamisest põhjustatud kulud on arvestatud ekspluatatsiooni-kulude hulgas, muutes seega oodatava puhaskasu kahjuks. Teiselt poolt langes viinapoodide puhaskasu kahekordselt. Järelikult ettevõtete tähtsus alevite büdžettides varises täielikult osutudes mõningail alevil isegi koor-mavaks, näiteks, Jõgeval korralised tulud ulatusid 18 487 kr, kuna ettevõtted töid 4 069 kr kahju, s. o. 22% büdžetist, Jõhvis isegi 53%.

LINNADE ja ALEVITE RAHVASTIK 1930 a. POPULATION des VILLES et BOURGS en 1930.

Sisu: 1) Linnade rahvastik 1930 a., lhk. 207. 2) Linnade rahvastiku kasv 1922-30 a., lhk. 208. 3) Rahvastiku kasv linnades administratiivpiiride laiendamisest 1923-30 a., lhk. 210. 4) Alevite rahvastik 1930 a., lhk. 210. 5) Alevite rahvastiku kasv 1922-30 a. 210.

Kuni uue rahvalugemiseni, mil saavutatakse täpsed andmed rahvastikust, jäävad ainsaiks kasutusekõlblikeks andmeks linnade ja alevite rahvastiku kui ka linna ja maa rahvastiku vahelkorra järgimisel senised politsojakoondades ja linnade aadresslandades kokkuseatavad igakuulised elanike arvu liikumise aruanded. Kuid neid andmeid tuleb käsitleda teatavate reservatsioonega.

Eelmisest rahvalugemisest on möödunud 8 a., selle aja kestel on küll toimunud igas linnas ja alevis regulaarne elanike sündide, surmade, sisse- ja väljasõitnute kui ka korterite tekkinud liikumise registratsioon, ent kogemuste põhjal (mürgatav vahe endise ja uue elanike arvu vahel Tallinna ja Nõmme el. arvu kontroll-revideerimisel majaraamatute järgi 1929 a.) võib väita, et selline poliitiline registratsioon pole olnud siiski küllaldaseit täpne. Võib märkida kindlat suuna linnade rahvastiku näitamises tõelikkust suuremana. Sellise näituse põhjuseks võivad olla järgmised asjaolud: elanike sisseregistreerimine (lahkumine, ärasõit, teise korteri kolimine, surm) sünnib aeglasemalt, mõni aeg pärast isiku senisest elukohast lahkumist või surma. Sageli võib

lahkujat jääda hoopis välja registreerimata. Selle tagajärjel on tekkinud aruannete koostamisel lahkunuist alaline reserveer, kes aruandesse ei satu, seega tõstes rahvastiku arvu kunstlikult tõelisest kõrgemaks. Mainitud asjaolu kerkib esile esmajoones suure rahvaliiklemisega linnades (näiteks Tartus).

Uudisena käesolevas kokkuvõttes esitame linnade administratiivpiire laiendamisest tingitud linnade rahvastiku suurenemise.

1. Linnade rahvastik 1930 a. Linnade rahvastiku seise aasta alguks ja lõpuks, keskmist rahvastiku arvu aastast ning rahvastiku siseliiklemist vastsündinute, sissesõitnute, teise korteri kolimise, surmude, väljasõitnute ja korterist väljakolimise registreerimise näol peegeldab iga aasta kokkuvõtte avaldatav tab. 1.

Linnade rahvastiku muutused 1930 a. — *Changements dans la population des villes en 1930.*

1.	Rahvastiku arv 1 jaanuariks 1930 a. <i>Nombre de la population au 1 janvier 1930</i>			Sisse registreeritud <i>Enregistrés</i>						Välja registreeritud— <i>Rayés des listes</i>						Rahvastiku arv 1 jaanuariks 1931 a. <i>Nombre de la population au 1 janvier 1931</i>			Keskmine rahvastiku arv aasta kohta (iga kuu esimeste päevaeisud arvu.)— <i>Nombre moyen annuel de la population (au 1 de chaque mois)</i>					
				Sündinuid <i>Naisances</i>		Sissesõitnuid <i>Arrivés</i>		Teise korteri kolijaid <i>Changement du logement</i>		Surnuid <i>Décès</i>		Väljasõitnuid <i>Départés</i>		Teadmata kuhu <i>Inconnu</i>								Korterist väljakolijaid <i>Changement du logement</i>		
	K.-T.	M.-H.	N.-F.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	K.	M.	N.				
Tallinn	180282	56781	73481	475	469	20777	21218	20347	25203	747	748	18368	19325	6417	7096	15387	19234	131429	57461	73968	128317	56394	71923	
Haapsalu	4400	1836	2561	28	27	1479	2030	862	430	35	43	1507	2084	—	—	362	430	4285	1741	2494	4446	1884	2612	
Kuressaare	4222	1870	2352	19	14	1848	1988	886	580	39	24	1797	1941	—	—	386	550	4290	1901	2389	4384	1802	2482	
Narva	26975	11559	15416	80	70	3214	3135	2865	4047	150	157	3375	3595	586	632	2594	3892	25205	10813	14392	25794	11023	14771	
Nõmme	12753	5655	7128	82	97	2821	3845	1705	2064	79	67	2241	3209	644	755	1421	1739	13308	5988	7870	19369	5890	7479	
Palde	3393	1510	1878	25	18	899	732	442	480	19	23	939	673	—	—	442	480	3403	1476	1927	3308	1459	1844	
Paldiski	1136	558	580	5	5	221	252	52	72	7	6	238	258	6	6	46	66	1120	547	578	1122	545	577	
Petseri	4121	2018	2105	28	28	795	759	354	397	27	18	657	562	—	—	409	421	4383	2100	2283	4233	2058	2175	
Pärnu	21200	9886	11514	97	109	4825	5122	5971	7197	151	177	4823	4857	303	357	5971	7197	20885	9531	11354	21033	9588	11445	
Põltsamaa	3044	1356	1698	4	3	731	653	243	341	4	18	579	529	19	10	243	341	3281	1489	1792	3111	1405	1708	
Rakvere	12757	5858	7431	41	63	1464	1663	1428	1691	76	64	1533	1698	11	9	1439	1716	12589	5228	7361	12478	5239	7299	
Tapa	3944	1898	2048	50	32	547	500	476	473	15	20	376	330	101	52	447	447	4184	2032	2152	3995	1937	2658	
Tartu	67349	26551	39795	183	193	10425	10442	8055	10873	307	344	7294	7136	2179	2604	7583	10094	69933	29551	40082	67498	28792	38708	
Tõrva	2874	992	1382	14	10	435	412	212	252	15	13	416	396	21	10	198	249	2371	1003	1366	2286	960	1323	
Türi	3228	1481	1747	25	30	396	413	343	365	14	17	408	383	—	—	343	365	3270	1480	1790	3264	1437	1767	
Valga	13479	6041	7438	76	61	1882	1747	1826	1704	72	59	2065	2113	41	42	1358	1781	12544	5589	6955	12664	5665	6999	
Viljandi	12432	5739	6699	5	9	1813	2207	1749	2331	74	76	1589	1954	—	—	1749	2331	12773	5388	6885	12246	5874	6572	
Võru	5829	2786	3043	26	21	890	898	779	810	27	19	855	870	83	114	722	782	5779	2794	2935	5750	2784	2986	
Kokku	332948	145663	187285	1283	1250	55262	58914	46953	59260	1858	1878	48910	52013	10411	11689	41100	52109	334982	146862	189120	329243	144626	184617	
				2513		113276		106213		3736		100923		22100		95209								

Üldisest rahvaarvust 1. I. 31. a. kuulus linnadesse 334982 in. ehk 30,%; alevitesse — 2,%, kuna puht maa-rahvastik (ühes alevikega) moodustab üleriiklikust rahvaarvust 67,5% ehk ümmarguselt 1/3.

Linnade rahvastik üksikuil kuil on väga kõikev, tõustes kõrgele talvekuudel (kulminatsioon dets. — jaan.), kuna suvel linnade ajutiste elanike — maa-koolilaste — ja hulkade suvitama ning puhkusele siirdujate mõjutusel langeb rahvastiku arv järsult. Sellest tu-

leb, et keskmise linnade rahvastiku arv on märgatavalt madalam aasta algu- ja lõpu-seisudest. Praktiliselt käsiteluks (igasugused koefitsiendid rahvastiku arvu alusel, keskmised, suhtarvud jne.) on otstarbekohasem arvude stabiilsuse tõttu kasutada aasta keskmisi, kuna aasta algu seisud leiavad rohkem käsitamist üksikute aastate rahvastiku arvu muutuste jälgimisel ja võrdlusil kui ka teatud linna rahvastiku arvu määramisel teatud momendiks.

Nagu tähendatud juba sissejuhatuses, tuleb ka tab. 1 esitatud üksikute linnade rahvastiku kohta käiva arvamaterjali täpsust võtta teatava reservatsiooniga.

Linnade rahvastiku siseliiklemise võrdlevast intensiivsusest saame pildi tab. 2 keskmise rahvastiku arvu alusel arvutatud andmeid.

Elanikkude liiklemise intensiivsus linnades 1930 a. (% keskmisest rahvastiku arvust aastas).
Intensité du mouvement de la population des villes en 1930 (% au nombre moyen).

	Sisse sõitnud Arrivées	Välja sõitnud Départs	Välja registr. tead- mata kuhu Rayés des listes sans connaissance du lieu de départ.	Korteri vahetu- sel—Changem. du logement	
				Sisse registr. Enregistrés	Välja registr. Rayés des listes
Tallinn	82,7	29,4	10,5	35,5	27,0
Haapsalu	78,9	82,1	—	17,3	17,8
Kuressaare	88,5	88,2	—	21,6	21,6
Narva	24,6	27,0	4,7	26,0	25,1
Nõmme	49,9	40,8	10,5	28,6	23,8
Paide	49,4	48,8	—	27,9	27,9
Paldiski	42,2	43,3	1,1	11,0	10,0
Petseri	36,7	28,8	—	17,7	19,6
Pärnu	47,3	45,1	3,1	62,6	62,6
Põltsamaa	44,5	35,6	0,9	18,8	18,8
Rakvere	25,1	25,9	0,2	25,0	25,3
Tapa	28,2	18,9	3,8	23,7	23,4
Tartu	30,9	21,4	7,1	28,0	26,2
Tõrva	37,0	55,5	1,4	19,4	19,6
Türi	24,8	24,2	—	21,7	21,7
Valga	27,1	33,0	0,7	23,9	24,8
Viljandi	32,8	28,9	—	33,3	33,3
Võru	31,1	30,0	3,4	27,6	26,2
Kokku—Total	34,4	30,7	6,7	32,3	28,3

Kõrget linna sisse- ja väljasõitnute määra osutavad meie suvituselinnad, esijoones Kuressaare (sisses. 88,5% ja väljas. 86,2%), Haapsalu (78,9%—82,1%).

Ka eelmistel aastatel on vastav määr püsinud kõrge, mis arusaadav, kui võtame arvesse tähendatud linnade oma rahvastiku väiksuse ja rohke suvitannute hulga neis. 35—50% rahvastikust moodustab sisse- ja väljasõit Paidel (eelmise aasta % oli tunduvalt kõrgem), Nõmmel, Pärnul, Paldiskil, Põltsamaal. Madalaima määra (18 — 30%) leiame Tapal, Türil, Rakveres ja Tartus.

Korterivahetuse intensiivsusest torakaj silma iga aasta eriti Pärnu: 1930 a. moodustasid korterit vahetanud isikud linna rah-

vastiku üldarvust 62,8%, Pärnu kõrge määr langeb kahtlemata suvitajate arvele. Teiste linnade korterivahetuse määr on tunduvalt madalam, kõikudes 21—35% vahel. Eriti madalat määra osutab Paldiski (10—11%), siis suvituselinn Haapsalu (17,8%), Põltsamaa, Petseri (eelmisel aastal oli % hästi kõrgem) ja Tõrva — igal alla 20%.

Linnade rahvastiku liiklemises võib panna tähele kindlaid faase, mis selgekuuliselt ilmnevad tab. 3 andmeis.

Elanikkude liiklemine linnades kuude järgi 1930 a. (%).
Mouvement de la population dans les villes par les mois en 1930 (en %).

3.	Sisse sõitnud Arrivées	Välja sõitnud Départs	Välja registr. tead- mata kuhu Rayés des listes sans connaissance du lieu de départ.	Korteri vahetu- sel—Changem. du logement	
				Sisse registr. Enregistrés	Välja registr. Rayés des listes
Jaanuar—Janvier	7,1	6,5	8,0	8,0	7,6
Veebruar—Février	5,4	5,1	6,8	7,3	7,3
Märts—Mars	5,3	5,1	6,6	7,4	7,5
Aprill—Avril	6,1	6,8	6,9	7,9	7,1
Mai—Mai	7,6	9,9	10,2	8,4	8,6
Juuni—Juin	9,5	19,4	10,8	7,9	8,1
Juuli—Juillet	10,0	13,4	9,9	8,3	8,9
August—Août	12,3	10,2	7,4	8,3	8,1
September—Septembre	14,3	7,5	8,3	10,2	10,0
Oktoober—Octobre	9,9	6,4	9,3	10,8	10,4
November—Novembre	6,8	4,8	7,3	8,5	8,4
Detsember—Décembre	5,7	4,9	8,5	7,9	8,0
Kokku—Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Suvekuudel, eriti juunis, tõuseb väljasõitnute arv järsult, õppiiva noorsoo lahkumisega linnadest kui ka suvitama siirdujate mõjutusel. Õieti algab väljavool linnadest juba mais. Juuni jätkuna osutavad, juuli-august väljasõidus veel kõrget määra, kuna septembris väljasõit langeb oma hariliku määrani. Tagasivool linnadesse sünnib peamiselt juuliseptembri kuul.

Rahvastiku tagasivoolu järelendusena sügisel elavneb märgatavalt ka korterivahetusel tekkinud liiklemine. September-oktoober näivad olevat iga aasta tavalised kõrgema kolimis-määraga kuud.

2. Linnade rahvas-
tiku kasv
1922—30 a.
Accr. de la popul. des
villes de 1922—30.

Võrreldes eelmiste aastatega oli 1930 a. linnade rahvastiku kasvaks õieti ebasoodne. 1930 a. jooksul suurenes linnade rahvastik vaid 2 034 inimese võrra, kuna 1929 a. oli vastav arv 3 512 ja 1928 a. — 3 684. Pealegi linnade rahvastiku kasv 1930 a. pole üldine nähtus, vaid selle kasvu põhjustajaks osutuvad esijoones meie suuremad linnad — Tallinn ja Tartu. Viimane on kasvanud 2 584 ja esimene 1 167 võrra. Erilist tähelepanu päl-
vib Tartu rahvastiku hoogne suurenemine. Kasvanud on veel aasta jooksul Nõmme — 525,

Viljandi — 341, Petseri — 262, Tapa — 240 ja Põltsamaa — 237 võrra. Terves reas linnades on aga rahvastik 1930 a. kestel vähenenud. Esijoones peab märkima siin Narvat, kus rahvastiku arv vähenenud 1770 võrra. Silma torkab ka Valga rahvastiku suur kahanemine 1930 a. — 935 inimest (1929 a. kahanenes samuti 1267 inimese võrra). Edasi vähenes rahvastiku arv 1930 a. Pärnus — 315, Rakveres — 198, Haapsalus — 165, Võrus — 50, Paldiskis — 16 ja Tõrvas — 3 inimese võrra. Nähtavasti rändab mitte ükski maalt, vaid ka meie väiksemaid linnadest rahvast suuremaise linnadesse.

Rahvastiku kasv linnades 1922—30 a.
Accroissement de la population des villes de 1922—30

4.	Kasv (või kahanemine —) 1930 a. jooksul Accroissement (ou diminution —) durant 1930	Kasv (või kahanemine —) 8 a. (1923—30 a.) jooksul Accroissement (ou diminution —) durant 8 an. (1923—30)
Tallinn	1 167	2 884
Haapsalu	— 165	— 153
Kuressaare	68	— 127
Narva	—1 770	—2 045
Nõmme	625	7 886
Paide	20	— 81
Paldiski	— 16	— 17
Petseri	262	2 336
Pärnu	— 315	1 472
Põltsamaa	287	1 109
Rakvere	— 198	3 886
Tapa	240	1 666
Tartu	2 584	15 252
Tõrva	— 3	343
Türi	42	1 213
Valga	— 935	710
Viljandi	341	1 902
Võru	— 50	45
Rahvalug. eraldi arvestatult linnadesse kuuluvaid — Nombre de la popul. comptée à part. se rapport. aux villes	—	—2 724
Kokku—Total	2 034	35 557

sest linnade kasvust. Täpsemalt väljendatult pole meil üldiselt tegemist linnade rahvastiku kasvuga, vaid üksikute linnade omaga. Väljapaistvalt suureks osutub Tartu kasv, kui siin mitte kaasa ei mõju aadressilaua el. liiklemise registratsioon (linnast lahkumiste osaline väljaregistreerimatus). 1923 — 30 a. perioodil on märkimisväärsed kasvu ilmutanud veel järgmised linnad: Rakvere — 3 886, Petseri — 2 336, Viljandi — 1 902, Tapa — 1 666, Pärnu — 1 472, Türi — 1 213, Põltsamaa — 1 109. Valga, Tõrva ja Võru alla 1 000. Terves reas linnades ilmneb aga tunduv tagasimineku rahvastiku arvus. Nii, 8 a. jooksul vähenes rahvastik Narvas — 2 045, Haapsalus — 153, Kuressaares — 127, Paides — 81 ja Paldiskis — 17 võrra.

Suhteliselt võrreldes 1922 a. rahvalugemise andmeiga, on linnade rahvastik 1923—30 a. jooksul siseliiklemise (arvatud välja adm. piiride laiendamisest tekkinud kasv) ja looduliku juurekasvu järelduel suurenenud järgmiselt:

Nõmme	145,4
(Tallinn-Nõmme koos)	8,9
Petseri	114,1
Tapa	66,2
Türi	59,0
Põltsamaa	51,1
Rakvere	45,7
Tartu	28,2
Viljandi	17,
Tõrva	17,0
Pärnu	7,6
Valga	6,9
Tallinn (ilma Nõmmeta)	2,2
Võru	0,8

Rahvastiku arv kahanes:

Narvas	7,5
Kuressaares	3,5
Haapsalus	3,5
Paides	2,1
Paldiskis	1,5

Toodud andmed selgitavad üksikute linnade kasvu intensiivsust. Suuremad väljavaaatud kasvuks omavad väikelinnade Petseri, Tapa, Türi, Põltsamaa järele Rakvere ja Tartu. Nõmmel võib märgata aga viimasel paaril aastal rahvastiku kasvus seisakut. Tallinna kasv ühes Nõmmega — 8% (keskmiselt 1% aastas) on õieti aeglane, peaja sadamalinnaga kohta. Erilist tähelepanu pälviv aga Narva rahvastiku järjekindel kahanemine.

Tabeli andmeis, lahtis: Kasv või kahanemine 8 a. (1923—30) jooksul, on kõrvaldatud linnade administratiiv-piiride laiendamise järelduel tekkinud rahvastiku arvu suurenemine. Seega osutavad tähendatud arvud linnade rahvastiku siseliiklemisest tingitud kasvu või kahanemist, s. o. nende olemasolu või arenemisvõimet.

Üldse on linnade rahvastik kasvanud 1923—30 a., s. o. 8 a. jooksul 35 557 in. võrra ehk 12,6% (ilma admin. piiride laiendamisest tingitud suurenemiseta; 1929 a. rahvastiku ülewaates kuuk. nr. 101(4) lhk. 204 oli see viimane aga arvatud ühes).

Kõigi linnade kasv pole olnud aga ühtlane. Suur osa üldisest kasvust langeb eeskätt Tartule ja Tallinnale (viimast vaadeldud koos Nõmmega), kokku 26 022 ehk 73,3% üldi-

3. Rahvastiku kasv linnades administratiivpiiride laiendamisel 1923—30 a.

Accroissement du à l'élargissement des rayons administratifs des villes.

Et linnade rahvastiku kasvu hindamisel maa ja linnade rahvastiku vahekorra arvestusil väljast eksiarvamusi, oleme linnade administratiivpiiride laiendamist tingitud rahvastiku suurenemise arvestanud eraldi. 1923—30 a. kestel on oma admin. piire laiendanud 11 linna. Linnade eneste poolt esitatud andmete alusel suurenes rahvastik sel teel 3441 inimese võrra. Lisades siia juure linnade loomuliku kasvu 35 557, siis on linnade rahvastik praeguse linnade koostise juures 1. I. 1931 — (334 982 in.) suurem 38 998 in. võrra kui 28.XII. 1922 rahvalugemisel (295 984).

Administratiivpiiride laiendamisega 1. I. 25 suurenes kõige enam Valga rahvastik, ümmarguselt 1500 in. võrra, ühendatud Soorupaju vallast Puraküla aleviku eraldamisega. Kuressaares 1929 a. piiride laiendamisega Kaarma-Suure vallast läks linna alla 765 in. Tartu linna piiride laiendamine sündis 1. III. 23, juurelõigetega Ropka, Tähtvere ja Raadi valdadest, kokku läks linnale 669 in.

(253 + 243 + 173). Rakveres viidi läbi piiride laiendamine 4. VIII. 1923 a. Rakvere valla arvel, umbkaudselt 200 elaniku üleminekuga. Viljandis — 20. III. 25, kokku 187 elanikku, Viljandi (166), Viiratsi (6), Pärsti (—), Vana-Võidu (12) ja Uue-Võidu (13) valdadest. Teiste linnade rahvastik piiride laiendamisel suurenes vähemal määral. Nii, Paide 1930 a. Kernu (12), Väätša (32) ja Mäo valla arvel 44 in. võrra. Narva, Peetri ja Auvere-Joala vallast 11. VII. 24. kokku 41, Paldiski Kloostri vallast 15, Tõrva 1. I. 24. Patküla vallast umbes 10 ja Haapsalu 1928 a. Asuküla vallast 10 elanikku. Ülejäänud linnadel pole olnud administratiivpiiride laiendamist.

4. Alevite rahvastik 1930 a.

Population de bourgs en 1930.

Alevite rahvastiku muutusi peegeldab tab. 5, kus toodud aasta algu- ja lõpuseisud soo eristusega ja iga kuu esimeseks päevaks seisud kokku. Aasta jooksul toimunud sisse- ja väljaregistreerimisi sel kujul, nagu linnade rahvastiku juures ei võimaldu esitada.

Alevite rahvastik 1930 a. — Population des bourgs en 1930.

5.	1. I. 1930			1. Veebruar Février	1. Märts Mars	1. Aprill Avril	1. Mai Mai	1. Juuni Juin	1. Juuli Juillet	1. August Août	1. Septemb. Septembre	1. Oktoober Octobre	1. Novemb. Novembre	1. Detsemb. Décembre	1. I. 1931		
	K.-T.	M.-H.	N.-P.												K.-T.	M.-H.	N.-P.
	Antsla	1 440	853												787	1 452	1 479
Elva	1 902	365	1 097	1 991	1 978	1 984	1 952	1 992	2 000	2 070	2 421	2 033	2 044	2 082	2 084	915	1 169
Jõgeva	1 190	530	860	1 189	1 190	1 197	1 202	1 212	1 217	1 222	1 206	1 210	1 217	1 234	1 224	548	676
Jõhvi	1 919	913	1 006	1 913	1 917	1 922	1 903	1 891	1 802	1 795	1 795	1 811	1 880	1 907	1 910	907	1 003
Kallaste	1 510	735	775	1 535	1 548	1 552	1 523	1 429	1 364	1 367	1 374	1 379	1 443	1 472	1 504	735	769
Keila	944	428	516	940	938	935	947	979	1 000	1 023	1 010	977	964	974	901	405	496
Killingi-Nõmme	1 563	679	884	1 552	1 561	1 522	1 508	1 452	1 429	1 427	1 424	1 428	1 445	1 490	1 504	665	839
Kunda	2 750	1 391	1 359	2 769	2 770	2 766	2 750	2 773	2 779	2 769	2 748	2 730	2 733	2 735	2 735	1 356	1 379
Kärda	1 485	586	882	1 455	1 447	1 443	1 414	1 422	1 441	1 445	1 412	1 419	1 423	1 421	1 423	553	870
Mustla	860	391	469	861	879	886	904	923	927	939	934	934	921	924	937	420	517
Müstvee	3 179	1 462	1 717	3 175	3 163	3 177	3 170	3 186	3 118	3 122	3 103	3 069	3 097	3 134	3 155	1 431	1 724
Mõisaküla	2 209	1 046	1 157	2 081	2 091	2 101	2 111	2 119	2 112	2 135	2 134	2 236	2 266	2 292	2 306	1 141	1 165
N.-Jõesuu	1 824	824	1 000	1 727	1 727	1 715	1 793	2 099	4 382	5 717	2 445	1 812	1 042	1 619	1 623	723	900
N.-Jõepää	1 963	844	1 119	1 993	1 972	1 968	1 923	1 890	1 849	1 891	1 877	1 881	1 817	1 947	1 999	868	1 131
Otepää	1 743	767	876	1 744	1 762	1 775	1 781	1 795	1 847	1 827	1 828	1 805	1 806	1 812	1 820	736	1 034
S.-Jaani	1 179	506	673	1 170	1 177	1 161	1 140	1 117	1 115	1 134	1 113	1 120	1 135	1 166	1 170	517	653
Võõpsu	445	191	254	444	447	444	443	441	450	455	453	452	453	459	458	201	257
Kokku—Total	28 142	12 811	15 331	27 990	28 046	28 006	27 953	28 178	30 910	32 700	28 731	27 732	27 848	28 167	28 279	12 868	15 411

1. I. 31. elas alevs kokku 28 279 inimest ehk 2,5% kogu rahvast.

Suurimaks aleviks osutub rahvastiku arvult Müstvee, 1. I. 31. — 3 155 elanikuga. Teisele kohale jääb Kunda — 2 735 ja kolmandale — N.-Jõesuu 2 306 elanikuga. Suvel on rahvastiku pilt alevs vähe teistsugune. Kuna mõned alevid, eeskätt N.-Jõesuu ja Elva, ühtlasi meie tuntumaid suvitusekohti, siis rahvastiku arv neis on suvel tublisti kõrgem. See asjaolu tõstab alevite üldrahvastiku suvel ka tunduvalt kõrgemale, kui aasta vahetusel. Linnades nägime aga vastupidist — suvel oli rahvastiku arv märgatavalt madalam.

5. Alevite rahvastiku kasv 1922—30 a.

Accr. de la popul. des bourgs de 1922—30.

Alevite rahvastiku üldisest kasvust pole võimalik eraldada vastavate andmete puudumisel alevite administratiivpiiride laiendamist tingitud rahvastiku suurenemist. Arvatavasti ei või alevite rahvastiku suurenemine sel teel olla kuigi tähelepanev.

Võrreldes eelmise (1929) aastaga on rahvastik kasvanud 1930 a. ainult 8 alevs, kuna ülejäänud 9-s rahvastik ka h a n e s. Kokkuvõttes suurenes siiski aasta jooksul alevite rahvastik 137 in. ehk 0,5% võrra. Üksikuist alevsist kasvas kõige enam Elva — 122, siis Mõisaküla — 103, edasi Antsla — 86, Sindi—77,

Mustla — 77, Otepää — 36, Jõgeva — 34 ja Võõpsu — 13 in. võrra. Rahvastiku arv ka h a n e s N.-Jõesuus — 201, Kilingi-Nõmmes — 59, Kärđlas — 45, Keilas — 43, Mustvees — 24, ülejäanutel väiksemal määral.

Rahvastiku kasv aleviis 1922—30 a.

Accroissement de la population des bourgs de 1922—30.

6.	Kasv (või kahanemine ...) 1930 a. jooksul Accroissement (ou diminut. ...) durant 1930	Kasv (või kahanemine ...) 8 a. (1923—30) jooksul. Accroissement (ou diminut. ...) durant 8 an. (1923—30)
Antsla	+ 86	+ 600
Elva	+ 122	+ 781
Jõgeva	+ 34	+ 367
Jõhvi	— 9	+ 213
Kallaste	— 6	— 134
Keila	— 43	— 183
Kilingi-Nõmme	— 59	+ 718
Kunda	— 15	+ 503
Kärđla	— 45	+ 169
Mustla	+ 77	+ 258
Mustvee	+ 24	+ 343
Mõisaküla	+ 103	+ 338
N.-Jõesuu	+ 201	+ 713
Otepää	+ 36	+ 61
Sindi	+ 77	+ 225
S.-Jaani	— 9	+ 210
Võõpsu	+ 13	— 23
Rahvalugemisel eraldi arvestatult aleviisse kuuluvaid— <i>Nombre de la popul. comptée à part se rapport. aux bourgs</i>	—	— 216
Kokku—Total	+ 137	+ 3177

8 a. (1923—30) jooksul on alevite rahvastik suurenenud 3177 in. ehk 12,7% võrra. Suurema kasvuga esinevad eestkätt Elva — 781, siis Kilingi-Nõmme — 716, edasi järjekorras Antsla — 600, Kunda — 503, Jõgeva — 367, Mustvee — 343, Mõisaküla — 338, Mustla — 258, Sindi — 225, Jõhvi — 213, S.-Jaani — 210 ja Otepää — 61 in. võrra.

Võrreldes 1922 a. rahvalugemise andmeiga (harilik. rhv. arvuga) on üksikute alevite rahvastik kasvanud 8 a. (1923—30) jooksul järgmiselt:

	%
Kilingi-Nõmme	90,0
Antsla	64,8
Elva	59,0
Jõgeva	42,8
Mustla	38,0
Kunda	22,5
S.-Jaani	21,0
Mõisaküla	17,2
Sindi	14,1
Jõhvi	12,0
Mustvee	12,2
Otepää	3,1
Rahvastik kahanes 5 aleviis:	
N.-Jõesuus	30,5
Keilas	16,0
Kärđlas	10,5
Kallastes	8,2
Võõpsus	4,8

A. Lepp.

ÜHINGUD ja SELTSID 1929 — 30 a. UNIONS et SOCIÉTÉS de 1929—30.

Sisu: 1) Registreeritud seltside arv, lhk. 211. 2) Seltside asukoht, lhk. 214. 3) Registreeritud seltside arv kuude järgi, lhk. 214. 4) Seltside tegelikust arvust, lhk. 214.

Uute ühingute, seltside ja nende liitude registreerimine kuulub 1926 a. maist alates Siseministri võimkonda, kuna enne seda registreerimine teostus rahukogudes. Siseministeeriumis peetavate registreeritud andmeid ongi koostatud järgnevad kokkuvõtted 1929—30 a. registreeritud seltside kohta. Seltside-ühingute rühmadesse jaotamisel on eelmiste aastate kokkuvõtte eeskujul kõik reg. seltsid-ühingud jaotatud kahte pealiiki: 1) ühistegelised organisatsioonid ja 2) kõik muud ainellat kasu mittetaotlevad ühingud-seltsid. Esimene, ühistegelise rühma jaotub omakord 8 suuremasse liiki, mis sisaldavad 20 alajaotust, ja teine rühm — ühingud, seltsid — 9 ossa 47 alajaotusega.

Kuni 1929 a. oli klassifitseerimisel seltsi teatud liiki või rühma kuuluvuse määrajaks ainult seltsi nimetus. Ehkki nimetus ka seltsi tegevuse iseloomu peaaegu alati ära ütles, sünnitas siiski üksikul korral raskusi ainult seltsi nime järgi seltsi vastavasse liiki — ühistegelise, muu — paigutamise. 1929 a. alates aga sünnib klassifitseerimine juba normaalselt — Siseministeeriumile registreerimisel esitatud algpõhikirjade alusel.

1. Registreeritud seltside arv.
Nombre des sociétés et unions enregistrées.

1929—30 a. jooksul on Eestis registreeritud 1213 uut seltsi ja ühistegelise organisatsiooni, neist juhatuse asukoha järgi 378 (31,4%) linnas ja 835 (68,6%)

maal. Üldse aga on Eesti Vabariigi algusest kuni 1/I 1931 a. registreeritud seltsi ja ühistegelise organisatsiooni, arvatud välja aktsiaseltsid ja osaühisused, 10 987 (ühistegel. organ. 42,4%, muud seltsi 57,6%), ehk ümmarguselt 1 organisatsioon iga 100 elaniku kohta. Viimase kahe aasta jooksul registreeritud seltside juurekasv = 12,4% (1/I 29 a. oli 9 774 s., 1/I 1931 a. — 10 987).

Ühistegelised organisatsioonid. Ühistegelise organisatsiooni oli registreeritud kuni 1/I 1929 a. 4 251. Kahe aasta, 1929—30, kestel on uusi registreeritud 406, kasv — 9,6%. Suurimaks rühmaks ühistegeliste organisatsioonide hulgas on põllumajanduslikud ühingud, moodustades ümmarguselt 2/3 ühistegelise organisatsiooni üldarvust.

1/I 1931 a. kuulus põllumaj. ühingute hulka:

		%
Masinatearvitajate ühinguid	1 066	33,2
Turbaühinguid	659	20,6

		%
Piimaühinguid	580	18,1
Kontrollühinguid	307	9,6
Kartuliühinguid	215	6,7
Töuloomade ja loomakasv. üh.	155	4,8
Maaharijate ühinguid	126	3,9
Muid	98	3,1

Kokku 3206 100

Arvuliselt on ühisteg. organisatsioonide 4 tähtsamat rühmitust kahe viimase aasta jooksul kasvanud järgmiselt (sulgudes üksikute liikide suhteline vahekord):

	Kasv:		
	1/I 1929 a.	1/I 1931 a.	arv %
Põllumajand. ühingud	2922 (68,8%)	3206 (68,8%)	284 9,7
Vastastikku kindlustuseseltsid	466 (11,0)	475 (10,2)	9 1,9
Tarvitajate- ja majanduseüh.	441 (10,4)	479 (10,3)	38 8,6
Ühispaangad	288 (6,8)	322 (6,9)	34 11,8

Viimasel paaril aastal ei teostu uute ühistegeliste organisatsioonide registreerimine enam endise hooga, vaid väheneb tunduvalt, mida ainult tervitada tuleb, võttes arvesse juba olemasolevate elujõuetute ühist. organ. suurt arvu.

Keskmiselt on viimase 5 a. jooksul juure registreeritud iga aasta 306 uut ühist. organ. (1926—28 a. keskm. 374, 1929—30 a. — 203):

	Registreeritud:		neist põllumajand. üh.
	arv	%	
1930 a.	188	12,3	138
1929 „	218	14,3	146
1928 „	423	27,7	320
1927 „	282	18,4	212
1926 „	417	27,3	326

Kokku: 1528 100, neist põllumajand. üh. 1142

5 a. keskm. 306, neist põllumajand. üh. 228

Muud ühingud. Ainelist kasu mitte- taotlevaid ühinguid, seltsse ja nende liite on kahe viimase aasta jooksul üldse registreeritud 807: 1/I 1929 a. oli neid 5523, 1/I 1931 a. 6330, juurekasv 14,6% (ühist. org. 9,6%).

Rühmade suuruse järjekorras väljendub juurekasv järgmiselt (sulgudes üksikute rühmade suhteline vahekord):

	1/I 1929 a.		1/I 1931 a.		Kasv 29—30 a.		
	arv	%	arv	%	arv	%	
Ühingud vaimlise kultuuri al. 1217 (22,0%)	1385 (21,9)	168 13,8	678 (12,3)	721 (11,4)	43 6,3		
Kutselised ühingud	533 (9,7)	672 (9,0)	417 (7,5)	548 (8,7)	131 31,4		
Ühiskondliku heakorraselts. 417 (7,5)	548 (8,7)	131 31,4	Ühingud tervishoiu, spordi ja karskuse alal	325 (5,9)	371 (5,9)	46 14,2	
Hoolekande ühingud	258 (4,7)	274 (4,4)	20 7,8	Mitmes. muud ühingud	1131 (20,5)	1418 (22,4)	287 (25,4)
Sellest: Põllum. kogud	438	470	37 (8,5)	Naisseltsid	115	229	114 (99,1)
Jahimeeste seltsid 142	164	22 (15,5)	Üliõpilasseltsid ja korporatsioonid 146	152	6 (4,1)		
Klubid ja seltsk. üh. 117	146	29 (24,8)					

Registreeritud ühingute-seltside arvu liikumine 1929—30 a. (17 pearyhma järgi).
Mouvement du nombre des unions et des sociétés enregistrées de 1929—30.

1.	Registreeritud ühingute-seltside arv— Nombre des sociétés et unions enregistrées:											
	Kuni 1. I. 1929 a. Jusqu'à		Juurekasv 1929—30 a. Acroissement				1. I. 1931		Pole selte registreeritud jaanuaris—veebr. 1931 a.—Enregistrés en janvier—février 1931		1. III. 1931	
	Arv Nombre	%	1929	1930	Kokku Total	%	Arv Nombre	%	Arv Nombre	%	Arv Nombre	%
A. Ühingud ja seltsid—Unions et sociétés	5523	100	400	407	807	14,6	6330	100	64	6394	100	
Sellest—Dont:												
1. Ühingud majanduse alal—Unions économiques	928	16,8	41	34	75	8,1	1003	15,8	6	1009	15,8	
2. Ühingud vaimlise kultuuri alal—Unions ayant un but de développement de culture	1217	22,0	74	94	168	13,8	1385	21,9	9	1394	21,8	
3. Ühingud tervishoiu, spordi ja karskuse alal—Unions de santé, de sport et de tempérance	325	5,9	26	20	46	14,2	371	5,9	—	371	5,8	
4. Hoolekande ühingud—Unions d'assistance	258	4,7	11	9	20	7,8	278	4,4	4	282	4,4	
5. Ühiskondliku heakorraseltsid—Sociétés de bien-être public	417	7,5	77	54	131	31,4	548	8,7	8	556	8,7	
6. Kutselised ühingud—Unions professionnelles	678	12,3	20	28	48	6,3	721	11,4	8	729	11,4	
7. Usulised ja rahvuslikud ühingud—Unions religieuses et nationales	538	9,7	17	17	34	6,3	572	9,0	3	575	9,0	
8. Mitmesugused muud ühingud—Unions diverses	1131	20,5	133	154	287	25,4	1418	22,4	28	1444	22,4	
9. Segatüüpi liidud—Unions mixtes	31	0,6	1	2	3	9,7	34	0,5	—	34	0,5	
B. Ühistegelised organisatsioonid—Organisations coopératives	4251	100	218	188	406	9,6	4657	100	15	4672	100	
Sellest—Dont:												
1. Ühistegelised keskasutised—Unions centrales coopératives	19	0,4	1	1	2	10,5	21	0,5	—	21	0,4	
2. Tarvitajate- ja majanduse ühingud—Unions de consommateurs et sociétés économiques	441	10,4	19	19	38	8,6	479	10,3	3	482	10,3	
3. Ühispaangad—Banques coopératives	288	6,8	23	11	34	11,8	322	6,9	1	323	6,9	
4. Vastastikku kindlustuseseltsid—Sociétés d'assurance mutuelle	466	11,0	6	3	9	1,9	475	10,2	—	475	10,2	
5. Põllumajanduslikud ühingud—Associations d'agriculture	2922	68,8	146	138	284	9,7	3206	68,8	7	3213	68,8	
6. Kalameeste ühingud—Unions de pêcheurs	27	0,6	5	5	10	37,0	37	0,8	1	38	0,8	
7. Valmistuseühingud ja tööbattelid—Coopératives de travail	18	0,4	—	3	3	16,7	21	0,5	1	22	0,5	
8. Mitmesugused muud ühistegel. organisatsioonid—Autres organisations coopératives	70	1,6	18	8	26	37,1	96	2,0	2	98	2,1	
Üldse—Total: A. Ühingud ja seltsid—Unions et sociétés	5523	56,5	400	407	807	14,6	6330	57,6	64	6394	57,8	
B. Ühistegelised organisatsioonid—Organisations coopératives	4251	43,5	218	188	406	9,6	4657	42,4	15	4672	42,2	
Kokku—Total	9774	100	618	595	1213	12,4	10987	100	79	11066	100	

ÜHINGUD, SELTSID ja ORGANISATSIOONID REGISTREERIMISAJA JÄRGI (67 rühma).
UNIONS, SOCIÉTÉS et ORGANISATIONS en ESTONIE (d'après la date de l'enregistrement).

	Registreeritud—Enregistrées en:					
	Kuni 1.1.29 Jusku 1.1.29.	1929	1930	Kuni 1.1.31. Jusku 1.1.31.	Jaanuaris-veebruaris 1931 a. Jänner-fevrier 1931	Kuni 1.11.1931 a. Jusku 1.11.31.
A. ÜHINGUD ja SELTSID (üldarv)—UNIONS et SOCIÉTÉS (nombre total)	5523	400	407	6330	64	6394
I. Ühingud majanduse alal—Unions économiques	928	41	34	1003	6	1009
1. Tööstuseettevõtjateühingud—Unions des entrepreneurs industriels	146	7	5	158	1	159
2. Kaupmeesteühingud—Unions de commerçants	50	3	5	58	—	58
3. Majaomanikkudeühingud—Unions des propriétaires	30	2	3	35	—	35
4. Põllumajanduslikud ühingud—Unions agricoles	636	25	17	678	5	683
a) Põllumeesteseltsid—Sociétés d'agriculteurs	343	21	16	330	5	335
b) Seemneviljaseitsid ja ühingud—Sociétés et unions pour l'achat de semences	4	—	7	5	—	5
c) Afanduse- ja mesinduseseltsid—Sociétés horticoles et apicoles	22	2	—	24	—	24
d) Maaparanduseseltsid—Sociétés d'améliorations foncières	18	1	—	19	—	19
e) Hobustekasvatuseseltsid—Sociétés d'élevage des chevaux	21	—	—	21	—	21
f) Sarvloomakasvatuseühingud—Sociétés d'élevage des bestiaux	202	—	—	202	—	202
g) Sulg- ja väikeloomakasv. ühingud—Sociétés avicoles et d'élevage du menu bétail	26	7	—	27	—	27
5. Katanduseühingud—Unions de pêcheurs	66	4	4	74	—	74
II. Ühingud vaimlise kultuuri alal—Unions ayant un but de développement de culture	1217	74	94	1385	9	1394
1. Hariduseühingud—Unions d'instruction	370	29	30	429	3	432
2. Kasvatuseseltsid—Sociétés d'éducation	99	13	18	130	2	132
3. Koolide-ütlapidamisseltsid—Sociétés pour l'entretien des écoles	32	—	—	32	—	32
4. Noorsoo- ja enesearend. seltsid—Unions de jeunesse et d'autodidactes	149	16	17	182	—	182
5. Kunstiseltsid—Sociétés de beaux-arts	237	11	21	269	3	272
6. Teaduslikud ühingud—Unions scientifiques	44	3	3	50	—	50
7. Raamatukoguseltsid ja lugemisringid—Sociétés de bibliothèques et réunions de lecture	273	1	3	277	1	278
8. Keelteoppi-isseltsid—Sociétés pour l'étude des langues	13	1	2	16	—	16
III. Ühingud tervishoiu, spordi ja karskuse alal—Unions de santé, de sport et de tempérance	325	26	20	371	—	371
1. Tervishoiuühingud—Unions de santé	17	1	—	18	—	18
2. Spordiseltsid—Unions de sport	212	21	17	250	—	250
3. Karskuseseltsid—Unions de tempérance	96	4	3	103	—	103
IV. Hoolekandehingud—Unions d'assistance	258	11	9	278	4	282
1. Haig- ja surma- ja abiandmiskassad—Cais. d'assur. en cas de maladie, de décès et cais. de sec.	68	1	2	71	—	71
2. Abiandmisk. ja hoolekandeseltsid—Sociétés de secours et de prévoyance	176	8	6	190	4	194
3. Lastekaitseühingud—Unions de protection de l'enfance	14	2	1	17	—	17
V. Ühiskondliku heakorra seltsid—Sociétés de bien-être publique	417	77	54	548	8	556
1. Ületõrjeseltsid—Sociétés de pompiers	398	78	52	523	8	531
2. Heakorra seltsid—Bien-être publique	19	4	2	25	—	25
VI. Kutselised ühingud—Unions professionnelles	678	20	23	721	8	729
1. Tööliste- ja teenijateühingud—Unions d'ouvriers et de service	335	13	—	348	1	349
2. Ametnikkude ja teenijateühingud—Unions d'employés et de service	74	4	7	85	3	88
3. Õpetajate ühingud—Unions d'instituteurs	152	—	4	156	—	156
4. Vabakutseliste ühingud—Unions de personnes exerçant une profession libérale	85	1	6	92	4	96
a) Arst- ja farmatseutiliste seltsid—Unions de médecins et de pharmaciens	40	—	4	44	2	46
b) Muude vabakutseliste ühingud—Unions d'autres professions libérales	45	1	2	48	2	50
5. Muud kutselised ühingud—Autres unions professionnelles	32	2	6	40	—	40
VII. Usulised ja rahvuslikud ühingud—Unions religieuses et nationales	538	17	17	572	3	575
1. Usulised seltsid—Sociétés religieuses	488	14	11	511	2	513
2. Rahvuslikud ja rahvaste lähendam. ühingud—Unions nationales et à but d'approchement des nationalités diverses	52	3	6	61	1	62
VIII. Mitmesugused muud ühingud—Unions diverses	1131	133	154	1418	26	1444
1. Põllumeestekogud—Unions politiques des paysans	483	25	12	470	2	472
2. Ühtrikkude ühingud—Unions de localités	22	1	—	23	—	23
3. Demobiliseeritud sõjaväelaste ühingud—Unions de guerriers démobilisés	16	7	9	32	12	44
4. Vigastatud sõjameeste ühingud—Unions de guerriers mutilés	34	—	—	34	—	34
5. Üliõpilasseltsid ja korporatsioonid—Unions et corporations d'étudiants	146	3	3	152	—	152
6. Naiseltsid—Sociétés féminines	115	37	77	229	4	233
7. Jahimeesteseltsid—Sociétés de chasseurs	142	17	5	164	3	167
8. Loomakaitse seltsid—Sociétés de protection des animaux	11	2	7	20	—	20
9. Mitmesugused klubid ja seltskondl. ühingud—Divers clubs et unions mondaines	117	17	12	146	4	150
10. Muud—Autres	95	24	29	148	1	149
IX. Segatüüpi liidud—Unions mixtes	31	1	2	34	—	34
1. Omavalitsuseasutiste liidud—Unions d'institutions des administrations publiques	2	—	—	2	—	2
2. Muud liidud—Autres unions	29	1	2	32	—	32
B. ÜHISTEGELISED ORGANISATSIOONID (üldarv)—ORGANISAT. COOPÉRATIV. (nombre total)	4251	218	188	4657	15	4672
1. Ühistegelised keskasutised—Unions centrales coopératives	19	1	1	21	—	21
2. Tarvitajate- ja majanduseühingud—Unions de consommateurs et sociétés économiques	441	19	19	479	3	482
3. Ühispaigad—Banques coopératives	288	23	11	322	1	323
4. Vastastikku kindlustuseseltsid—Sociétés d'assurance mutuelle	486	6	3	475	—	475
5. Põllumajanduslikud ühingud—Associations d'agriculture	2922	148	188	3296	7	3313
a) Piimaühingud—Laiteries coopératives	549	17	14	580	1	581
b) Kartuliühingud—Sociétés de cultivateurs de pomme de terre	272	3	—	275	—	275
c) Masinatarvitajate ühingud—Sociétés pour l'exploit. coopérat. de machines agricoles	1024	31	11	1066	2	1068
d) Tõrbaühingud—Sociétés pour l'exploitation des tourbières	528	59	72	659	2	661
e) Tõuloomade- ja loomakasv. ühingud—Sociétés d'élevage du bétail, de race	135	13	7	155	1	156
f) Kontrollühingud—Sociétés de contrôle	274	20	13	307	—	307
g) Maa- ja sooparanduseseltsid—Sociétés d'amélioration du sol	25	—	7	32	—	32
h) Maaharjate ühingud—Sociétés de culture des terres	126	—	—	126	—	126
i) Linaharjate ühingud—Sociétés de culture du lin	22	—	1	23	—	23
j) Muud põllumajand. ühingud—Autres associations d'agriculture	27	3	13	43	1	44
6. Kalameesteühingud—Unions de pêcheurs	27	5	5	37	1	38
7. Vaimistuseühingud ja töötartid—Coopératives de travail	70	—	3	21	1	22
8. Mitmesugused muud ühistegelised organisatsioonid—Autres organisations coopératives	70	18	8	96	2	98
a) Ehitiseühingud—Sociétés de construction	25	5	3	33	1	34
b) Töö- ja tööstuse ühingud—Sociétés de travail	12	7	2	15	—	15
c) Elektri tarvitajate ühingud—Sociétés de consommateurs d'électricité	8	3	2	13	—	13
d) Muud ühingud—Autres organisations	25	9	7	35	1	36
Üldse—Total: A. Ühingud ja seltsid—Unions et sociétés	5523	400	407	6330	64	6394
B. Ühistegelised organisatsioonid—Organisations coopératives	4251	218	188	4657	15	4672
Kokku—Total	9774	618	595	10987	79	11066

Keskmiselt on viimase 3 a. jooksul juure registreeritud aasta kohta 441 ühingut-seltsi (ühist. org. 276):

	Registreeritud:		neist	ühinguid	vaiml. kult. alal	94
	arv	%				
1930 a.	407	30,8	"	"	"	74
1929 a.	400	30,2	"	"	"	84
1928 a.	516	39,0	"	"	"	252
Kokku	1323	100,0	"	"	"	84
3 a. keskm.	441	—	"	"	"	—

2. Seltside asukoht.

Domicile des sociétés.

Kahe möödunud aasta kestel registreeritud seltsidest asub maal (juhatuse asukoha järgi) ²/₃:

Reg. 1929—30 a.:	Maal		Linnas		Kokku		Maal		Linnas	
	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%
Ühistegel. organis.	334	72	406	82,3	740	72,4	17	17,7	20	20,0
Muud ühingud	501	30,6	807	62,1	1308	62,1	37,9	37,9	40	40,0
Kokku	835	37,8	1213	68,8	2048	68,8	31,2	31,2	60	60,0

Kuni 1. I. 1931 a. registreeritud maa- ja linnaseltside üldarvu vahetõrde kujuneb järgmiselt:

	Maal		Linnas		Kokku		Maal		Linnas	
	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%
Ühistegel. organ.	4186	47,1	4657	89,9	8843	89,9	10,1	10,1	40,5	40,5
Muud ühingud	3765	25,6	6330	59,5	10095	59,5	40,5	40,5	27,6	27,6
Kokku	7951	30,6	10987	72,4	18938	72,4	27,6	27,6	—	—

Kuni 1. I. 1931 a. registr. ühistegel. organisatsioonide 4 pearühma territoriaalne jaotus:

	Maal		Linnas		Kokku		Maal		Linnas	
	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%
Põllumajandusl. ühingud	3133	68	3206	97,9	6339	97,9	2,1	2,1	—	—
Vastastikk. kindlustuse-seltsid	447	28	475	94,1	922	94,1	5,9	5,9	—	—
Tarvitajate ja majanduse-ühingud	361	11,8	479	75,4	840	75,4	24,6	24,6	—	—
Ühispannad	173	14,9	322	53,7	495	53,7	46,3	46,3	—	—

Muude — arvatud välja ühistegel. organisats. — kuni 1. I. 31 a. registreeritud seltside vahetõrde maal ja linnas pearühmade järgi selgitavad järgmised arvud (rühmad suuruse järjekorras):

	Maal		Linnas		Kokku		Maal		Linnas	
	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%
Ühingud vaimlise kult. alal	960	42,5	1385	69,3	2345	69,3	30,7	30,7	—	—
Kutselised ühingud	278	44,3	721	38,6	999	38,6	61,4	61,4	—	—
Usulised ja rahvusl. ühingud	319	25,9	572	55,6	891	55,6	44,2	44,2	—	—
Ühikondliku heakorraseltsid	498	50	548	90,9	1046	90,9	9,1	9,1	—	—
Ühingud tervishoiu, spordi ja karskuse alal	156	21,5	371	42,0	527	42,0	58,0	58,0	—	—
Hoolekande ühingud	20	25,8	278	7,2	298	7,2	92,8	92,8	—	—
Mitmesugused	858	56,0	1418	60,5	2276	60,5	39,5	39,5	—	—
Sellest: Põllumeeste kogud	444	26	470	94,5	914	94,5	5,5	5,5	—	—
Nafaseltsid	196	33	229	85,6	425	85,6	14,4	14,4	—	—
Jahimeeste seltsid	126	38	164	76,8	290	76,8	23,2	23,2	—	—
Üllõplasselts. ja korpor.	—	152	152	—	152	—	100,0	100,0	—	—
Klubid ja seltsk. üh.	17	12,9	148	11,6	165	11,6	88,4	88,4	—	—

3. Registreeritud seltside arv kuude järgi.

Enregistrement des sociétés etc. d'après les mois.

Keskmiselt registreeriti kahel viimasel aastal igas kuus 51 uut seltsi, kusjuures arvuliselt nõrgemateks osutuvad 4 sügis-kuud — august, sept., oktoober ja november. Augustis — novembris registreeritud seltside

arv (31) on umbes kaks korda madalam muude kuude keskmisest (60).

1929—30 a. tuli keskmiselt registreerimisi 1 kuu kohta:

	2 a. (1929-30)		Sellest:	
	1929 a.	1930 a.	keskm.	aug.-nov. det.-juuni
Ühistegel. organ.	18	16	17	10
Muud seltsid	33	34	34	21
Kokku	51	50	51	31

4. Seltside tegelikust arvust.

Nombre actuel des sociétés et unions.

Tegelikku, faktiliselt tegutsevate seltside üldarvu määrata kindlaks on võimatu ka ligikaudse täpsusegagi peamiselt seetõttu, et suur hulk seltside (ühistegel. organ. näit. 30% ümber) ei avalda mingit tegevust, kuid pole ametlikult likvideerunud.

Tegutsevate ühistegeliste organisatsioonide üldarvu on võimalik siiski kontrollida revisjoniliitide andmeil, arvesse võttes, et iga ühistegelise ettevõtte on kohustatud hiljemalt 3 kuu jooksul tegevuse algusest arvates revisjoniliidu liikmeks astuma. 1926—1928 a. reg. seltside koostamisel 1929 a. eraldasime kuni 1. I. 1929 a. registreeritud ühistegel. organisatsioonide üldarvust mittetegutsevad ja ametlikult likvideerunud, milliste arv moodustas tol ajal ümmarguselt 30% registreeritud üldarvust. Kuni praeguse ajani — 1. I. 31 a. — registreeritud ühistegel. organ. üldarvu revisjoniliitide nimekirjadega võrreldud pole, kuid võib oletada, et mittetegutsevate org.-de % palju pole muutunud, püsib ligikaudu 30% ümber ka praegu. (1. I. 1926 a. oli Keskbüroo kaudseil andmeil mittetegutsevaid organ. 25,3% registreeritud ühistegel. organ. üldarvust). Ühistegelise organisatsiooni oli kuni 1. I. 1931 a. registreeritud üldse 4657. Oletades, et neist ümmarguselt 30% tuleks lugeda mittetegutsevate hulka, jääks 1. I. 31 a. faktiliselt tegutsevaid organisatsioone (4657—1397=) 3260, ehk 1 organisatsioon iga 342 elan. kohta.

On aga võimatu teha selgeks faktiliselt tegutsevate muude seltside — arvatud välja ühistegel. organ. — arvu. Ametlikkude andmete järgi on kuni 1. I. 1931 a. likvideerunud ühinguid üldse 103 ja suletud 100 (tööliste ametiühingud), kokku seega ametlikult tegevuse lõpetanud 203 ühingut, ehk 6330 reg. ühingust ainult 3,2%. Ei ole mingit kahtlust, et faktiliselt likvideerunud ühingute arv kaugelt suurem on, kuid võttes arvesse, et meie seaduseandlus ainelist kasu mittetaotlevaid seltsi ei kohusta ametivõimudele teatama tegevuse lõpetamisest, tuleb paratamatult leppida sellega, et osa varjusurmas viibivaid ühinguid fiktiivselt tunduvalt suurendab organ. üldarvu. Keskbüroo

on teinud katseid ka sisuliselt uurida mõningate kindlakujuliselt väljaarenenud erilaadiliste seltside tegevust. Selleks on viimaseil aastail saadetud välja ankeetlehed — keskmiselt umbes 1200 aasta kohta — kõigile kultuurhariduslikke sihte taotlevaile ühingutele (hariduseühingud, kasvatuseseltsid, koolide ülalpid. seltsid, noorsoo ja enesearend. s., kunstiseltsid, teadusl. ühingud, raamatukogude seltsid ja lugem. ringid, keelteõppimise s.,

karskuseseltsid, naisseltsid jne.). Tagasi on saadud aga neist ümmarguselt alla 40%. Kuigi kõiki mittevastajaid ei saa surnud seltside hulka arvata, on kindel, et suurem osa neist faktiliselt ei tegutse, viibib tõeliselt varjusurmas. Mingisuguseid oletusi teha mitte-tegutsevate ühingute üldise %-di määra kohta eelnimetatud, ehkki suurema, rühma järgi on muidugi võimata.

Ühingute ja seltside kohta varem Keskbüroo väljaandels ilmuunud artiklid ja andmed :

Ühingud ja seltsid 1926—28 a., A. Lepp, Eesti Statistika nr. 91, 1929 a.

Ühingud ja seltsid Eestis 1921—26 a., A. Lepp, Eesti Statistika nr. 61, 1926 a.

J. Kits.

TULUMAKS 1930 a. IMPÔT sur le REVENU en 1930.

Sisu: 1) Tulumaks riigi sissetulekutes, lhk. 215. 2) Maksjate arv ja maksusumma, lhk. 215. 3) Maksjad tööala järgi, lhk. 216. 4) Maksjate asukohat, lhk. 219. 5) Maksustatute tulu, lhk. 220.

Riigi Statistika Keskbüroo kogus maksuametilt andmeid 1930 a. tulumaksu kohta eelmise aasta ulatuses, s. o. lühen-datud kujul, jättes ära üksikasjalisema ülevaate maksualuste tulude osas, mis ainukordselt koostatud 1928 a. Vaatamata lühen-datud kavale ei saanud Pärnu- ja Võrumaa anda tulude kokkuvõtet ka lähemas ulatuses, piirdudes ainult tulude üld-kokkuvõttega. Seepärast puudub tab. 3 tulude üldkokkuvõtte maksualuste tööala järgi.

Tulumaksu andmete läbitöötamise ulatuse kokkutõmba-mine aasta-aastalt on tingitud teatud määral maksuaparaadi tööjõu koondamisest. Vaevalt aga sünnitab see tõsiselt ras-kusi andmete kasutajale, kuna iga-aastased üksikasjalised andmed erinevad üsna väiksel.

1. Tulumaks riigi sissetulekutes
Impôt sur le revenu dans le budget d'Etat.

Tulumaksu osatähtsus 1930/31 e/a. kohta riigi sissetulekutes 9 kuu jooksul oli 3,5% ning absoluutarv ulatus 2,35 milj. kr. Aasta varem olid sama aja arvud 3,1% ja 2,31 milj. kr. Seega tulumaksu laekumine edeneb kahel viimasel aastal peaaegu võrdselt väikse ülekaaluga 1930/31 a. kasuks. 9 kuuga on juba suurem osa tulumaksust laekunud, nii et ka aasta kohta võib oletada tulumaksu üldsumma võrdsust eelmise aastaga. Kas aga viimase

kahe aasta jooksul ka tulumaksu osatähtsus riigi üldtuludest jääb võrdseks, on raske praegu ennustada, kuna see oleneb, peale tulumaksu enese, tulude üldsummast, mis aga viimase ajal kipub kahanema. Tulumaksu osatähtsus aasta kohta erineb toodud arvust 9 kuu jooksul, sest tulumaksu laekumise hooaeg on lõppemas.

2.	Maksjate arv (ainult füüsilised isikud) <i>Nombre des personnes imposables</i>	Määratud tulumaksu summa 1 000 kr <i>Montant fixé des impôts 1 000 kr</i>	Keskmiselt maksja kohta kr <i>Moyenne par imposé kr</i>
1930	103 085	3 638	35,20
1929	104 381	3 663	35,09
1928	105 431	3 420	32,44
1927	102 136	3 257	31,97
1926	97 141	3 339	34,38
1925	98 690	3 446	34,84

2. Maksjate arv ja maksusumma.

Nombre des personnes imposables et montant fixé des impôts.

Tulumaksjate arv, mis hakkas kahanema juba eelmisel aastal peale suurimat tõusu 1928 a., kahanen edasi ka 1930 a. Nime-tatud aastal oli tulumaksjaid vähem eelmisest aastast 1296 isiku ehk 1,2% võrra, kuna 1930 a. rekordaastast (1928 a.) jäi maha 2346 isiku ehk 2,3% võrra. Maksustatud isikute % 1930 a. ulatus aasta keskmisest rahvaarvust 9,2%; eelmise aasta vastav arv oli 9,3%.

Tulumaksu summa muutus veel vähem, kui maksjate arv. 1930 a. näeme tulumaksu summas ainult 0,7% tagasiminekut, võrreldes eelmise aastaga. Tulumaksu summa ulatus 1930 a. 3 638 tuh. kr eelmise aasta 3 663 tuh. kr vastu.

Tulumaks riigi sissetulekutes 1923—30 a.
Impôt sur le revenu dans le budget d'Etat de 1923—30.

1.	Saadud tulumaks milj. kr <i>Impôt sur le revenu encaissé mil. kr</i>	% riigi sissetulekust % du revenu total d'Etat
1930/31 9 kuud	2,35	3,5
1929/30	2,38	3,0
1928/29	2,69	2,9
1927/28	2,63	2,9
1926/27	2,73	3,2
1925	2,74	3,5
1924	1,58	3,6
1923	3,10	3,8

Makaukõrgus liikide järgi 1929 ja 1930 a. — Montant de l'impôt d'après les groupes de grandeur en 1929 et 1930.

3. Määratud maksu- summa Montant fixé des impôts	Maksustamise %	Tulumaksjate arv Nombre des imposés		%		Tulumaksu summa Montant des impôts			
		1930	1929	1930	1929	1 000 kr		%	
						1930	1929	1930	1929
Kuni— 5 kr	5	25 692	28 479	24,9	27,3	86	90	2,4	2,5
5— 10 "		17 589	18 867	17,1	17,6	132	131	3,6	3,6
10— 20 "		21 435	20 577	20,8	19,7	313	309	8,6	8,4
20— 50 "		25 709	24 649	24,9	23,6	810	787	22,3	21,5
50— 110 "		7 927	7 528	7,7	7,2	570	556	15,7	15,2
110— 190 "	8	2 285	2 284	2,2	2,2	320	333	8,8	9,1
190— 290 "	10	1 084	995	1,0	1,0	244	235	6,7	6,4
290— 410 "	12	536	548	0,5	0,5	183	188	5,0	5,1
410— 550 "	14	312	260	0,3	0,3	150	128	4,1	3,5
550— 1 240 "	16—18	435	486	0,4	0,5	343	395	9,4	10,7
Üle 1 240 "	22—36	190	202	0,2	0,1	487	511	13,4	14,0
Kokku—Total		103 085	104 381	100	100	3 638	3 663	100	100
Sellest—Dont									
kuni—jusqu'à 50 kr		90 416	92 072	87,7	88,2	1 341	1 317	36,9	36,0
üle—plus 50 "		12 669	12 309	12,3	11,8	2 297	2 346	63,1	64,0

Keskmine maksusumma ühe isiku kohta tõusis 1930 a. 20 senti võrra, olles 3 529 senti isikult.

Muutused kahe viimase aasta tulumaksu arvudes pole seega kuigi suured ja nende põhjusi tuleb otsida, peale teatud ebatäpsuse tulude arvestamisel, põllumajandusest. Põllumajanduses tegevate maksualuste arv vähenes 45 408 isikult 1929 a. 43 807 isiku peale ja seda peamiselt palgalistena tegutsevate arvel. Maksjate arv kõigil muudel tegevusaladel kokku kasvas vähe (800 isiku võrra). Põllumajanduse alal tegevate maksjate arv vähenes tugevasti 1929 a. ja seda ikaldunud põlusaagi tõttu, mille mõju ulatub, nähtavasti, ka 1930 a. maksjate arvule. Kuna põllumajanduses vähenes peamiselt palgaliste, s. o. väiksemate summadega tulumaksustatute arv, ei mõjutanud see vähenemine kuigi palju tulumaksu üldsummat.

Tulumaksjate arvu pearaskus langeb 1930 a. eelmiste aastate eesküjul, maksuliigesse summaga kuni 50 kr ehk maksustatule 5%-ga. Neid oli 87,7% maksjate üldarvust, eelmisel aastal 88,2% ja veel aasta varem 89,4%. Nagu neist arvudest näha, avaldab aasta-aastalt väiksemate summadega maksjate arv vähenemise tendentsi ja seda peamiselt kõige väiksema summaga, nimelt, kuni 5 kr maksustatute arvel (kuni 5 kr maksustatuid oli 1930 a. — 25 692, 1929 a. — 28 479 ja 1928 a. — 31 509). Arusaadav, et just see liik on muutlikum, sest maksustamismnormini küünivivate tulude kindlaks tegemine ei saa olla väga täpne. Väike tulude varjamine võib juba teatud isiku tulumaksust vabastada. Tulumaksu maksjaid kuni 5 kr on iga aasta maksjate üldarvust olnud kõige enam, kuid 1930 a. on sama palju ka maksjaid 20—50 kr. Tulumaksu maksjate arv maksusummaga üle 50 kr jaguneb 1930 a. maksuliigesse eelmistele aastatele vastavalt, olles

suurem väiksemis ja kahanedes järjest suurem maksuliiges. Üle 1 240 kr maksumaksjaid oli 1930 a. vaid 190 isikut ehk 0,2% maksjate üldarvust.

Tulumaksu summa tuleb kokku peamiselt väiksemalt maksjate arvult, kes maksavad suuremaid summasid. Kõige enam annavad tulumaksu liigid maksusummaga 20—50 kr., 50 — 110 kr ja üle 1 240 kr, need moodustavad 22,3; 15,7 ja 13,4% tulumaksu üldsummast. 1/3 maksjate arvust maksusuurusel kuni 20 kr annavad kõigest 14,6% kogu tulumaksust. Tulumaksu summa jagunemine liikidesse 1930 a. sarnaneb suurel määral eelmisele aastale ja läheb vähe lahku varematest aastatest.

3. Maksjad tööala järgi.

Occupation des imposés.

Tulumaksjad on liigitatud nende eneste poolt ülesantud tööala ehk, selle puudumisel, nende suurema tuluallika järgi. Põllumajanduses tegevateks on loetud: põlupidamise, aianduse, mesinduse, metsanduse ja kalanduse alal iseseisvatena ehk palgalistena tegevad. Ühiskondlikku tegevusealasse kuuluvad: riigi- ja omavalitsuseteenistus, haridus, tervishoid, usu ja muudel ühiskondlikel aladel töötajad. Muude alla on paigutatud isikud, kes elatavad end tööilmeta sissetulekust (kapitalist), maja ja isikute teenimisest ja isikud vahelduva tööalaga.

Tööalade järgi oli 1930 a. tulumaksjaid 42,6% põllumajanduse alalt, 28,1% tööstuse, kaubanduse ja transpordi ning side alalt, 22,2% ühiskondliku tegevuse alalt ja 7,7% muudelt tegevusealadelt. Sama järjekord oli maksustatute jagunemisel tööaladesse ka eelmistel aastatel. Ainult käesoleval aastal läheb tunduvalt tulumaksjate arv lahku tööstuse, kaubanduse, transpordi ja side alalt ja ühiskondliku tegevuse alalt vastavatest arvudest eelmisel aastal. Maksjate arv tööstuse, kau-

Maksjate tööala 1930 ja 1929 a. — Occupation des personnes imposées en 1930 et 1929.

4.	Tulumaksjate arv Nombre des imposés				Tulumaksu summa Montant des impôts			
	arv—nombre		%		1 000 kr.		%	
	1930	1929	1930	1929	1930	1929	1930	1929
	Põllumajandus — Agriculture	48 307	45 403	42,0	43,5	752	719	20,7
Peremebed — Propriétaires	40 245	40 977	39,0	39,3	737	696	20,8	19,0
Palgalised — Saliariés	3 062	4 426	3,0	4,2	15	28	0,1	0,6
Tööstus, kaubandus, transport ja side — Industrie, commerces transports et communications	28 923	31 425	28,1	30,1	1 629	1 791	44,8	48,9
Ettevõtjad — Entrepreneurs	12 372	12 907	12,0	12,4	960	1 049	26,4	28,6
Palgalised — Saliariés	16 551	18 518	16,1	17,7	669	742	18,4	20,3
Ühiskondlik tegevus — Service publique et professions libérales	22 904	18 863	22,2	18,1	821	751	22,6	20,5
Sellest — Dont: Riigi ja omavalitsuse ametnikud — Fonctionnaires d'Etat et des administrations publiques	18 341	15 593	17,8	15,0	509	556	16,5	15,2
Muud — Autres	7 518	7 763	7,3	7,4	431	389	11,8	10,6
Iseseisvad — Indépendants	5 654	6 008	5,5	5,7	411	378	11,3	10,2
Palgalised — Saliariés	1 864	1 755	1,8	1,7	20	16	0,5	0,4
Tööala teadmata — Profession inconnue	433	927	0,4	0,9	5	13	0,1	0,4
Kokku — Total	103 085	104 381	100	100	3 638	3 663	100	100
Sellest: iseseisvad — Dont: indépendants	63 267	64 089	61,4	61,4	2 355	2 326	64,2	63,5
palgalised — salariés	39 818	40 292	38,6	38,6	1 303	1 337	35,8	36,5

banduse, transpordi ja side alal on vähenenud ühiskondliku tegevuse kasuks. Nimetatud muutus on tingitud suurelt osalt arvestamisviisist. Riigi- ja omavalitsuseettevõtetes tegevad maksumaksjad, nagu raudtee alal ja mujal, olid varematal aastatel arvestatud tööstuses tegevatenä, 1930 a. aga riigi- ja omavalitsuseteenijatena. Peale juurekasvu ülekandmise võib märkida siiski maksjate arvu suurenemist ühiskondliku tegevuse alal, sest siin suurenes maksjate arv märksa enam, kui see tööstuse alal jõudis väheneda. Põllumajanduse alal on märgata ka 1930 a. veel, peale suuremat tagasiminekut 1929 a., maksjate arvu vähenemise tendentsi, eriti palgaliste arvel.

Üldse tulumaksu maksjast oli 61,4% iseseisvalt tegevaid oma tööalal ja 38,6% palgalisi. Ka eelmisel aastal olid suhtarvud samad.

Tulumaksu summa pearaskus lasub arvult teisele kohale jäänud tööstuse, kaubanduse ja transpordi alal tegevatel maksjatel. Nad andsid 44,8% kogu tulumaksust. Rohkearvuline põllumajanduses tegevate maksjate pere andis 20,7%, arvult neist poole väiksem ühiskondlikul alal tegevate maksjate rühm andis 22,6% ja muudelt tegevusealadelt tuli kokku 11,8% kogu tulumaksust.

Ka varematal aastatel jagunes tulumaksu summa tööalade järgi samas järjekorras, ainult osafähituse arvud on vähe muutunud ühiskondlikul ja tööstuse alal, mis on leeb peamiselt, nagu juba maksjate arvu kohta öeldud, riigi ettevõtetes töötavate arvestamisega riigiteenijatena.

Põllumajanduses tegevate maksjate hulgast on palgaliste maksjate arv 1930 a.

Põllumajanduses tegevad maksjad 1930 a. — Personnes imposées occupées dans l'agriculture en 1930.

5.	Maksjate arv — Nombre des imposés						Tulumaksu summa 1000 kr. — Mont. d. impôts					
	Peremebed	Palgalised	Kokku	%			Peremebed	Palgalised	Kokku	%		
				Propriétaires	Saliariés	Total				Propriétaires	Saliariés	Total
Kuni 5 kr	11 212	2 590	13 802	27,9	84,6	31,9	37	7	44	5,0	46,0	5,9
5 — 10 "	7 300	298	7 598	18,1	9,7	17,5	55	2	57	7,5	18,8	7,5
10 — 20 "	9 385	100	9 485	23,3	3,3	21,9	139	1	140	18,9	6,7	18,6
20 — 50 "	10 570	52	10 622	26,3	1,7	24,5	326	2	328	44,2	13,3	43,6
50 — 110 "	1 487	15	1 502	3,7	0,5	3,5	100	1	101	13,6	6,7	13,4
110 — 190 "	173	4	177	0,4	0,1	0,4	24	1	25	3,3	6,7	3,3
190 — 290 "	61	3	64	0,2	0,1	0,2	14	1	15	1,9	6,7	2,0
290 — 410 "	28	—	28	0,1	—	0,1	7	—	7	0,9	—	0,9
410 — 550 "	13	—	13	0,0	—	0,0	6	—	6	0,8	—	0,8
550 — 1240 "	14	—	14	0,0	—	0,0	11	—	11	1,5	—	1,5
Üle 1240 "	7	—	7	0,0	—	0,0	18	—	18	2,4	—	2,4
Kokku — Total	40 245	3 062	43 307	100	100	100	737	15	752	100	100	100
Sellest kuni 50 kr — Dont jusqu'à 50 kr	38 467	3 040	41 507	95,6	99,3	95,8	557	12	569	75,6	80,0	75,7
Üle 50 kr — Plus de 50 kr	1 778	22	1 800	4,4	0,7	4,2	180	3	183	24,4	20,0	24,3
1929 a. kuni 50 kr	39 930	4 397	44 327	96,0	99,3	96,3	528	20	548	75,9	87,0	76,2
Üle 50 kr	1 647	29	1 676	4,0	0,7	3,7	168	3	171	24,1	13,0	23,8

jäänud endistest aastatest veel väiksemaks, moodustades vaid 7,3%. Nende osatähtsus tulumaksu on aga veel väiksem, nimelt 2,1%, sest maksumaksjad kuuluvad peamiselt kõige madalamasse maksuliiki, s. o. kuni 5 kr. Maksustatud põllumajanduse alal, kes iseseisvad oma tööalal, kuuluvad kõigisse maksuliigesse, kuid 95,6% neist maksavad maksu kuni 50 kr. See-ga on suuremate summadega maksjaid ehk 6%-ga ja üle selle maksustatud vähe. Ka va-remail aastail ilmnas sama nähis. Ühtlasi eri-

neb maksjate arvu jagunemine liikidesse maksu suuruse järgi 1930 a. vähe eelmistest aastatest.

Põllumajandusest osutuv tulumaksu summa tuleb kokku peamiselt maksjatelt maksu-suurusega 20—50 kr, 10—20 kr ja 50—110 kr; esimesed annavad 43,6%, teised 18,6% ja kol-mandad 13,4% kogusummast. Maksjad mak-susuurusega üle 110 kr andsid 11% põlluma-jandusest saadud tulumaksust.

Tööstuses, kaubanduses ja transpordi alal töötavad maksjad 1930 a.
Personnes imposées occupées dans l'industrie, commerces et transports en 1930.

6.	Maksjate arv—Nombre des imposés						Tulumaksu summa 1000 kr.—Mont. des impôts					
	Peremehed	Palgallised	Kokku	%			Peremehed	Palgallised	Kokku	%		
				Proprié-taires	Salarés	Total				Proprié-taires	Salarés	Total
Kuni — 5 kr	2 916	3 225	6 141	23,6	19,5	21,2	11	11	22	1,1	1,7	1,4
5—10 "	1 786	3 381	5 167	14,5	20,4	17,9	14	26	39	1,5	3,9	2,4
10—20 "	2 156	3 817	5 973	17,4	23,1	20,7	31	55	86	3,2	8,2	5,3
20—50 "	2 453	3 691	6 144	20,1	22,3	21,3	79	115	194	3,2	17,2	11,9
50—110 "	1 478	1 478	2 951	11,9	8,9	10,2	110	108	219	11,5	16,2	13,4
110—190 "	579	449	1 028	4,7	2,7	3,6	84	65	150	3,8	9,7	9,2
190—290 "	345	219	564	2,8	1,9	1,9	82	51	133	3,5	7,6	8,2
290—410 "	211	98	307	1,7	0,6	1,0	72	33	105	7,5	4,9	6,4
410—550 "	128	68	196	1,0	0,4	0,7	65	33	97	6,8	4,9	6,0
550—1240 "	200	87	287	1,6	0,5	1,0	157	71	228	16,3	10,8	14,0
üle—1240 "	90	45	135	0,7	0,3	0,5	255	101	356	26,6	15,1	21,8
Kokku—Total	12 372	16 551	28 923	100	100	100	960	669	1 629	100	100	100
Sellest kuni 50 kr—Donc jusqu'à 50 kr	9 341	14 114	23 455	75,5	85,3	81,1	135	207	341	14,1	30,9	20,9
üle 50 " —Plus de 50 "	3 031	2 437	5 468	24,5	14,7	18,9	825	462	1 288	85,9	69,1	79,1
1929 a. kuni 50 "	9 353	15 958	25 811	76,3	86,2	82,1	145	237	382	13,8	31,9	21,3
üle 50 "	3 054	2 560	5 614	23,7	13,8	17,9	904	505	1 409	86,2	68,1	78,7

Tööstuse, kaubanduse ja transpordi alal tegutsevaist maksumaksjaid on enamuse palgalised, nimelt 57,2% üldarvust.

Nii ettevõtjaid kui palgalisi leidub kõigis maksuliiges, ka kõrgemate maksumääradega; ainult maksualuseid ettevõtjaid on maksuliiges maksusuurusega kuni 50 kr 75%, kuna palgalisi samus liiges on 85% vastavast üldarvust, seega ettevõtjad maksavad suuremaid summasid tulumaksu. Erinev on ka palgaliste ja ettevõtjate jagunemine maksuliigesse maksusummaga alla 50 kr. Ettevõtjate juures on suurem maksjate arv maksuga kuni 5 kr ja 20—50 kr, kuna vahepealsed liigid märksa väiksemad, palgaliste juures aga näeme maksjate arvu enamvähem ühtlast jagunemist maksuliigesse maksuga kuni 50 kr, kusjuures maksusumma tõusu suurenemisega suureneb ka maksjate arv ja kõige väiksemas liigis, maksuga kuni 5 kr, on teiste liikidega võrreldes vähem maksjaid.

Eelmise aastaga võrreldes pole 1930 a. märgatavaid muudatusi maksjate arvu jagunemisel maksuliigesse maksu suuruse järgi; nime-tamistväärt on suuremate summadega (üle 50 kr) maksjate osatähtsuse tõus üldarvust 1% võrra.

Tulumaksu summa tööstuse, kaubanduse ja transpordi alal tegevvalt koguneb suuremal arvul ettevõtjailt. Neilt saadi 58,6%, kuna maksjate arvult suurem rühm palgalisi andis 41,1% üldsummast, sest eelpool nägime, et viimaste hulgas vähem suurema summaga maksumaksjaid. Ettevõtjad selles rühmas maksusummaga üle 50 kr annavad 85,6% oma rühma tulumaksust. Maksu raskus lasub seega väiksel arvul. Ka tööstuse, kaubanduse ja transpordi alal tegevate palgaliste juures la-sub tulumaksu raskus maksustatuil maksu-suurusega üle 50 kr, nad andsid 69,1% oma rühma tulumaksust. Sarnane vahekord maksjate arvu ja tulumaksu summa vahel püsib väikeste muudatustega ka eelmistel aastatel. Siin samuti nagu maksjate arvu juures, on märgata suuremate (üle 50 kr) maksuliikide osatähtsuse tõusu.

Ühiskondlikult tegevusealalt tulumaksu maksjad on peamiselt riigi- ja oma-valitsuseametnikud ja -töölised, nad moodus-tavad maksjate arvust 80% ja tulumaksu summast 73%. Arvult on maksustatud riigi- ja omavalitsuseteenijate hulgas enam maksjaid maksu suurusega kuni 50 kr ja nimelt 85,4%. Suurema osatähtsuse maksjate üldar-

Maksjad ühiskondlikul tegevusealal 1930 a.
Personnes imposées occupées dans le service public et professions libérales en 1930.

7.	Maksjate arv—Nombre des imposés						Tulumaksu summa 1000 kr.—Mont. des impôts					
	Riigi ja omav. teenijad	Mund ühiskondl. alal tegev.	Kokku	%			Riigi ja omav. teenijad	Mund ühiskondl. alal tegev.	Kokku	%		
				Funktsionärides d'Etat et des admin. auton.	Autres employés de service publique	Total				Funktsionärides d'Etat et des admin. auton.	Autres employés de service publique	Total
Kuni 5 kr	2514	627	3 141	13,7	13,8	13,7	9	2	11	1,5	0,0	1,3
5—10 "	2 984	678	3 660	16,3	14,8	16,0	22	5	27	3,7	2,3	3,3
10—20 "	3 888	989	4 875	21,2	21,7	21,3	53	14	72	9,7	6,3	8,8
20—50 "	6 273	1 166	7 439	34,2	25,5	32,5	205	37	242	34,2	16,7	20,5
50—110 "	1 940	682	2 622	10,6	15,0	11,5	138	50	188	23,0	22,5	22,9
110—190 "	480	232	692	2,5	5,1	3,0	65	32	97	10,9	14,4	11,8
190—290 "	158	82	240	0,9	1,8	1,1	37	19	56	6,2	8,6	6,3
290—410 "	72	44	116	0,4	1,0	0,5	24	15	39	4,0	0,8	4,8
410—550 "	26	31	57	0,1	0,7	0,2	12	13	25	2,0	5,8	3,0
550—1240 "	22	28	50	0,1	0,6	0,2	17	22	39	2,8	9,9	4,8
üle 1240 "	6	6	12	0,0	0,0	0,0	12	13	25	2,0	5,8	3,0
Kokku—Total	18 341	4 563	22 904	100	100	100	599	222	821	100	100	100
Sellest kuni 50 kr—Dont jusqu'à 50 kr	15 657	3 458	19 115	85,4	75,8	83,5	294	58	352	49,1	20,1	42,9
Üle 50 kr—Plus de 50 kr	2 684	1 105	3 789	14,6	24,2	16,5	305	164	469	50,9	73,9	57,1
1929 a. kuni 50 kr	13 024	2 259	15 283	83,5	69,1	81,0	249	45	294	44,8	23,1	39,1
Üle 50 kr	2 569	1 011	3 580	16,5	30,9	19,0	307	150	457	55,2	70,9	60,9

vust omavad liigid maksu suurusega 10—20 ja 20—50 kr (21,2 ja 34,2%). Tulumaksu summa koostavad peamiselt maksjad maksuliigest summaga 10—20, 20—50, 50—110, 110—196 kr.

Maksustatud muudelt ühiskondlikelt tegevusealadelt kuuluvad samuti peamiselt väiksema maksumääraga liigesse, nimelt, kuni 50

kr maksumaksjaid on 75,9% ja üle selle 24,2%. Tulumaks aga tuleb kokku peamiselt väiksemalt arvult maksjailt ja nimelt saadi 24,2% maksjate arvult 73,0% tulumaksust. Ühiskondlikult tegevusealalt maksjad omavad seega suurema tulu ja kuuluvad maksumaksjate liigesse kõrgemalt.

Maksjate asukoht (% maksusummast) 1930 a. — Domicile des imposés (% au montant en 1930).

9.	Tallinn	Virumaa	Järvamaa	Nõmme	Harjumaa	Läänemaa	Saaremaa	Pärnumaa	Viljandimaa	Tartumaa	Valgamaa	Võrumaa	Petsertimaa	Kokku—Total
Kuni— 5 kr	0,8	3,0	1,6	1,3	8,5	4,3	2,5	2,9	3,9	2,1	3,6	3,2	11,4	2,4
5—10 "	1,8	6,3	4,2	2,7	8,4	6,7	4,7	4,3	4,1	3,3	4,3	6,8	7,2	2,5
10—20 "	4,5	14,3	12,5	7,2	17,2	16,8	10,0	11,3	9,2	8,2	10,9	16,7	9,7	8,6
20—50 "	11,2	29,0	37,7	22,1	33,2	38,4	37,8	30,0	34,1	24,5	29,6	32,7	29,8	22,3
50—110 "	12,9	18,2	15,3	22,0	13,6	14,8	24,3	21,3	20,7	16,3	13,7	18,9	17,9	15,7
110—190 "	10,3	10,3	5,1	9,3	5,5	5,2	11,7	4,6	8,0	9,4	7,6	7,0	5,9	8,8
190—290 "	9,1	5,7	4,0	7,7	3,8	1,7	5,0	2,8	5,4	6,4	4,7	4,6	7,2	7,2
290—410 "	6,5	2,9	2,5	3,3	2,7	2,9	2,4	3,3	4,3	6,2	3,9	1,9	3,1	5,4
410—550 "	5,9	2,2	1,0	3,6	1,7	0,7	1,6	4,9	3,4	3,7	3,3	2,0	—	4,4
550—1240 "	15,1	3,9	4,1	16,0	2,4	2,3	—	1,6	5,3	7,8	8,8	6,2	4,9	8,2
üle 1240 "	21,9	3,7	12,0	4,8	3,0	6,2	—	12,4	1,1	12,1	9,7	—	2,9	14,5
Maksjate arv—Nom. des imposés	21 981	10 697	4 811	2 155	12 122	5 297	1 092	8 529	8 884	16 298	3 674	4 130	3 415	103 085
Maksusumma (% Montant des impôts)	21,8	10,4	4,7	2,1	11,8	5,1	1,0	8,3	8,6	15,8	3,6	4,0	3,3	100
%	41,0	7,4	4,0	2,5	5,3	3,2	0,8	6,8	6,1	16,4	2,7	2,6	1,2	100

4. Maksjate asukoht.
Domicile des imposés.

Tallinn on maksumaksjate arvust ja 41,0% maksusummast. Seega oli 1930 a. maksumaksjad Tallinna elanikest 16,7%. Maade järjekord, arvatud ühes linnas, peale Tallinna ja Nõmme, tulumaksu suuruse järgi

oli 1930 a. Tartu (16,4%), Viru (7,4%), Pärnu (6,8%), Viljandi (6,1%), Harju (5,3%), Järva (4,0%), Lääne (3,2%), Valga (2,7%), Võru (2,6%), Petseri (1,2%) ja Saare (0,8%). See järjekord oleneb elanikkude arvust ja nende sissetuleku suurusest. Tulumaks koostub igas maakonnas peamiselt maksjailt maksusuurusena kuni 110 kr, kusjuures suurimaiks maksuandjaks on liigid maksusuurusena 20—50 kr ja 50—110 kr.

5. Maksustatute tulu.
Revenu des imposés.

Maksustatute arv vähenes 1930 a., võrreldes eelmise aastaga, kuid nende tulusumma kasvas 3,9% võrra; maksustatu keskmine tulusumma tõusis 1366 kr-lt 1438 kr-le. Nagu eelpool nägime, langesid maksustatute arvust välja väiksema sissetulekuga isikud — palgalised põllumajandusest, mis muidugi tulu kogusummat kuigi palju ei mõjutanud; teisest küljest tuli juure maksustatuid ühiskondlikult tegevusealalt, vabakutselised kõrgema sissetulekuga, mis üldtulu suurenemisele aitas kaasa; samuti nägime tööstuse-kaubanduse alal suuremate summadega maksjate arvu tõusu tendentsi, mis eeldab suurenenud sissetulekuid sel alal. 1930 a. tulumaks arvestatakse 1929 a. sissetulekute järgi, nii et 1930 a. maksustatute tulusumma näitab isikute tulusid 1929 a., millal muudel tööaladel, peale põllumajanduse, olid lahedad teenimise võimalused.

Maksjate kogutulu 1930 a.—Revenu total des imposés en 1930.

10.	Maksustatud tulusaadajad Imposés ayant des revenus	Tulusumma Montant de revenu (1000 kr)	Keskmine ühe tulusaadaja kohta Moyenne par imposé (kr)
1930	103 085	148 251	1 438
1929	104 981	142 572	1 366
1928	105 431	141 540	1 342
1927	102 136	133 581	1 307
1926	97 141	130 046	1 339
1925	98 890	130 434	1 319

Linnades asuvate maksustatute sissetulekute näeme, et Tallinnas ja Nõmmel keskmiselt ühe maksustatu tulu ulatub üle 190 tuh. senti. Kõige väiksem on keskmine tulu Harjumaal — 1022 kr. Üldiselt näib maades, kus peamiseks tuluallikaks põllumajandus, keskmine maksustatu tulu väiksemana kui seal, kus suurem osatähtsus muudel tööaladel.

Tulu tulusaadajate asukoha järgi 1930 a. — Revenus d'après le domicile des personnes imposées en 1930.

13.	Ühe tulusaadaja keskmine tulu kr Revenu moyen par imposé	Tulusumma Montant de revenu (1000 kr)	% tulust tööala järgi—Pourcent d'après l'occupation					
			Põllumajandus Agriculture	Tööstus, kaubandus, transport ja side Industrie, commerce transp. et communication	Ühiskondlik tegevus Service public et profess. libérales		Muud—Autres	Teadmata elukutse Profession inconnue
					Üldse Total	Riigi ja omavalits. teenistad Dont fonctionnaires d'Etat etc.		
Tallinn	1986,6	43 668	0,5	56,2	29,6	21,1	13,5	0,2
Virumaa	1904,1	13 950	26,5	39,3	29,9	26,0	3,9	0,4
Järvamaa	1348,1	6 486	59,0	15,7	21,9	17,3	2,9	0,5
Nõmme	1926,2	4 151	0,6	50,3	38,1	27,9	10,8	0,2
Harjumaal	1 021,8	12 587	65,8	15,7	14,3	12,2	4,0	0,2
Läänemaa	1 167,3	6 186	61,9	15,6	20,4	18,0	2,1	—
Saaremaa	1 428,5	1 560	7,3	34,2	52,9	46,3	5,6	0,0
Pärnumaa	1 269,9	10 831
Viljandimaa	1 210,9	10 758	55,9	17,3	18,2	12,0	8,3	0,2
Tartumaa	1 489,0	24 269	39,4	29,4	23,9	19,1	7,2	0,1
Valgumaa	1 361,3	4 781	36,5	27,4	32,2	27,0	4,0	—
Võrumaa	1 259,8	5 208
Petserimaa	1 177,4	4 021	57,8	15,9	28,0	21,2	3,2	0,1

Tulumaksu kohta varem Keskbüroo väljaandets ilmunud arüklid ja andmed:

Tulumaks 1929 a., J. Kits-Öisman, Eesti Statistika 1930 a., lhk. 269—281.

Tulumaks 1928 a., J. Öisman, Eesti Statistika 1929 a., lhk. 261—276.

Tulumaks 1927 a., J. Öisman, Eesti Statistika 1928 a., lhk. 249—260.

Main table with columns for geographical areas (Tartu, Valgamaa, Võrumaa, Peeterima, Kokku) and rows for various metrics (Kuni, 5 krt, 10 krt, etc.) with numerical data.

Summary table on the right side, likely representing total values for each category.

ARUANDVATE ETTEVÖTETE MAKSUD 1927—29 a. IMPÔTS des ENTREPRISES ANONYMES et COOPÉRATIVES de 1927—29.

Sisu: 1) Lisaärimaks, lhk. 225. 2) Tulumaks, lhk. 228.

Avalikult aruandvad ettevõtted (aktsiaseltsid, osaühisused, krediidiasutised, ühistegelised ettevõtted) on kohustatud maksma järgmisi makse: põhiärimaksu (äritunnistusemaks) lisaärimaksu (kapitali- ja kasuprotsendimaks) ja tulumaksu. Põhiärimaks, mille määramine ja asumine sünnib ühitaselt mitteamuandvate ettevõtetega, käesolevas ülevaates käsitlust ei leia. Kapitalimaksu võetakse 1% põhikapitalist ehk selle asemel olevast kapitalist, kusjuures mainitud maksumust arvatakse maha ettevõtte poolt tasutud põhiärimaksu summa. Kasuprotsendimaksu määraks on 5—11,5% olemaval suhtelisel kasu suurusest, kusjuures puhaskasu kuni 3% põhikapitalist on maksuvaba ja 20% (põhikapitalist) ületav puhaskasu osa käib lisamaksu alla $\frac{1}{2}$ % suuruses (s. o. 11,5% + 0,5%); tulumaks võetakse üldiste määrade järgi (5—36% maksualusest tulust) mõnede eritingimustega aruandvate ettevõtete jaoks; nimelt arvatakse maksumäär nii, et ta ei tõuseks üle 25% maksu alla käivast tulust ja et allesjääv kasu maksu läbi ei langeks alla 5% põhikapitalist. Ühistegelised asutised on maksuvabad, kui nende maksu alla kuuluv tulu on alla 1200 kr.

Linnad ja alevid võtavad nende piirides asuvalt ettevõttele lisakapitali- ja kasuprotsendimaksu oma heaks $\frac{1}{4}$ osas riigimaksu määrast. Aruandvate ettevõtete tulumaksu alal omavalitsused lisamaksu oma heaks ei võta, vaid saavad $\frac{1}{4}$ üldmäärade järgi sissetulnud tulumaksu summast.

Peale selle maksavad aktsiaseltsid Kaubandus-tööstuskojale kulude katteks maksu, millele võrdus 1927 a. 5% ja 1928—29 aastal 4% riigi- ja omavalitsuse lisaärimaksu summast.

Kapitali- ja kasuprotsendi- ning tulumaksu määrab aruandvate ettevõtetele Maksuvalitsusele alluv iseseisvane tulu- ja ärimaksu komitee, kellelt saadi siin käsitatud maksude alganded.

1. Lisaärimaks.
Impôt sur le capital et
bénéfice.

Lisaärimaksu alla kuulunud aval. aruandvate ettevõtete arv oli:

	1929	1928	1927
Aktsiaseltsid	311	298	306
Ühisteg. asutised	165	142	141
Kokku	476	440	447

Maksustatud ettevõtete arv 1927—28 a. oli peaaegu võrdne, 1929 a. aga osutas tõusu aktsiaseltsel kui ka ühistegelisel asutisil. Selle nähise põhjusena võiks nimetada eeskätt eelmiste aastate eest maksustatud ettevõtete arvu suurenemist; nimelt, sisaldab 1929 a. arv 38 ettevõtet, millele mainitud aastal määrati maksu 1924—28 a. eest (sellest aktsiaseltselt 22 ja ühistegelisel asutisil 16), kuna vastav arv oli 1928 a. 13 (aktsiaseltselt 9, ühisteg. asut. 4) ja 1927 a. 22 (aktsiaseltselt 12 ja ühisteg. asut. 10).

Umbes 95% aktsiaseltside üldarvust kuulus lisaärimaksu alla, ülejäänud 5%, peamiselt tööstuslikud ettevõtted; vabanes maksust maksualuse puhaskasu puudumise ja kapitalimaksu põhiärimaksuga kattumise tõttu.

Ühistegelised asutised maksustamise suhtes on asetatud soodustatud seisukorda: mõned liigid olid täitsa maksuvabad, (piimatalitused, valla vastast. kindlustuseseltsid) teiste kohta maksukohustus oli maksmas teatud kitsendusega (ühispangad ja tarvitajate ühingud käivad ärimaksu alla, kui nende põhikapital ületab 5 000 kr) ja seetõttu maksustati neist võrdlemisi väike osa, näit. ühispankadest ligikaudu 40% ja tarvitajate-ühinguist umbes 25%.

Suurem osa ettevõteteist kuulus kapitali- kui ka kasuprotsendimaksu alla, nimelt määrati mõlemad makse 1929 a. 172 (55,3%), 1928 a. 188 (63,1%) ja 1927 a. 162 (52,6%) aktsiaseltsile, ning 1929 a. 111 (67,3%), 1928 a. 97 (68,3%) ja 1927 a. 91 (64,5%) ühistegelisele asutisele.

Maksualuseist aktsiaseltselt olid kapitalimaksust vabastatud 1929 a. 41 seltsi ehk 13,2%, 1928 a. 8 seltsi ehk 2,7% ja 1927 a. 13 seltsi ehk 4,2%, ning ühistegelisel asutisil vastavad arvud olid 1929 a. 50 ja 30,3%, 1928 a. 28 ja 19,7%, ja 1927 a. 27 ja 19,1%. Mainitud ettevõttele põhiärimaks kattis täielikult kapitalimaksu summa ja maksualustena esinevad nad neile määratud kasuprotsendimaksu tõttu. Kahjuga töötamise ehk saavutatud puhaskasu väiksuse järelduel (puhaskasu kuni 3% põhikapitalist) kasuprotsendimaksu alla ei kuulunud (maksid ainult kapitalimaksu) aktsiaseltselt 1929 a. 98 ehk 31,5% maksualuste aktsiaseltside üldarvust, 1928 a. 102 ehk 34,2% ja 1927 a. 131 ehk 42,8% ning ühistegelisest asutisist 1929 a. 4 ehk 2,4%, 1928 a. 17 ehk 12,0% ja 1927 a. 23 ehk 13,3%.

Lisaärimaksu riigi osa (kapitali- ja kasuprotsendimaksu kokku) moodustas aktsiaseltsel 1929 a. 858 tuh. kr, 1928 a. 703 tuh. kr ja 1927 a. 604 tuh. kr ning ühistegelisel asutisil 1929 a. 135 tuh. kr, 1928 a. 105 tuh. kr ja 1927 a. 146 tuh. kr ehk keskmiselt 1 aktsiaseltsi kohta

1929 a. 2 760 *kr*, 1928 a. 2 359 *kr* ja 1927 a. 1 974 *kr* ning 1 ühistegelise asutise kohta 1929 a. 819 *kr*, 1928 a. 743 *kr* ja 1927 a. 1 036 *kr*. Aktiaseltsel absoluutne ja keskmine maksusumma suurenes 1928—29 a., mis oli tingitud peamiselt põhikapitalide ja maksualuse kasu suurenemisest (Põhikapitalid: 1929 a. 45 431, 1928 aastal 38 770 ja 1927 a. 35 131 tuh. *kr*; maksualune kasu: 1929 a. 4 700, 1928 a. 3 527 ja 1927 a. 2 821 tuh. *kr*). Ühistegelisel asutisil langes suurim maksusumma 1927 aastale; põhjustatud oli see nähis sellest, et mainitud aastal maksustati ühte suurt keskühingut tagant järele 1922 ja 1925 a. eest, kusjuures sellele määratud maks andis 41% maksu üldsummast 1927 a. (60 tuh. *kr*).

Tuleb pidada silmas, et 1929. a. majanduslikud raskused selle aasta maksustamise andmeis ei väljendu, sest maksumääramise aluseks on eelmise aasta — seega käesoleval juhul 1928 a. andmed, milline aasta kuni lõppkuudeni üldiselt oli soodne teotsemiseks äri- ja tööstuse alal.

Määratud lisaärimaksu üldsummast langes 1929 a. 82,4% aktiaseltsile ja 13,6% ühistegelisele asutisile ning vastavalt 1928 a. 87,0% ja 13,0% ja 1927 a. 80,5% ja 19,5%.

Arvult olid ülekaalus — aktiaseltsel kapitalimaksu juhud, ühistegelisel asutisil aga kasuprotsendimaksu juhud, kuna maksu summa suuruse poolest aktiaseltsel olid ligikaudu tasakaalus mõlemad maksud, ühistegelisel asutisil aga oli suure ülekaalus kasuprotsendimaks; viimaste keskmine põhikapitali summa oli mitu korda väiksem kui aktiaseltsel ja neil seetõttu kapitalimaksu põhiärimaksuga katmise juhud olid sagedamad ning järele jääv kapitalimaks suhteliselt enamasti väiksem kui aktiaseltsel, nimelt moodustas kapitalimaks põhikapitalist ligikaudu 0,8% aktiaseltsel ja 0,8% ühistegelisel asutisil.

1927—29 a. oli keskmine lisaärimaks 1974—2760 *kr*, (kapitalimaks 1 090—1 472 *kr* ja kasuprotsendimaks 1 626—2 164 *kr*) ühe aktiaseltsi kohta ning vastavalt 743—1 036 *kr* (220—270 *kr* ja 622—976 *kr*) ühe ühistegelise asutise kohta.

Üldiselt kasuprotsendimaks oli suhteliselt kõrgem ühistegelisel asutisil, tingituna nende suhteliselt kõrgemast maksualusest kasust, nimelt aktiaseltsel moodustas kasuprotsendimaks 9,8—10,1% maksualusest kasust ja ühistegelisel asutisil 10,8—11,6% ning üksikute teotsemisalade järgi aktiaseltsel 1929 a. 9,1—11,4% ja ühistegelisel asutisil 9,8—11,0% (võtmata arvesse töövõtteid ja hanked), kusjuures esimesil madalaim arv langes tööstuslikele ettevõtetele ja kõrgeim kindlustuseseltselt ning viimaseil vastavalt „muudele“ ja tööstuslikele ettevõtetele. Maksustatud ettevõtete arv ja

maksusumma teotsemisalade järgi jagunes 1929 a. järgmiselt:

	Ettevõtete arv		Lisaärimaksu summa	
	Aktiaseltsid	Ühisteg. asut.	Aktiaseltsid	Ühisteg. asut.
Tööstusl. ettev.	45,0	2,4	49,0	0,6
Kauplused	23,5	40,6	16,1	44,9
Eksp. trans. kont.	10,3	0,6	8,2	1,3
Pangad	7,7	48,7	19,8	48,6
Kindl. seltsid	2,9	1,2	3,9	0,9
Muud	10,6	5,5	3,5	3,7
Kokku	100	100	100	100

Aktiaseltsest kaugelt suurem osa koondus tööstuslike ettevõtete (45%) ja kaupluste (23,5%) rühma, kuna teiste rühmade osasuurus oli 2,0—10,6% (kokku 4 rühmal 31,5%). Maksu üldsummast langes tööstuslikele ettevõtetele 49,0%, kauplustele 16,1%, pankadele 19,8% ja teistele 3 rühmale kokku 15,6%. Pankadel oli suurim keskmine lisaärimaksu summa. Ühistegelisest asutisist etendasid suuruselt mainimisväärte osa ärimaksu alal kaks rühma — ühiskauplused ja ühispangad; esimesile langes 1929 a. ettevõtete arvust 40,0% ja maksusummast 44,0% ning viimaseile vastavalt 49,7% ja 48,0%. Teiste 4 rühma osasuurus oli arvust 9,7% ja summast 6,5%.

Maksu alla kuulunud ettevõteteist asus linnas ja aleveis aktiaseltsel 1929 a. 273 (87,8%), 1928 a. 261 (87,4%), 1927 a. 266 (86,0%) ja ühistegelisest asutisist 1929 a. 96 (58,2%), 1928 a. 83 (58,5%) ja 1927 a. 81 (57,4%) ning nende poolt tasutav lisamaks omavalitsuse heaks moodustas vastavalt aktiaseltsel 92, 77 ja 55 tuh. *kr* ning ühistegelisel asutisil 14, 11 ja 10 tuh. *kr* ehk riigimaksu summast vastavalt 10,5%, 10,5%, 9,2% ja 10,5%, 10,0%, 7,2%, ning keskmiselt ühe vastavat maksu maksnud aktiaseltsi kohta 339, 294, 208 *kr* ning ühe ühistegelise asutise kohta 147, 128, 129 *kr*. Omavalitsuste kasuks minev summa ei ulatu vastava seadusega kindlaks määratud normini, $\frac{1}{3}$ (12,5%) riigimaksu üldsummast, kuna riigimaksu maksid ka väljaspool linna- ja alevipiire asuvad ettevõtteid, millised olid vabad maksust omavalitsuste heaks. Peale selle aktiaseltsid maksid Kaubandus-tööstuskoja kasuks maksu, mille summa ulatus 1929 a. 37 tuh. *kr*, 1928 a. 33 tuh. *kr* ja 1927 a. 33 tuh. *kr*, ehk ühe ettevõtte kohta keskmiselt 121, 111, 109 *kr*.

Trahvi määrati 1929 a. 48 aktiaseltsile (15,4% üldarvust) summast 1 131 *kr*, ehk ühe aktiaseltsi kohta keskmiselt 24 *kr* ja 58 ühistegelisele asutisele (35,1% üldarvust) 995 *kr* ehk keskmiselt ühe ettevõtte kohta 17 *kr*, 1928 aastal 32 aktiaseltsile (10,7%) vastavalt 1 381 ja 43 *kr*, 32 ühistegelisele ettevõttele (22,8%) 495 ja 15 *kr* ning 1927 a. trahvi- ja viivituse- raha 169 aktiaseltsile (55,2%) 11 647 ja 69 *kr*,

79 ühistegelisele ettevõttele (56,0%) 2774 ja 35 *kr.* Riigimaksu üldsummast moodustas trahv — aktsiaseltsel 1929 a. 0,13%, 1928 a. 0,20% ja 1927 a. 1,02% (ühes viivituserahaga) ning ühistegelisel asutisel 1929 a. 0,74%, 1928 a. 0,47% ja 1927 a. 1,00% (ühes viivituserahaga); viivituse- raha maksid 1929 a. 214 ettevõtet (aktsiaseltsid ja ühisteg. asutised kokku) 11557 *kr.*, 1928 a. 197 ettevõtet 9611 *kr.*

Suurem osa aktsiaseltselt maksis võrdlemisi kõrget ärimaksu, nimelt koondus 1929 a. 101 aktsiaseltsi ehk 32,5% üldarvust (1928 a. 29,0%, 1927 a. 40,5%) ja maksusummast 25 tuh. *kr.* ehk 2,0% (1928 a. 3,3%, 1927 a. 5,2%) alla 500 *kr.* maksurühma, 166 aktsiaseltsi ehk 53,3% (1928 a. 58,3%, 1927 a. 50,0%) ja 294 tuh. *kr.* ehk 34,2% (1928 a. 42,3%, 1927 a. 45,4%) 500—5000 *kr.* maksurühma ning 44 aktsiaseltsi ehk 14,2% (1928 a. 11,3%, 1927 a. 9,5%) ja 539 tuh. *kr.* ehk 62,2% (1928 a. 53,3%, 1927 a. 49,4%) üle 5000 *kr.* maksurühma.

Väiksemaksuliste ettevõtete koostisse kuulusid peamiselt tööstuslikud ettevõtted, kauplused ja muud ettevõtted, eriti viimased, kuna peamiselt suuremaksulistena esinevad pangad ja kindlustuseseltsid.

Trahvijuhtumid olid sagedamad madalaimaksurühmes, näit.: 1929 a. trahvitud aktsiaseltselt langes 27 ehk 56,2% ja trahvisummast 39,3% alla 500 *kr.* maksuile, kuna selle rühma osa oli maksualuseist seltest 32,5% ja maksu üldsummast 2,0%.

Omalalitsusemaksu maksnud seltside arv keskmis ja kõrgeis maksurühmes oli suhteliselt suurem kui väikemaksu rühmes; suurim arv mainitud maksust vabu (s. o. maal asuvaid) ettevõtteid leidis tööstuslike ettevõtete hulgas (24,3%), teistel teotsemisaladel vastav % ei ulatunud üle 3,1.

Riigimaksu, trahvi, omavalitsuse ja Kaubanduse-tööstusekoja maksu keskmine summa ühe ettevõtte kohta 1929 a.

	Aktsiaseltsid	Ühistegelised asutised
	Kr.	Kr.
Kapital- ja kasuprotsendi maks		
Kuni 50 <i>kr.</i>	25	29
50—200 "	165	137
200—500 "	425	347
500—1000 "	892	695
1000—2000 "	1674	1559
2000—5000 "	3735	3062
5000—10000 "	7988	6613
Üle 10000 "	28512	18211
Kokku	3181	910

Ühistegelisist asutisist 1929 a. koondus kolme madalamasse maksurühma (kuni 500 *kr.*) 102 ettevõtet ehk 61,3% (1928 a. 65,3%, 1927 a. 72,3%) ja maksusummast 22 tuh. *kr.* ehk 16,0% (1928 a. 15,3%, 1927 a. 12,0%), kolme keskmisse maksurühma (500—5000 *kr.*) 60 ettevõtet ehk 36,1% (1928 a. 32,4%, 1927 a. 24,0%) ja maksu-

summast 75 tuh. *kr.* ehk 55,6% (1928 a. 58,3%, 1927 a. 32,0%) ning kahte kõrgemasse maksurühma (üle 5000 *kr.*) 3 ettevõtet ehk 1,8% (1928 aastal 2,1%, 1927 a. 2,3%) ja maksusummast 38 tuh. *kr.* ehk 28,4% (1928 a. 25,0%, 1927 a. 54,2%).

Väiksemaksuliste ühistegeliste ettevõtete osavõtt omavalitsusemaksust, samuti nagu aktsiaseltsel, oli väiksem kui suurmaksjail, näit.: 1929 a. asus kolmes madalamas rühmas 50,0% mainitud maksu alla kuulunud ettevõtteist, samal ajal ärimaksu alal neisse rühmesse kuulus 61,3% ettevõtteist.

Maksustatud aktsiaseltselt asus 1929 a. Tallinnas 225 ehk 72,3% (1928 a. 65,4%, 1927 a. 65,0%) ja neile langenud maksusumma võrdus 713 tuh. *kr.* ehk 83,0% vastavast üldsummast (1928 a. 72,1%, 1927 a. 74,0%). Võrdlemisi rohkearvulised olid aktsiaseltsid Tartumaal (peamiselt Tartu linnas), nimelt 1929 a. 40 ehk 12,0%, (1928 a. 13,1%, 1927 a. 11,4%) maksusummaga 83 tuh. *kr.* ehk 9,7% üldsummast (1928 a. 8,0%, 1927 a. 9,3%) teistes maades seltside arv ei ületanud 13 ehk 4,2% (1928 a. 5,7%, 1927 a. 5,0%) ja maksusumma 21 tuh. *kr.* ehk 2,3% (1928 a. 7,3%, 1927 a. 4,6%).

Ühistegelisist asutisist asus Tallinnas 32 ehk 19,4% (1928 a. 23,2%, 1927 a. 21,3%) ja neile langes maksu 61 tuh. *kr.* ehk 45,2% (1928 a. 49,3%, 1927 a. 71,2%); üksikuis mais ühes linnadega oli ühistegeliste asutiste arv 3—26 ehk 1,3—15,8% (1928 a. 2,1—13,4%, 1927 a. 3,5—12,3%) ja maksusumma 1—19 tuh. *kr.* ehk 0,7—14,2% (1928 a. 0,5—18,0%, 1927 a. 0,8—10,6%).

Suuruselt erinevate ettevõtete lisaärimaksu-koormatuse kohta ülevaate saamiseks moodustame aktsiaseltselt 5 suuruserühma, arvates ettevõtted põhikapitaliga kuni 50000 *kr.* I-sse, 50000—100000 *kr.* II, 100000—300000 *kr.* III, 300000—500000 *kr.* IV, 500000—1000000 *kr.* V ja põhikapitaliga üle 1000000 *kr.* VI rühma ning ühistegelised asutised põhikapitaliga kuni 10000 *kr.* I-sse, 10000—30000 *kr.* II, 30000—50000 *kr.* III ja üle 50000 *kr.* IV rühma.

1929 a. aktsiaseltselt üle poole koondus I rühma ja esimese kolme rühma (I—III) 91%, kuna samal ajal vastav maksusumma oli 16,0 ja 51,2% ning seega 9%-le ettevõtteist (28 ettev. — põhikapitaliga üle 300000 *kr.*) langes 48,8% maksuüldsummast (419 tuh. *kr.*). Ligi-kaudu samane oli rühmade vahekorid ka eelmisel kahel aastal. Ühistegelisist ettevõtteist 47,0% omasid põhikapitali alla 10000 *kr.*, 92,7% kuni 50000 *kr.* ja 7,3% ettevõtteist (12 ettev.) üle 50000 *kr.* ning maksusummast langes neile vastavalt 11,0%, 53,0% ja 47,0% (63 tuh. *kr.*).

Üldiselt lisaärimaksu pearaskus lasus väikearvulisel suurmaksjail, eriti aktsiaseltside rühmas, milleks olid peamiselt suurettevõtted.

Kapital- ja kasuprotsendimaksu alla kuuluvad ettevõtted põhikapitali suuruse järgi % 1927-29 a.
Entreprises soumises à l'impôt sur capital et bénéfice d'après leur capital en %

	1929							1928	1927	1929							1928	1927
	Tööstuslikud ettevõtted	Kauplused	Eksp. transp. kaub. kontorid	Pangad	Kindlustuse seitsid	Muud ettevõtted	Kokku	Kokku	Kokku	Entrepr. ind.	Entr. commerc.	Entr. de transp. de l'expéd. etc.	Banques	Soc. d'assurance	Autres	Total	Total	Total
Aktiiaseltsid — Sociétés anonymes.																		
Põhikapital — Capital	47,9	57,5	62,5	12,5	44,5	68,7	50,8	52,0	61,1	14,2	21,6	51,0	1,5	32,9	20,1	16,9	18,3	23,7
Kuni 50 000 kr.	20,0	24,7	15,8	37,5	22,2	18,2	21,9	21,1	14,7	9,6	26,0	19,9	16,0	5,5	34,9	15,1	17,3	11,3
50 000 — 100 000 "	21,4	12,3	18,8	16,7	33,3	15,1	18,3	18,8	15,7	16,3	19,1	22,5	11,7	61,6	45,0	19,2	24,9	23,0
100 000 — 300 000 "	5,7	5,5	3,1	20,8	—	—	5,8	6,0	6,2	13,2	33,3	6,0	43,4	—	—	20,6	20,8	21,9
300 000 — 500 000 "	2,1	—	—	12,5	—	—	1,9	1,4	1,6	6,7	—	—	—	—	—	8,6	6,2	10,4
500 000 — 1 000 000 "	2,9	—	—	—	—	—	1,3	0,7	0,7	40,0	—	—	—	—	—	19,6	12,5	9,7
Üte 1 000 000 "	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kokku — Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Ühistegelised asutised — Sociétés cooperatives.																		
Kuni 10 000 kr.	75,0	58,2	—	35,1	50,0	77,8	47,9	56,3	56,7	27,0	13,0	—	10,9	5,5	15,7	11,9	16,0	9,7
10 000 — 30 000 "	25,0	25,1	—	45,1	50,0	—	33,9	25,3	28,4	72,4	15,5	—	38,4	94,5	—	26,9	21,3	15,7
30 000 — 50 000 "	—	10,4	—	11,0	—	—	22,2	10,9	9,2	7,1	—	—	10,0	—	84,3	14,2	11,4	6,4
Üte 50 000 "	—	6,0	100	8,5	—	—	7,3	9,2	7,8	—	61,5	100	37,2	—	—	47,0	51,3	67,8
Kokku — Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Aktiiaseltsel, kui ka ühistegelisel asutisel, põhikapitali suurenedes, suurenes ühtlasi järjekindlalt maksusumma, kusjuures see oli alla keskmist aktiiaseltsel põhikapitaliga kuni 100 000 kr ja ühistegelisel ettevõttele alla 30 000 kr. Suhteliselt maksukoormatus enamasti vähenes põhikapitali suurenedes aktiiaseltsel. Nii moodustas 1929 a. kapitali- ja kasuprotsendimaks põhikapitalist keskmiselt 1,80%, I rühmas 3,01%, II — 2,21%, III — 15,4%, IV — 2,25%, V — 1,00% ja VI — 1,21%.

Üksikute teotsemisalade järgi keskmine maksu % põhikapitalist 1929 a. kujunes järgmiseks: tööstuslikud ettevõtted 1,32%, kauplused 2,17%, eksp.-transp., kaubanduse-kontorid 2,33%, pangad 2,66%, kindlustuseseltsid 4,30% ja „muud“ 1,00%.

Ühistegelisel suur- ja väikeettevõttele maksuprotsent erines võrdlemisi vähe; ühtlasi ei ilmne neis %-arvude muutuis mingit järjekindlust, mis võiks olla tingitud maksualuste ettevõtete väiksest arvust, (eriti väike oli suuremate ettevõtete arv) milline asjaolu soodustas juhuslikke mõjutusi kujunemisel. Keskmine maksuprotsent põhikapitalist 1929 a. oli 3,01: I rühmas 3,02, II — 3,00, III — 2,02 ja IV — 3,04 ning üksikute alade järgi: tööstuslikel ettevõttele 3,28%, kauplusil 3,77%, eksp.-transp., kaub.-kontoreil 2,72%, pankadel 3,15%, kindlustuseseltsel 4,37% ja muil ettevõttele 2,01%.

2. Tulumaks. 1927 aastaga võrreldes impôt sur le revenu. suurenes tulumaksu maksunud juriidiliste isikute arv 1928 a. 28,0% ja 1929 a. 20,3% võrra, ning maksusumma vastavalt 36,2% ja 32,2% võrra. Mainitud maksjate hulka kuuluvaist rühmest

suuremal määral muutus koostiselt „muude“ rühm, millesse kuni 1928 a. kuulusid peamiselt pärandusetombud (1928 a. 124 pärandusetompu maksusummaga 23 646 kr, 1927 a. 36 pär-tompu ja 3 779 kr). Alates 1929 a. pandi pärandusetompude maksustamine maksuinspektorite peale ja muude all mainitud aastal esineb ainult 8 ettevõtet, mille omanikeks peamiselt omavalitsused.

	Tulumaksu maksjate arv			Tulumaksu summa (1 000 kr)		
	1929	1928	1927	1929	1928	1927
Aktiiaseltsid	121	121	98	402	524	335
Ühistegelised asutised	179	81	95	119	77	114
Muud	8	128	63	26	24	10
Kokku	308	330	256	607	625	459

Järsult suurenes 1929 a. ühistegeliste asutiste arv (1929 a. 179, 1928 a. 81) ja summa (1929 a. 119 tuh. kr, 1928 a. 77 tuh. kr). Ühistegelised ettevõtted on tulumaksuvabad, kui nende maksu alla kuuluv tulu on alla 1 200 kr. Arvatavasti edukama teotsemise järelduel (1928 a.) mainitud normi saavutas eelmisist aastaist suurem arv ettevõtteid; peamiselt sellest, osalt ka eelmiste aastate eest maksu määramiste sagenemisest (1929 a. 36, 1928 a. 4 ja 1927 a. 22 juhtu), oli tingitud maksualuste ühistegeliste ettevõtete, eeskätt väikemaksjate rohkenemine 1929 a.

Tulumaksu maksnuid aktiiaseltselise oli üle poole vähem lisaarimaksu maksnuist. Selle nähise põhjustasid järgmised asjaolud: 1) lisaarimaksu alla võivad kuuluda ka kasuta töötanud ettevõtted (põhikapitalimaks), 2) maksuvabad on ettevõtted kasuprotsendimaks-

su alal kasuga kuni 3%, tulumaksu alal kuni 5%.

Ühistegelisel asutisel olid ülekaalus 1927—28 a. lisaärimaksu maksnud ja 1929 a. tulumaksu maksnud ettevõtted. Eelpool mainisime, et ühiskauplused ja ühispannad põhikapitaliga kuni 5 000 *kr* ärimaksu alla ei kuulu, samad ettevõtted aga üle 1 200 *kr* ulatava tulu saavutamisel käivad tulumaksu alla, ja selliseid juhte näib olevat olnud rohkesti 1929 a.

Teotsemisala järgi maksustatud ettevõtted jagunesid 1929 a.: aktsiaseltsid — tööstuslikud ettevõtted 45 ehk 37,2% üldarvust, (121) ja 171 tuh. *kr* ehk 37,1% maksuüldsummast (462 tuh. *kr*). Kauplused vastavalt 24 ehk 19,3% ja 34 tuh. *kr* ehk 7,3%, ekspeditsiooni-transp. ja kaubanduse-kontorid 21 ehk 17,1% ja 54 tuh. *kr* ehk 11,7%, pangad 13 ehk 10,7% ja 164 tuh. *kr* ehk 35,3%, kindlustuseseltsid 7 ehk 5,3% ja 32 tuh. *kr* ehk 7,0%, muud 11 ehk 9,1% ja 6 tuh. *kr* ehk 1,4%. Maksustatud ühistegelisist asutisist (179) 80 ehk 44,7% olid kauplused ja 70 ehk 39,1% — pangad ning maksuüldsummast (119 tuh. krooni) langes esimesile 56 tuh. *kr* ehk 47,1% ja viimaseile 56 tuh. *kr* ehk 47,0%. Teiste alade osavõtt tulumaksust oli suurelt tähtsusetu.

Aktsiaseltselt maksid — kuni 1 000 *kr* suurusel tulumaksu 65 seltsi ehk 53,3% (1928 a. 52,0%, 1927 a. 55,1%), neile langes maksu 24 tuh. *kr* ehk 5,2% (1928 a. 3,3%, 1927 a. 4,6%); 1 000—10 000 *kr* maksid 44 seltsi ehk 36,3% (1928 a. 36,1%, 1927 a. 36,7%), nende maksusumma oli 185 tuh. *kr* ehk 40,0% (1928 a. 34,3%, 1927 a. 45,3%) ja üle 10 000 *kr* maksnud seltsi oli 12 ehk 9,6% (1928 a. 11,0%, 1927 a. 8,2%) neile määrati maksu 253 tuh. *kr* ehk 54,8% (1928 a. 62,1%, 1927 a. 49,0%).

164 ühistegelisel ettevõtet ehk 91,0% (1928 a. 86,1%, 1927 a. 87,3%) maksid kuni 1 000 *kr* tulumaksu ehk 29 tuh. *kr* üldsummas (1929 a. 24,1%, 1928 a. 17,7%, 1927 a. 11,0%) ja 15 ettevõtet ehk 8,1% (1928 a. 13,0%, 1927 a. 12,7%) maksid üle 1 000 *kr* ehk kokku 90 tuh. *kr* (1929 a. 75,0%, 1928 a. 82,3%, 1927 a. 88,1%). 8 muud ettevõtet maksid tulumaksu 1929 a. kokku 26 428 *kr* ja üks neist 25 576 *kr*; 1928 a. oli vastav arv 127 ja summa 23 888 *kr* ja 1927 a. 63 ja 10 117 *kr* (sellest pärandusetombud 1928 a. 124 ja 23 646 *kr*, 1927 a. 36 ja 3 779 *kr*), kusjuures suurimaks maksuks oli 1928 a. 6 848 *kr* ja 1927 a. 3 660 *kr*.

Tallinnas asus 1929 a. tulumaksu maksnuist aktsiaseltselt 86 ehk 71,0% (1928 a. 64,5%, 1927 a. 68,1%) maksusummaga 375 tuh. *kr* ehk 81,2% (1928 a. 80,0%, 1927 a. 76,2%) ühistegelisist asutisist 31 ehk 17,3% (1928 a. 27,2%, 1927 a. 25,3%), maksusummaga 68 tuh. *kr* ehk 56,7% (1928 a. 66,2%, 1927 a. 78,9%) ja muudest ettevõtteist

4 ehk 50% (1928 a. 31,0%, 1927 a. 20,6%) maksusummaga 26 tuh. *kr* ehk 99,5% (1928 a. 42,3%, 1927 a. 19,0%).

Võrdlemisi rohkesti ettevõtteid ja suur tulumaksusumma langes Tartumaale: 1929 a. aktsiaseltselt 14,0%, ühistegelisist asutisist 11,7%, maksusummast vastavalt 8,5% ja 19,3%, kuna teisis mais oli aktsiaseltselt vähe, ühistegelisist asutisi aga osalt rohkem kui Tallinnas, kuid need olid enamuses väikesed, samuti nagu neile määratud maksusummad.

Põhikapitali suuruse järgi jagunesid ettevõtted 1929 a.

Põhikapital	Ettevõtete arv %	Tulumaksu summa		
		%	Keskmine <i>kr</i> .	% kapitalist
Aktsiaseltsid.				
Kuni 50 000 <i>kr</i>	47,9	9,5	752	2,50
50 000—100 000 "	22,3	9,5	1 639	1,96
100 000—300 000 "	20,7	30,9	5 701	2,74
300 000—500 000 "	4,1	12,2	11 295	2,65
500 000—1 000 000 "	3,8	21,9	25 332	2,98
Üle 1 000 000 "	1,7	15,9	36 484	1,89
Kokku	100	100	3 815	2,48
Ühistegelised asutised.				
Kuni 10 000 <i>kr</i>	57,0	9,0	105	2,48
10 000—30 000 "	27,4	10,2	249	1,42
30 000—50 000 "	7,3	8,0	731	1,81
Üle 50 000 "	8,3	72,8	5 777	3,24
Kokku	100	100	665	2,65

Kaugelt suurem osa tulumaksustatud ettevõtteist kuulus väiksemate liiki, näit. 1929 a. omasid 70,2% aktsiaseltselt põhikapitali kuni 100 tuh. *kr* ja 88,3% ühistegelisist asutisist kapitali kuni 30 tuh. *kr*. Samal ajal neile langes maksuosa oli võrdlemisi väike, nimelt esimesil 19,1% ja viimaseil 19,2% maksu üldsummast ning seega lõviosa maksust, nagu ärimaksustki, läks väikearvuliste suurettevõtete kanda. Keskmiseks maksusummaks oli 1929 a. aktsiaseltsel 3 815 *kr* (1928 a. 4 333 *kr*, 1927 a. 3 414 *kr*; 1928 a. määrati ühele kauplusele tagant järele kolme eelmise aasta eest maksu üldsummas 75 tuh. *kr*, millest peamiselt oli tingitud tulumaksu üld- ja keskmise summa tõus mainitud aastal) ja ühistegelisil asutisil 665 *kr* (1928 a. 955 *kr*, 1927 a. 1 203 *kr*) ning selle protsent põhikapitalist oli vastavalt 2,48% ja 2,65%. Keskmise maksusumma suurenes põhikapitali suurenemisel samuti järjekindlalt mõlemal ettevõtete rühmal, moodustades väiksemas põhikapitalirühmas aktsiaseltsel 752 *kr* ja ühistegelisil asutisil 105 *kr* ning suurima põhikapitaliga ettevõttele vastavalt 36 484 ja 5 777 *kr*.

Maksuprotsent põhikapitalist teotsemisala järgi kujunes aktsiaseltsel 1929 a. järgmiseks: tööstuslikud ettevõtted 1,75%, kauplused 2,03%, eksped.-transp. kaubandusekontorid 3,03%, pangad 3,70%, kindlustuseseltsid 5,04% ja „muud“ 1,11%. Samal ajal oli vastav % ühiskauplusil 2,78 ja ühispankadel 2,88%.

Kapitali- ja kasuprotsendimaksu alla kuuluvad ettevõtted 1927-29 — *Entreprises soumises à l'impôt sur capital et bénéfice.*

	Ettevõtete arv <i>Nombre des entrepr.</i>				Maksusumma— <i>Montant</i>						Kasuprots. maksu % <i>Kapitalimaksu % de l'impôt sur capit. par rapp. au capit.</i>	
	Üldse <i>Total</i>	Kapitali- maksu alla <i>Soum. à l'impôt sur capit.</i>	Kasuprots. maksu alla <i>Soum. à l'impôt sur le bénéf.</i>	Üldse— <i>Total</i>	Kapitalimaks <i>Impôt. sur capit.</i>		Kasuprots. maksu <i>Imp. sur le bénéf.</i>		Kasuprots. maksu % <i>Kasupr. % de l'imp. sur bénéfice par rapp. au bénéfice</i>			
					1 000 kr.	Keskml. kr.	1 000 kr.	Moyen. kr.		1 000 kr.	Keskml. kr.	
Aktiiaseltsid — Sociétés anonymes.												
Tööstuslikud ettevõtted . . . 1929	140	131	76	420	3000	276	2110	144	1889	0,94	9,09	
1928	149	148	77	390	2216	218	1472	112	1460	0,94	9,33	
1927	158	153	79	293	1856	190	1302	94	1191	0,98	9,20	
Kauplused 1929	73	60	57	138	1893	36	594	102	1798	0,71	11,26	
1928	44	43	35	87	1965	35	804	52	1483	0,86	10,48	
1927	25	25	14	31	1240	17	677	14	1006	0,88	9,29	
Töövõtted ja hanked . . . 1929	1	—	1	0	0	—	—	0	1	—	5,88	
1928	1	—	1	1	805	1	805	—	—	0,80	—	
1927	3	2	2	1	279	1	407	0	10	0,80	8,93	
Ekspedits.kaub. transp. kont. ja komls. ärid. 1929	32	21	26	70	2189	18	864	52	1995	0,78	10,88	
1928	51	46	37	85	1858	26	561	59	1588	0,76	10,84	
1927	39	36	27	59	1507	18	510	41	1497	0,78	10,81	
Pangad 1929	24	22	22	166	6904	47	2139	119	5392	0,76	10,60	
1928	21	21	21	154	7342	59	2807	95	4533	0,89	9,83	
1927	23	23	19	156	6773	59	2554	97	5106	0,89	10,50	
Kindlustusoseltsid 1929	9	6	9	33	3663	5	793	28	3134	0,71	11,37	
1928	9	8	9	30	3376	4	533	26	2902	0,77	11,43	
1927	8	8	8	25	3105	4	471	21	2634	0,75	11,51	
Muud 1929	32	30	22	31	988	15	513	16	737	0,83	9,40	
1928	23	23	17	16	712	7	340	9	508	0,87	9,65	
1927	50	46	26	39	792	21	473	18	687	0,87	10,71	
Kokku 1929	311	270	213	858	2760	597	1472	461	2164	0,87	9,81	
1928	298	290	196	703	2359	350	1207	353	1601	0,90	10,01	
1927	306	293	175	604	1974	319	1090	285	1626	0,91	10,08	
Ühistegelised asutised — Sociétés coopératives.												
<i>Entrepr. industr.</i> 1929	4	3	4	1	185	0	37	1	148	0,49	11,61	
1928	6	6	8	7	1223	1	139	6	1084	0,90	11,32	
1927	4	3	3	4	988	1	376	3	941	0,90	11,68	
<i>Entr. commerc.</i> 1929	67	28	66	61	906	9	305	52	790	0,91	11,37	
1928	59	37	50	17	291	2	64	15	290	0,52	11,04	
1927	72	51	57	17	241	3	52	14	253	0,50	11,86	
<i>Contrats et engagements</i> . 1929	2	1	2	3	1831	0	328	3	1667	0,76	11,84	
1928	2	1	2	1	414	1	463	0	187	0,92	7,71	
1927	2	1	2	2	927	1	407	1	724	0,91	11,64	
<i>Entr. de transport, de l'ex- pédit. etc.</i> 1929	1	1	1	2	1798	1	491	1	1307	0,74	10,83	
1928	8	5	8	23	3546	9	1751	19	2452	0,84	10,65	
1927	1	1	1	1	1008	0	50	1	958	0,25	11,76	
<i>Banques</i> 1929	82	78	80	66	801	15	196	51	630	0,84	11,45	
1928	58	67	54	50	868	14	257	30	659	0,90	10,68	
1927	46	48	47	39	864	10	216	29	618	0,86	11,04	
<i>Soc. de l'assurance</i> 1929	2	1	2	1	588	0	197	1	490	0,74	11,00	
1928	2	1	2	1	465	0	206	1	362	0,85	10,36	
1927	3	2	3	2	669	0	137	2	578	0,92	17,62	
<i>Autres</i> 1929	7	3	6	1	189	0	175	1	193	0,84	9,62	
1928	8	7	3	1	114	1	78	0	121	0,86	7,98	
1927	10	8	5	81	8042	16	1938	65	12903	0,89	11,77	
Total 1929	165	115	161	135	819	25	220	110	680	0,78	11,39	
1928	142	114	123	105	743	28	244	77	622	0,86	10,78	
1927	141	114	118	146	1036	31	270	115	976	0,82	11,37	

KAPITALI- ja KASUPROTSENDIMAKSU ALLA KUULUVATE ETTEVÖTETE ARV ja MAKSUSUMMA (kr) ASUKOHA JÄRGI 1927-29

Ettevõtete arv	A r v — N o m b r e																	
	1929 a.								1928 a.				1927 a.					
	Tööstusl. ettevõt.	Kauplused	Eksped. transp. kaub. kontorid	Pangad	Kindlust. sellid	Muud	Kokku	Trahvimaks	Omaval. maks	Kauband.-tööstusk. maks	Kokku	Trahvimaks	Omaval. maks	Kaub.-tööstusk. maks	Kokku	Trahvimaks	Omaval. maks	Kaub.-tööstusk. maks
Virumaa	6	1	—	1	—	1	9	4	7	9	15	4	9	15	18	9	13	19
Järva	2	—	—	—	—	—	2	—	—	2	2	—	2	2	3	1	1	3
Harju	98	62	30	10	7	23	223	28	208	237	203	11	189	202	206	107	187	203
Sel.: Tallinn	93	62	30	10	7	23	225	28	207	234	195	10	188	194	199	101	187	197
Läänemaa	3	—	—	—	—	1	4	—	1	4	4	1	4	4	4	3	1	4
Saare	1	1	1	—	—	—	3	1	2	3	—	—	3	3	4	3	3	4
Pärnu	8	1	—	1	—	2	13	2	10	13	17	5	12	16	18	12	15	18
Viljandi	4	—	—	1	—	1	6	—	4	6	7	—	6	7	11	6	10	10
Tartu	17	8	1	8	2	4	40	9	35	40	39	9	34	39	35	24	31	35
Valga	1	—	—	—	—	—	2	—	2	2	—	—	2	2	2	—	2	2
Võru	2	—	—	1	—	1	4	—	3	4	—	—	3	5	4	3	3	4
Petseri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	1
Kokku	140	73	32	24	9	33	311	48	273	310	293	32	261	296	306	169	266	302
Aktiseltsid —																		
Virumaa	—	10	—	15	—	1	26	12	15	—	15	8	8	—	8	4	7	—
Järva	—	10	—	7	—	—	17	7	6	—	13	7	3	—	14	12	4	—
Harju	2	16	1	17	—	5	43	14	39	—	44	3	33	—	44	19	30	—
Sel.: Tallinn	2	12	1	10	—	5	32	7	30	—	33	2	32	—	30	11	29	—
Läänemaa	—	7	—	2	—	1	10	2	2	—	8	2	3	—	8	4	3	—
Saare	—	2	—	1	—	—	3	—	4	—	6	—	3	—	5	3	3	—
Pärnu	—	9	—	10	—	1	21	10	9	—	14	1	7	—	15	10	6	—
Viljandi	—	4	—	8	—	1	13	3	5	—	11	5	5	—	12	8	6	—
Tartu	1	5	—	14	—	—	20	8	11	—	19	3	13	—	18	9	10	—
Valga	—	1	—	3	—	—	4	—	4	—	5	1	4	—	6	2	5	—
Võru	—	1	—	2	—	—	3	—	3	—	4	—	2	—	6	4	4	—
Petseri	—	2	—	3	—	—	5	—	2	—	3	—	2	—	5	4	3	—
Kokku	4	67	1	82	2	9	165	61	96	—	142	32	83	—	141	79	81	—
Ühistegelised asutised —																		

KAPITALI ja KASUPROTSENDI MAKSU ALLA KUULUVATE ETTEVÖTETE ARV ja MAKSUSUMMA (Kr) PÕHIKAP. SUURUSE JÄRGI 1927-29

Põhikapital	A r v — N o m b r e											
	1929 a.								1928 a.		1927 a.	
	Tööstusl. ettevõt.	Kauplused	Eksped. transp. kaub. kontorid	Pangad	Kindlust. sellid	Muud	Kokku	1928 a. kokku	1927 a. kokku			
kuni 50 000 kr	67	42	20	3	4	22	158	155	187			
50 000—100 000 "	23	18	5	9	2	6	68	63	45			
100 000—300 000 "	30	9	6	4	3	5	57	56	48			
300 000—500 000 "	8	4	1	5	—	—	19	18	19			
500 000—1 000 000 "	3	—	—	3	—	—	6	4	5			
üle 1 000 000 "	4	—	—	—	—	—	4	2	2			
Kokku	140	73	32	24	9	33	311	298	306			
Aktiseltsid —												
Põhikapital	3	39	—	29	1	7	79	80	80			
kuni 10 000 kr	1	17	—	37	1	—	56	36	40			
10 000—30 000 "	—	7	—	9	—	2	18	13	10			
30 000—50 000 "	—	4	1	7	—	—	12	13	11			
üle 50 000 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Total	4	67	1	82	2	9	165	142	141			
Ühistegelised asutised —												

ENTREPRISES SOUMISES à L'IMPÔT sur CAPITAL et BÉNÉFICE D'APRÈS LEUR DOMICILE de 1927-29.

Maksusumma - Montant de l'impôt

1929										1928				1927			
Entrepr. ind.	Entr. commerc.	Entr. de trans- port de l'expé- dit. etc.	Banques	Soc. de l'assu- rance	Autres	Total	Arriérages	Taxes des autonomie	Collation de la chambre de commerce	Total	Arriérages	Taxes des autonomie	Collation de la chambre de commerce	Total	Arriérages	Taxes des autonomie	Collation de la chambre de commerce
11 377	315	—	1 365	—	245	13 322	91	445	551	54 874	120	2 105	2 484	26 201	410	1 591	1 235
2 675	—	—	—	—	—	2 675	—	281	118	4 402	60	550	198	5 348	102	298	183
346 591	129 508	69 228	112 363	30 150	28 456	716 294	680	77 330	31 170	51 724	796	60 830	24 304	456 446	8 170	42 457	24 970
343 127	129 508	69 228	112 363	30 150	28 456	712 890	640	76 939	31 016	50 678	766	60 817	23 842	452 662	7 953	42 457	24 783
749	—	—	—	—	148	897	—	19	37	1 071	20	32	49	1 035	52	10	53
149	1 183	499	—	—	—	1 831	10	210	82	1 549	—	168	80	2 167	131	199	120
14 538	147	—	6 202	—	430	21 317	40	1 985	928	28 828	110	2 290	1 318	27 564	581	2 697	1 523
2 196	—	—	5 843	—	33	8 072	75	819	385	17 501	10	1 946	852	16 157	149	1 594	887
36 483	6 950	310	34 401	2 817	2 070	83 031	230	9 927	3 848	62 448	265	7 176	2 993	57 445	1 717	5 435	3 174
4 391	—	—	5 288	—	—	9 657	—	1 207	435	10 542	—	1 292	551	9 121	—	912	502
836	—	—	255	—	238	1 329	—	163	60	2 740	—	194	116	2 066	55	195	115
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 235	—	—	51	2 569	280	—	139
419 985	138 133	70 035	165 695	32 967	31 620	858 435	1 131	92 486	37 394	70 264	1 381	76 633	32 996	604 114	11 647	53 328	32 901

Sociétés anonymes.

Sociétés coopératives.

—	2 363	—	9 223	—	59	11 645	190	1 099	—	4 883	125	323	—	2 886	66	247	—
—	2 453	—	3 669	—	—	6 122	135	402	—	3 488	105	222	—	3 353	188	205	—
540	43 403	1 798	14 049	1 177	4 519	65 486	295	7 695	—	54 926	25	6 345	—	10 695	1 666	7 441	—
540	41 806	1 798	11 272	1 177	4 519	61 112	180	7 560	—	51 944	15	6 288	—	10 408	1 498	7 435	—
—	1 507	—	2 605	—	—	4 438	25	311	—	1 925	30	90	—	2 024	136	96	—
—	426	—	600	—	—	1 026	20	53	—	2 359	5	158	—	1 593	84	124	—
171	3 733	—	7 112	—	78	11 092	165	1 005	—	4 971	15	484	—	4 308	117	349	—
—	2 801	—	7 878	—	6	10 685	50	832	—	10 730	115	682	—	5 669	146	871	—
31	2 542	—	16 573	—	—	19 146	110	2 099	—	19 907	45	2 077	—	15 537	125	1 384	—
—	552	—	1 295	—	—	1 847	—	231	—	951	10	78	—	1 058	21	70	—
—	444	—	1 574	—	—	2 018	—	252	—	1 040	—	111	—	830	126	52	—
—	456	—	1 101	—	—	1 657	—	153	—	518	20	43	—	1 850	99	161	—
742	60 680	1 798	65 677	1 177	4 986	135 060	1 015	14 132	—	105 498	495	10 593	—	146 023	2 774	10 450	—

ENTR. SOUMISES à L'IMPÔT sur CAPITAL et BÉNÉFICE D'APRÈS le MONTANT du CAPITAL de FONDS de ces ENTR. de 1927-29.

Kapitali- ja kasuprotsendi maksusumma

1929							1928		1927	
Entrepr. ind.	Entr. commerc.	Entr. de trans- port, de l'expé- dit. etc.	Banques	Soc. de l'assu- rance	Autres	Total	Total en 1928		Total en 1927	
59 664	29 790	36 110	2 459	10 854	6 858	145 235	128 800		143 405	
40 285	35 867	13 988	26 574	1 815	11 021	129 533	121 651		68 127	
68 852	26 452	15 757	19 427	20 298	14 241	164 527	174 940		138 998	
55 292	46 024	4 200	71 917	—	—	177 433	145 899		131 997	
28 254	—	—	45 318	—	—	73 572	49 557		63 047	
168 135	—	—	—	—	—	168 135	88 117		58 540	
419 985	138 133	70 035	165 695	32 967	31 620	858 435	702 964		604 114	

Sociétés anonymes.

Sociétés coopératives.

205	7 871	—	7 155	65	738	18 079	16 848		14 185	
537	9 378	—	25 248	1 112	—	36 275	22 421		23 966	
—	6 095	—	6 889	—	4 203	19 184	12 076		9 917	
—	37 336	1 798	24 988	—	—	63 522	54 158		98 955	
742	60 680	1 798	65 677	1 177	4 986	135 060	105 496		146 023	

TULUMAKSU ALLA KUULUVATE EITEVÖTEIE ABY JA MAKSUSUMMA (kr) MAKSUSUURUSE JÄRGI 1927—29 a. ENTREPRISES SOUMISES À L'IMPÔT sur le REVENU D'APRES le MONTANT de L'IMPÔT.

	Tulumaksu summa—Montant de l'impôt															
	1929						1928						1927			
	Kaupused	Ersped. transp. ja kauband. ja kontord.	Pangad	Kindlust. self.	Muid	Kokku	Trahvimaks	Kokku	Trahvimaks	Kokku	Trahvimaks	Kokku	Arvitrages	Total	Arvitrages	Total
Tööstusl. ettevõtt.	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	1	1	15	104	15	284
Kuni 50 kr	10	4	1	1	8	18	0	0	0	0	0	0	7	34	7	251
50—200 "	4	6	1	2	2	22	1	1	1	1	1	1	25	251	25	2988
200—500 "	7	6	1	1	5	20	1	1	1	1	1	1	70	431	70	4971
500—1000 "	4	1	1	1	1	22	1	1	1	1	1	1	20	884	20	
1000—2000 "	6	5	1	1	1	16	2	2	2	2	2	2	105	15665	105	8903
2000—5000 "	5	4	1	1	1	12	1	1	1	1	1	1	80	25356	80	16369
5000—10000 "	5	4	1	1	1	12	1	1	1	1	1	1	30	38919	30	38919
üle 10000 "	6	4	1	1	1	12	1	1	1	1	1	1	50	117413	50	97742
Kokku	24	21	13	7	11	121	8	8	8	8	8	8	50	325407	460	167136
Trahvimaks	5	2	2	2	1	19	0	0	0	0	0	0	—	5	—	—
1928 a. Kokku	42	22	16	8	12	121	134045	146343	48324	175021	24218	7296	524247	885	—	—
Trahvimaks	16	5	3	—	—	24	340	490	55	—	—	—	885	—	—	—
1927 a. Kokku	37	22	11	17	6	98	116518	33556	5130	160952	15070	3371	334597	—	—	—
Trahvimaks	24	7	3	3	2	35	859	146	40	306	—	80	1411	—	—	—

	Aktiasseltsid—Sociétés anonymes.															
	Kaupused	Ersped. transp. ja kauband. ja kontord.	Pangad	Kindlust. self.	Muid	Kokku	Trahvimaks	Kokku	Trahvimaks	Kokku	Trahvimaks	Kokku	Arvitrages	Total	Arvitrages	Total
Tööstusl. ettevõtt.	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	1	1	15	104	15	284
Kuni 50 kr	10	4	1	1	8	18	0	0	0	0	0	0	7	34	7	251
50—200 "	4	6	1	2	2	22	1	1	1	1	1	1	25	251	25	2988
200—500 "	7	6	1	1	5	20	1	1	1	1	1	1	70	431	70	4971
500—1000 "	4	1	1	1	1	16	2	2	2	2	2	2	105	15665	105	8903
1000—2000 "	6	5	1	1	1	12	1	1	1	1	1	1	80	25356	80	16369
2000—5000 "	5	4	1	1	1	12	1	1	1	1	1	1	30	38919	30	38919
5000—10000 "	5	4	1	1	1	12	1	1	1	1	1	1	50	117413	50	97742
üle 10000 "	6	4	1	1	1	12	1	1	1	1	1	1	50	325407	460	167136
Kokku	45	24	13	7	11	121	171185	33843	54088	163357	32440	6475	461588	—	—	—
Trahvimaks	9	5	2	2	1	19	195	80	50	65	—	5	396	—	—	—
1928 a. Kokku	42	22	16	8	12	121	134045	146343	48324	175021	24218	7296	524247	885	—	—
Trahvimaks	16	5	3	—	—	24	340	490	55	—	—	—	885	—	—	—
1927 a. Kokku	37	22	11	17	6	98	116518	33556	5130	160952	15070	3371	334597	—	—	—
Trahvimaks	24	7	3	3	2	35	859	146	40	306	—	80	1411	—	—	—

	Ühisettevõtteid—Sociétés coopératives.															
	Kaupused	Ersped. transp. ja kauband. ja kontord.	Pangad	Kindlust. self.	Muid	Kokku	Trahvimaks	Kokku	Trahvimaks	Kokku	Trahvimaks	Kokku	Arvitrages	Total	Arvitrages	Total
Tööstusl. ettevõtt.	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	1	1	15	104	15	284
Kuni 50 kr	10	4	1	1	8	18	0	0	0	0	0	0	7	34	7	251
50—200 "	4	6	1	2	2	22	1	1	1	1	1	1	25	251	25	2988
200—500 "	7	6	1	1	5	20	1	1	1	1	1	1	70	431	70	4971
500—1000 "	4	1	1	1	1	16	2	2	2	2	2	2	105	15665	105	8903
1000—2000 "	6	5	1	1	1	12	1	1	1	1	1	1	80	25356	80	16369
2000—5000 "	5	4	1	1	1	12	1	1	1	1	1	1	30	38919	30	38919
5000—10000 "	5	4	1	1	1	12	1	1	1	1	1	1	50	117413	50	97742
üle 10000 "	6	4	1	1	1	12	1	1	1	1	1	1	50	325407	460	167136
Kokku	9	80	70	8	12	179	11117	56446	55970	901	4673	119107	50	49412	50	30887
Trahvimaks	2	14	13	2	3	34	35	190	15	15	35	425	—	—	—	—
1928 a. Kokku	8	28	26	3	5	81	303	6362	31122	240	345	77381	185	77381	185	77381
Trahvimaks	2	4	1	7	2	16	20	45	10	80	30	165	—	—	—	—
1927 a. Kokku	9	35	40	2	9	95	59663	20544	—	3001	649	114246	355	114246	355	114246
Trahvimaks	8	16	6	1	2	28	13	207	30	54	1	305	—	—	—	—

Etevõtte asukoht	Maksusumma — Montant de l'impôt											
	1929 a.				1928 a.				1927 a.			
	Tööstus- ettevõtl.	Kauplused	Eksp. transp. kaub.kontl.	Pangad	Kindlust. seitsid	Müüd	Kokku	Trahtim.	Kokku	Trahtim.	Kokku	1927 a.
Virumaa	1	1	1	2	2	2	101	131	19	121	24	98
Järvamaa	32	17	21	6	6	6	87	86	14	78	15	68
Harjumaa	91	17	21	1	1	1	67	67	2	2	2	2
Sellest Tallinn	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Läänemaa	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Saaremaa	3	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Pärnumaa	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Viljandimaa	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Tartumaa	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Võlgumaa	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Peipsimaa	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kokku—Total	45	24	21	31	31	31	381	385	381	385	385	385
Virumaa	1	1	1	2	2	2	39	39	5	8	1	10
Järvamaa	3	8	16	4	4	4	16	16	6	6	3	9
Harjumaa	1	20	9	9	9	9	42	42	8	31	3	33
Sellest Tallinn	1	14	5	5	5	5	31	31	2	22	1	24
Läänemaa	4	4	6	6	6	6	6	6	1	1	1	4
Saaremaa	5	5	7	7	7	7	7	7	3	3	1	5
Pärnumaa	2	4	18	18	18	18	27	27	6	6	2	10
Viljandimaa	1	1	14	14	14	14	21	21	6	6	5	13
Tartumaa	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
Võlgumaa	3	3	5	5	5	5	5	5	1	1	1	3
Peipsimaa	3	3	7	7	7	7	7	7	1	1	1	3
Kokku—Total	9	80	12	179	179	179	1417	1417	56	446	117	564

TULUMAKSU ALLA KUUUVAD ETEVÖTTED PÕHIKAPITALI SUURUSE JARGI 1927-29 a. (kr) — ENTR. SOUMISES à L'IMPÔT sur le REVENU D'APR. leur CAPITAL de 1927-29 (kr).

Etevõtte asukoht	Maksusumma — Montant de l'impôt											
	1929 a.				1928 a.				1927 a.			
	Tööstus- ettevõtl.	Kauplused	Eksp. transp. kaub.kontl.	Pangad	Kindlust. seitsid	Müüd	Kokku	Entrepr. ind.	Entrepr. com-merc.	Bankes	Soc. de Assurance	Autres
Virumaa	1	1	1	2	2	2	101	131	19	121	24	98
Järvamaa	32	17	21	6	6	6	87	86	14	78	15	68
Harjumaa	91	17	21	1	1	1	67	67	2	2	2	2
Sellest Tallinn	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Läänemaa	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Saaremaa	3	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Pärnumaa	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Viljandimaa	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Tartumaa	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Võlgumaa	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Peipsimaa	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kokku—Total	45	24	21	31	31	31	381	385	381	385	385	385

RAHVALIIKLEMINE ÜLE PIIRI 1930 a.

MOUVEMENT de la POPULATION TRAVERSANT la FRONTIÈRE en 1930.

Sis: 1) Ülepiirilikejate bilanss, lhk. 236. 2) Ülepiirilikejate dokumendid, lhk. 236. 3) Ülepiirilikejate riikkonsus, lhk. 237. 4) Eesti kodanike liiklemine, lhk. 238. 5) Eestlaste ja lätlaste liiklemisvahetused, lhk. 238. 6) Liiklemisintensiivsus kuude järgi, lhk. 239. 7) Liiklemisintensiivsus piiripunktes, lhk. 239. 8) Piiriseaduste rikkumised, lhk. 240.

1. Ülepiirilikejate bilanss. 1930 a. jooksul saabus üle piiri Eestisse 251 182 ja siirdus välja 251 344 isikut. Kokku käidi üle piiri 502 526 korral. Üldiselt langes 1930 a. nii sisse- kui väljasõitnute arv, võrreldes eelmise aastaga, ümmarguselt 10 000 võrra. Väljasõitnud ületasid sissesõitnuid vaid 162-ga. Alates 1924 a. pole sissesõitnud enam ühelgi aastal ületanud väljasõitnuid. Suurim oli väljasõitnute ülekaal 1925 a., nimelt 3 225. Siit peale kahaneb vahe aasta-aastalt. 1930 a. oli väljasõitnute ülekaal minimaalne. Nähtavalt avaldab üleilmiline ja Eesti majandusekriisi mõju ka rahvaliidlemisele. Kitsad olud on sundinud paljusid väljarändajaid ja välismaal viibijaid pöörama tagasi kodumaale, kuna uute väljarändajate hulk kuivab iga aastaga ikka enam kokku. Kõige selle tagajärjel võib märkida rahvaliidlemise bilansi tunduvalt pa-

ranemist. Kuna rahva looduslik kasv meil iga aasta õige väike (1929 a. isegi ületas surevus tunduvalt sündivuse), siis pälvib rahva riigist väljavool, eriti meil kui väikeriigis, erilist tähelepanu.

Ülepiirilikejate arvu üldine kahanemine 1930 a. on tingitud peamiselt lätlaste — sissepassidega liiklejate arvu vähenemisest 12,4% võrra. Väiksemal määral on mõjutanud üldist vähenemist ka eestlased (nii sisse- kui välispassidega reisijad) ja välismaalastest esijoones venelased ning rootslased. Üldiselt teiste välismaalaste arv aga tõusis, eeskätt soomlaste, inglaste, leedulaste, poolakate, prantslaste ja sakslaste arvel.

2. Ülepiirilikejate dokumendid.
Documents des personnes traversant la frontière.

Liiklemine üle piiri toimub Eestis kolmesuguste liiklemisdokumentidega:

1) Välispassidega (kõigi riikide kodanikud). 2) Reisikaartidega (maksusel ainult Eesti-Sooome vahel). 3) Sisepassidega - isikutunnistustega (maksusel ainult Eesti-Läti vahel). Reisikaardid pandi maksma kahe riigi vastastikusel kokkuleppel alates 1 juulist 1929 a. Päevapildiga varustatud sisepassidega (meil isikutunnistused) ülepiiri liiklemise võimalus seati sisse vastava konventsiooniga juba 1925 a. lõpul. Liiklemisdokumentide järgi võimaldub kõige paremini eristleda iga sisse- või väljasõitja päritolumaad (riikkonsust).

Ülepiirilikejate bilanss 1920—30 a.

1.	Sissesõitnud Entrées	Väljasõitnud Sorties	Sisse (+) ehk väljasõitnute (-) ülekaal Excédents des entrées ou des sorties
1930	251 182	251 344	— 162
1929	260 640	261 378	— 738
1928	246 551	247 218	— 667
1927	192 690	194 441	— 1 751
1926	127 405	130 262	— 2 857
1925	95 094	99 219	— 3 225
1924	35 330	35 734	— 404
1923	39 719	38 008	+ 1 651
1922	35 379	30 336	+ 5 043
1921	46 554	30 288	+ 16 266
1920	19 476	195	+ 19 281

Liiklemisdokumendid 1927—30 a. — Documents des personnes traversant la frontière 1927—30.

2.	Sisepassid (isikutunn.) Passeports ordinaires			Reisikaardid Cartes de voyage			Välispassid—Passeports pour l'étranger			Kokku—Total		
	Sissesõitnud	Väljasõitnud	Vahe (±)	Entrées	Sorties	Différence (±)	Sissesõitnud	Väljasõitnud	Vahe (±)	Sissesõitnud	Väljasõitnud	Vahe (±)
1930	201 724	201 779	— 55	12 049	12 395	— 346	36 509	37 170	— 661	251 182	251 344	— 162
1929	213 563	212 166	+ 1 397	5 834	6 463	— 629	41 243	42 749	— 1 506	260 640	261 378	— 738
1928	207 432	206 373	+ 1 059	—	—	—	39 119	40 845	— 1 726	246 551	247 218	— 667
1927	157 953	157 340	+ 613	—	—	—	34 737	37 101	— 2 364	192 690	194 441	— 1 751

4. Eesti kodanike liiklemine.

Mouvement des sujets estons.

Kõigist ülepiiri liiklenud Eesti kodanikest moodustavad 1930 a. sisepassidega korduvalt liiklejad tervelt 90%, kuna reisikaartidele ja välispassidele kokku langeb 10%. Sisepassidega liiklejate arv, alates sisepassidega liiklemisvõimaluse avanemisega 1926 a., kasvab kiirelt, eriti 1928 ja 1929 a., ent 1930 a. võib märkida aga väikest tagasiminekut. Suur enamik sisepassidega eestlasist on käinud üle Valga raiooni

lääbilaskepunktist, milles eriti torkab silma Valga linna oma. Edasi üle piiri käinute rohkuse järjekorras tulevad Pärnu, Laura ja viimasena Mõisaküla raioon. Valga raudteepolitsei piirkonnas üle piiri liiklenute arv moodustab üldisest arvust vaid väikse osa — 7—8%.

Eestlaste liiklemine reisikaartidega 1930 a. on tõusnud ligi kolmekordseks. 1929—30 a. vahetusel 424 reisikaardiga Soome jäänud eestlasest on osa 1930 a. tulnud jälle tagasi.

Eesti kodanikkude liiklemisdokumendid 1927—30 a. — Documents des sujets estons.

4.	Sisepassid—Passep. ordn. (isikutunnist.)			Reisikaardid Cartes de voyage			Välispassid Passeports pour l'étranger			Kokku - Total		
	Sissesõitnud	Väljasõitnud	Vahe (±)	Entrées	Sorties	Différence (±)	Sissesõitnud	Väljasõitnud	Vahe (±)	Sissesõitnud	Väljasõitnud	Vahe (±)
1930	130 617.	130 786	— 169	3 638	3 716	+ 122	9 979	10 171	— 192	144 434	144 678	— 239
1929	182 372	181 185	+ 1 187	1 070	1 494	— 424	11 687	12 842	— 955	145 129	145 321	— 192
1928	129 627	127 334	+ 2 293	—	—	—	11 549	12 868	— 1 319	141 176	140 222	+ 954
1927	89 072	98 998	+ 74	—	—	—	10 960	12 867	— 1 927	110 032	111 885	— 1 853

Välispassidega eestlaste liiklemine on 1930 aastal tunduvalt vähenenud, kuna eelmised kolm (1927—29 a.) aastat püüsid peaaegu ühel tasemil. Ühtlasi paraneb ka aast-aastalt sisse- ja väljasõitnute vaherkord. Väljasõitnud ületasid sissesõitnuid 1927 a. — 1 927, 1928 a. — 1 339 1929 a. — 955 ja 1930 a. ainult 192 võrra. Kahanemine langeb kahtlemata raugeva väljarännu kui ka varem väljarännanute rohkenevad tagasituleku (tagasirännu) ja mitmesugusel põhjusil välismaal elavate kodumaale tagasipööramise arvele. Üldine välispassidega eestlaste liiklemise bilanss — arvatud välja kõrge väljarännuga 1925 ja 26 a. — oli keskmiselt senini iga aasta 1 000—1 200 võrra negatiivne.

Kuna isikutunnistustega ja reisikaartidega eestlaste liiklemise territoriaalne ulatus piiritletud juba liiklemisdokumentide iseloomuga ning võttes arvesse isikutunnistustega liiklejate arvestuse võimalikkust ebatäpsust piirivalve punktis, eriti Valgas, kus liiklemine võrdlemisi suur, siis jääb eestlaste igaaastase puhta väljavoolu määraks vaid välispassidega sisse- ning väljasõitnute vaherkord. Viimase 4 a. (1927—30) jooksul on välispassidega eestlasi rohkem riigist läinud välja kui tulnud sisse 4 413 isikut. Riigist

Välispassidega eestlaste liiklemine piiripunktides 1930 a.

5.	Sissesõitnud	Väljasõitnud	Vahe + või —
Tallinn	4 323	4 075	+ 248
Valga	4 016	4 523	— 507
Narva	650	903	+ 47
Mõisaküla	174	116	+ 58
Haapsalu	289	289	—
Telsed ja piirivalve	527	565	— 38
Kokku	9 979	10 171	— 192

väljarännanute hulka selle aja jooksul võib pidada aga suuremaks, kuna sisserännanute mõjutusel vastav arv on tasanud.

Piiripunktides on eestlased kõige enam sõitnud läbi, pea võrdses hulgas, Tallinnast ja Valgast. Valga punktis ületavad iga aasta väljasõitnud sissesõitnuid, nähtavasti eelistatakse välja siirdumisel esialgu raudteed, kuna tagasisaabumisel kasutatakse märksa rohkem laevateed. Narva punktis ületavad (samuti nagu eelminegi aasta) sissesõitnud väljasõitnuid. Ilmselt ei tule Vene, kui väljarännu-maa, viimastel aastatel enam kõne alla.

5. Eestlaste ja lätlaste liiklemisevaherkord.

Différences en mouvement des estons et lettons.

Iseloomustavaks nähtuseks Eesti-Läti vahelises liiklemises osutub Eesti kodanike silmatorkav suurem vajadus Lätis käimiseks, kui lätlastel Eestis. Iga 100 üle piiri käinud eestlase kohta tuli lätlasi:

1930 a. — 54	1928 a. — 61
1929 a. — 62	1927 a. — 59

Eriti on langenud lätlaste arv 1930 a., mil võime mainida sisepassidega liiklemises eestlaste peaaegu kahekordset ülekaalu. Tähtsamates raudteesõlmedes — Valgas ja Mõisakülas, toimetatakse ülepiiri liiklejate registreerimist eraldi raudtee politsei poolt. Raudteed mööda liiklejate hulka tuleb pidada mõlema riigi kaugema sisemaa kodanikeks. Selaste liiklejate arv nii eestlaste kui lätlaste juures osutub peaaegu võrdseks. Täheandab, eestlaste liiklejate rõhuv ülekaal tuleb ilmsiks just piiriäärseis maakohtes tekkinud liiklemises, eeskätt Valga raiooni Valga linna läbilaske punktis. Talvekuudel on

neis eestlaste ülekaal ümmarguselt kahe, suvel aga kolmekordne. Millised asjaolud sellase nähtuse tingivad, seda pole põhjalikult senini veel selgitatud. Esijoones tuleb põhjust otsida Valga linna punkti liiklejate juures, kes kogu aasta läbi õieti rohkel arvul käivad Lätis.

6. Liiklemisintensiivsus kuude järgi.

Intensité du mouvement d'après les mois.

Liiklemisintensiivsus on kujunenud välja aastaajadega ja üksikutel kuudel kindlad perioodid.

Sisepassidega liiklemises võib panna tähele üksikutel kuudel väiksemaid võnkeid, seevastu välispassidega ja reisikaartidega liiklejate arv tõuseb suvesesoonil mitmekordseks.

Liiklemisintensiivsus kuude järgi % 1930 a. — *Intensité du mouvement d'après les mois en % 1930.*

6.	Siseseõitnud—Entrées						Väljaseõitnud—Sorties							
	Tallinn	Valga	Narva	Mõisaküla	Muud Aadress	Piirivalve-punktid Cord.dela.fr.	Kokku Total	Tallinn	Valga	Narva	Mõisaküla	Muud Aadress	Piirivalve-punktid Cord.dela.fr.	Kokku Total
Jaanuar—Janvier	2,2	7,5	9,8	6,4	4,7	7,7	7,0	2,1	7,7	9,8	6,5	5,3	7,7	7,0
Veebruar—Février	1,8	6,2	8,4	5,3	3,4	6,3	5,7	2,0	6,1	10,3	5,3	3,8	6,2	5,7
Märts—Mars	1,9	6,6	10,3	6,0	5,0	7,9	6,9	2,2	6,5	9,3	6,9	4,8	7,3	6,9
Aprill—Avril	3,2	8,6	9,0	10,1	7,7	9,7	8,7	3,6	8,9	8,4	8,9	10,0	9,8	8,8
Mai—Mai	7,5	7,6	8,7	7,6	11,2	9,6	9,1	7,9	7,7	9,3	6,9	10,9	9,6	9,1
Juuni—Juin	25,6	11,2	9,2	15,1	23,5	10,9	13,0	22,4	11,0	8,0	15,5	15,4	11,3	12,7
Juuli—Juillet	22,3	10,2	7,9	9,9	16,5	9,9	11,6	21,9	10,0	9,3	10,9	15,1	9,8	11,4
August—Août	19,8	12,4	6,3	9,2	7,5	8,9	10,7	22,2	11,8	7,1	10,3	15,8	8,9	11,0
September—Septembre	6,1	8,7	9,4	7,1	5,7	7,3	7,3	6,9	9,3	6,9	6,9	5,9	7,4	7,5
Oktoober—Octobre	4,0	7,0	7,0	7,3	5,2	7,0	6,6	4,0	7,0	7,6	6,7	5,3	6,9	6,6
November—Novembre	2,7	5,4	6,9	7,0	3,5	7,3	6,3	2,5	6,3	7,1	6,9	3,2	7,3	6,5
Detsember—Décembre	2,9	7,6	7,1	9,0	5,1	7,5	6,9	2,3	7,1	6,9	8,3	4,5	7,5	6,8
Kokku—Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Juuni - augustiperiood on näidanud järjekindlalt kõrgeimat reisijate määrat. Madalaima reisijate määraga esineb iga aasta veebruar. Osalt on see tingitud vast ka sellest, et veebruar 2-3 päeva lühem. Veebruarile järgneb 1930 a. november, oktoober, detsember, märts, jaanuar. Nii on oktoober - märts liiklemisvaiksem periood aastas. Raudteesõlmedes (Valgas, Narvas) toimub liiklemine, väikse kõrgenemisega suvekuudel, läbi aasta enam-vähem ühtlaselt. Seevastu sadamalinades, esijoones Tallinnas (väiksemad punktid on võetud kokku muude all) tõuseb reisijate arv suvel huvireisijate, suvitajate, ekskursantide j. t. mõjutusel mitmekordseks. Talve-perioodil on aga reisijate liiklemine sadamalinades õieti soigus.

7. Liiklemisintensiivsus piiripunktes.

Intensité du mouvement d'après les cordons.

Sisepassidega liiklemine Eesti-Läti piiril toimub peamiselt piirivalve läbilaske punktes. Piirivalve raioone Läti piiril on neli:

1) Laura, 2) Valga, 3) Mõisaküla, 4) Pärnu. Rohkeimal määral leidub liiklejaid Valga raioonis, esijoones Valga linna läbilaske punktis. Kõigist sisepassidega üle riigi piiri käinutest moodustavad Valga raiooni liiklejad kaugelt üle poole. Liiklejate rohkuselt järgnevad Valga raioonile Pärnu, Laura ja Mõisaküla piirivalve raioon. Tab. 7 esitatud Valga piiripunkti arvud nii sise- kui välispassidega liiklejatest käivad vaid Valga raudteepoliitsei piirkonnast (raudteed mööda) läbi sõitnute kohta. Valga linna läbilaske

Piirist ülesõitnud piiripunktide järgi 1930 a.—*Personnes ayant passé la frontière d'après les cordons de la frontière en 1930.*

7.	Siseseõitnud—Entrées				Väljaseõitnud—Sorties			
	Sisepassidega	Välispassidega	Reisikaartidega	Kokku	Passeports ordinaires	Passeports pour l'étranger	Cartes de voyage	Total
Tallinn	164	18 704	12 709	31 577	82	17 827	12 246	30 155
Valga	16 805	13 301	—	30 106	16 361	15 040	—	31 401
Narva	—	1 810	—	1 810	—	1 714	—	1 714
Mõisaküla	3 951	518	—	4 467	4 026	382	—	4 408
Haapsalu	—	843	—	843	—	331	—	331
Paldiski	—	78	—	78	—	54	—	54
Pärnu	108	42	—	150	52	110	—	162
Kuressaare	800	317	—	1 117	828	299	—	1 127
Kõikküla	1 154	—	—	1 154	1 291	—	—	1 291
Mõniste	685	1	—	686	687	1	—	688
Irboska	—	—	—	—	—	2	—	2
N-Jõeeuu	—	1	—	1	—	11	—	11
Piirivalvepunktid	178 057	1 396	—	179 453	178 452	1 399	—	179 851
Tõised punktid *)	—	—	240	240	—	—	149	149
Kokku	201 724	36 509	12 949	251 182	201 779	37 170	12 395	251 344

*) Reisikaartide liiklejad, peamiselt Haapsalus, Paldiskis, Kuressaares.

punktist läbikäinud on avaldatud koos teiste piirivalvepunktidega.

Välispassidega reisijate arvult asub esikohal riigis Tallinna sadam, kus liiklemine eriti elav suvel. Teisele kohale jääb Valga punkt, mille kaudu liiklemine sünnib raudteed mööda ja enam ühtlasemalt läbi aasta. Ülejäänud piiripunktid välispassidega liiklemises omavad suhteliselt vähema tähtsuse. Järgmise punkti — Narva — kaudu on aasta jooksul sissesõitnud 1810 ja väljunud 1714 isikut. Keskmiselt sõidab seega Narva punkti kaudu üle piiri iga kuu sisse ja välja kokku 300 ümber. Reisikaartidega soomlaste ja eestlaste liiklemine toimub pea erandita Tallinna kaudu. Teistes punktides (Haapsalu, Paldiski, Kuressaare) on kokku aasta jooksul tulnud sisse 240 ja läinud välja 149.

Väljamineks liiklemisteede määratlust, võimaldavad tab. 7 andmed rühmitada kogu ülepiiriliklemist 2 ossa:

- 1) Ühenduse pidamine välismaadega vee- teed mööda,
- 2) kuivamaa kaudu.

Tallinn, Haapsalu, Paldiski, Pärnu, Kuressaare ja Narva-Jõesuu on sadamatega piiripunktid, nende kaudu on kokku aasta jooksul tulnud sisse välispassidega ja reisikaartidega 32 434 ehk 65,8% ja läinud välja 31 027 ehk 64,8%. Maade kaudu on tulnud sisse 17 024 liiklejat ehk 34,4% ja läinud välja 17 538 ehk 35,4%.

Liiklemine õhuteel toimub ainult Tallinna piiripunktis. Viimaste arv moodustab üldises liiklemises õieti väikse murdosa.

8. Piiriseaduste rikkumised.

Infracl. aux règlements sur les frontières.

Alates 1. VII. 30. Kohtusiseministeriumi ettekirjutusel salaja üle piiri käinud eestlaste kohta piiripunktides kokkuvõtteid enam ei tehta.

Selle tagajärjel jäävad edaspidi ülepiiriliklemise statistikas salaja ülepiirikäijad ja piiriseaduste rikkumised välja. Üldine piiriseaduste rikkumiste juhtude arv langes juba 1926 a. 621-le, järgmistel aastatel vähenes veelgi — 568, milline hulk jäänud püsima ka praegu. Keskmiselt tuleb kuus 40—50 juhtu. Enamikult toimuvad need Läti-Eesti piiril. Üldisest salaja ülepiiri käinutest moodustavad eestlased keskmiselt 70%. Eestlastele järgnevad lätlased ja venelased. Teiste riikide kodanikke tuleb ette harva.

Salaja ülepiirikäijad ja piiriseaduste rikkumised 1930 a.
Nombre de personnes ayant passé la frontière illégalement et en cas d'infractions aux lois en 1930.

8. Riikikondsus <i>Sujets de:</i>	Üle piiri tulnud <i>Entrées</i>	Tuimestatagasi saadetakse <i>Ren. après l'entr. illégale</i>	Üle piiri läinud <i>Sorties</i>	Tuunite üle (+) või alla (-) <i>Excédent ou déficit des entrées</i>	Kaised üle piiri minna <i>Tentatives de passer la front.</i>	Kokku piiri- sead. rikkumisi <i>Total des cas d'infra. aux lois.</i>
Eesti*) — <i>Estonie</i> . . .	110	—	114	+ 2	20	175
Läti — <i>Lettonie</i> . . .	45	32	4	+ 41	2	51
Vene — <i>Russie</i> . . .	106	31	—	+ 106	—	106
Soome — <i>Finlande</i> . . .	3	3	—	+ 3	—	3
Muud riigid — <i>Autres pays</i> . . .	5	6	—	+ 5	1	6
Riikikondsuseta — <i>Sans sujetton</i> . . .	13	4	5	+ 8	2	16
Kokku — Total 1930 . . .	288	76	123	+ 165	25	357
1929 . . .	436	15	267	+ 154	27	549
1928 . . .	399	89	268	+ 42	52	568
1927 . . .	464	88	349	+ 27	61	621
1926 . . .	808	103	579	+ 126	318	1196

Lõpuks olgu tähendatud, et alates 1930 a. pole välispassidega ülepiiriliklejate juures enam arvestatud soo erinevust, kuna reisikaartide alusel soo kindlaksmääramine võimatuks osutus. Sisepassidega liiklemises (eestlased, lätlased) polnud juba varem soo eristlemist. Samuti pole arvestatud viimastel aastatel ka transiitliklemist sellekohaste märkuste ärajätmisega ülepiirikäinute igakuulistest nimekirjades.

*) Andmed käivad vaid 1.I.—1.VII.1930 a. kohta.

Rahvaliiklemise kohta enim Keskbüroo väljaandets ilmunud artiklid ja andmed:

- Rahvaliiklemine üle piiri 1929 a., G. Tomberg, Eesti Statistika Nr. 99(2), 1930 a., lhk. 70—74.
Rahvaliiklemine üle piiri 1928 a., G. Tomberg, Eesti Statistika Nr. 89(4), 1929 a., lhk. 207—210.
Rahvaliiklemine üle piiri 1927 a., G. Tomberg, Eesti Statistika Nr. 78(5), 1928 a., lhk. 288—291.
Väljaränd 1927 a., H. Reiman, Eesti Statistika Nr. 77(4), lhk. 233—235.
Väljaränd Eestist 1926 a., H. Reiman, Eesti Statistika Nr. 66(5), 1927 a., lhk. 290—291.
Väljaränd Eestist, H. Reiman, Eesti Statistika Nr. 57(12), 1926 a., lhk. 1—5.
Rahvaliiklemine üle piiri ja sisemaal 1925—26 a., H. Reiman, Eesti Statistika Nr. 68(7), 1927 a., lhk. 384—389.
Välja- ja sisseränd ilmas 1920—24 a., A. Tooms, Eesti Statistika Nr. 57(12), lhk. 5—10.

VÄLJARÄND 1930 a. — ÉMIGRATION en 1930.

S i s u: 1) Väljarändajate arv ja sihtmaa, lhk. 241. 2) Väljarändajate koostis, lhk. 242. 3) Antud välispasside arv, lhk. 243.

1. **Väljarändajate arv ja sihtmaa.**
Nombre des émigrés et pays de destination.
 Eelmistel aastatel kogutud andmeil väljaränd Eestist 1930 a. osutub vähe madalamaks kui eelmisel — 1929 a.: 1005 : 1439 vastu. Rahvastiku ülepiiri liiklemise andmeil seda küll ennustada ei saanud, sest 1930 a. Eestist väljasõitjate Eesti kodanikkude ülekaal ületas eelmise aasta oma.

Eesti kodanikkude ülepiiri liiklemine 1927—30 a.
Citoyens estons ayant passé les confins de la République de 1927-30.

1.	Sissesõitnud <i>Entrés</i>	Väljasõitnud <i>Sortis</i>	Vahe (+ ehk -) <i>Différence (+ ou -)</i>
1930	144 434	144 673	- 239
1929	145 129	145 321	- 192
1928	141 176	140 222	+ 954
1927	110 082	111 885	-1 803

Kuid siin peab pidama silmas vormilisi muutusi Eesti kodanikkude välisliiklemise korras — Soome-Eesti vaheliste reiskaartide tarvitusele võtmist 1929 a. suvest. Selle tagajärjel paljudki Soome tööd otsima minejad jäävad väljarändajate arvust välja, nagu seda näitab ka 1930 a. arv (tab. 3). Samuti segavalt mõjus ka omal ajal Läti-Eesti vahel sisepassidega liiklemise lubamine. Tõsi, väljarändajate arvu ühte või teise maasse mõjutavad väga mitmesugused tegurid, muu seas näit. Soome rändajate arvu võis mõjutada ka 1930 a. halvaks kujunenud tulunduslik konjunktuur.

Väljaränd Eestist 1926—30 a. — *Émigration de 1926—30.*

2.	1930				1929	1928	1927	1926
	Kokku <i>Total</i>	Mehed <i>Hom.</i>	Naised <i>Fem.</i>					
Üldse— <i>Total</i>	1005	475	530	1439	1293	2322	2426	
Ameerika— <i>Amérique</i>	342	135	207	379	313	413	472	
Sel.: Ühendriigid— <i>Dont: E.U.</i>	144	49	95	113	132	
Kanada— <i>Canada</i>	97	46	51	141	115	
Argentina— <i>Argentine</i>	77	26	51	73	33	
Brasillia— <i>Brésil</i>	17	11	6	27	9	
Muud ja selgusetu— <i>Autres et pays inconnu</i>	7	3	4	25	19	
Austraalia— <i>Australie</i>	27	9	18	86	96	641	223	
Aafrika— <i>Afrique</i>	10	5	5	8	3	
Sellest L. Aafrika	6	3	3	5	3	6	16	
Aasia	10	3	7	5	3	
Euroopa riigesse	618	323	293	961	876	1262	1715	
Sel.: S. N. V. L.— <i>Dont: U. R. S. S.</i>	61	18	43	90	401	565	1145	

Eristledes 1930 a. väljarändu sihtmaade järgi näeme, et selle langus on väga ebaühtlane: suurim on see Euroopa riigesse, väiksem ookeanitagustesse maadesse suundujate juures. Neist püsivad esikohal, koguni suurenenud arvuga, P.-Am. Ühendriigid, samuti Argentiina; langenud aga on väljaränd Kanadasse ja Brasilliasse. Samuti on suuresti langenud Austraaliasse suundujate arv. Aasia ja Aafrika väiksed arvud osutavad aga tõusu, kuigi jäädes suuresti taha 1924—25 a. väljarännu rekord-aastaist.

Tab. 2 andmeil võime ühtlasi väita, et väljarändajate hulgas üldse ja eriti Ameerikasse suundujate seas on naistel ülekaal — suur osa praegustest väljarändajatest on varemalt väljarännanute perekonnaliikmed, kes sõidavad meretaga majanduslikult jalulesaanud perekonnapeade juure. Euroopa riigesse rändajaist on aga suur enamik mehed.

Väljaränd Euroopasse sihtmaade järgi.
Émigration en Europe d'après les pays de destination.

3.	1930			1929	1928
	Kokku <i>Total</i>	Mehed <i>Hom.</i>	Naised <i>Fem.</i>		
Austria— <i>Autriche</i>	7	3	4	2	—
Belgia— <i>Belgique</i>	56	42	14	78	19
Danzig— <i>Dantzig</i>	12	11	1	12	14
Helveetsia— <i>Suisse</i>	—	—	—	2	2
Hispaania— <i>Espagne</i>	3	3	—	—	—
Hollandi— <i>Pays-Bas</i>	118	77	39	147	59
Inglise— <i>Angleterre</i>	11	4	7	5	8
Itaalia— <i>Italie</i>	4	1	3	18	6
Jugoslaav.— <i>Yougoslav.</i>	—	—	—	1	1
Kreeka— <i>Grèce</i>	—	—	—	—	—
Leedu— <i>Lithuanie</i>	22	15	7	20	16
Norra— <i>Norvège</i>	—	—	—	3	—
Poola— <i>Pologne</i>	7	4	3	9	12
Prantsuse— <i>France</i>	161	63	98	232	19
Rootsi— <i>Suède</i>	29	2	27	22	24
Rumeenia— <i>Roumanie</i>	—	—	—	—	—
Saksa— <i>Allemagne</i>	53	21	32	95	48
Soome— <i>Finlande</i>	27	19	8	150	170
Taani— <i>Danemark</i>	3	1	2	6	1
Tšehhoslov.— <i>Chécoslov.</i>	2	1	1	1	1
Ungari— <i>Hongrie</i>	—	—	—	—	—
Vene— <i>Russie</i>	61	18	43	90	401
Muud riigid— <i>Autr. États</i>	6	6	—	5	4
Teadm. sihtmaa— <i>Incon.</i>	36	32	4	63	71
Kokku—<i>Total</i>	616	323	293	961	878

Ses suhtes on huvitavad Euroopa riigesse suundujate arvude muutused. Üldise suure languse juures mõni maa esineb võrdlemisi püsivate arvudega, nagu Danzig, Leedu, Rootsi, Inglise, samuti kõikides Hollandi, Belgia ja ka Saksa. Samuti teist aastat kõrge arvuga, kuigi eelmisest väiksemaga, esi-

neb ka Prantsuse. Järjest vähenevad arvud aga leiame kõige pealt Venesse, Poola ja Soome suundujate juures — viimastel osalt küll eelpool mainitud formaalsel põhjusel.

Sugude vahetorkord on ka Euroopa riigesse suundujate seas paljuütle. Suure meeste ülekaalu leiame peamiselt meremeeste väljarännu maades, nagu Belgia, Hollandi, Leedu, Danzig jne., seevastu Venesse, Saksa ja Prantsusse suundujate seas on suures ülekaalus perekonnapeade juure minejad naised.

2. Väljarändajate koostis.

Composition des émigrés.

Väljarändajate koostisest toome tabelis vaid 1930 a. andmed. Eelmise — 1929 a. arvudega võrdlused toome

suhtarvudena tekstis.

a) Vanus. Nagu eelmiselgi, 1930 a. väljarändajate peakontingendi moodustab mõlemal sool elu- ja tööjuline rahvas. Sellega kooskõlas ka 1930 a. väljarändajate arvu vähenemine näib olevat teostunud peamiselt nende kasuks, sest suhteliselt on tõusnud 20—29 a. rühm: üldse 42,0%:36,7% vastu eelm. aastal, meestel 44,7%:37,1% ja naistel 41,3%:36,3% vastu. Samal ajal 30 a. ja vanemad on langenud üldse 38%:43,0% vastu ja naistel 40,0%:49,0% vastu, meestel aga vähe — 35,3%:36,3%. Sellele vastavalt leiame laste ja alaealiste juures meestel languse — 19,3%:26,3%, naistel aga tõusu — 18,7%:14,3%, seda siiski peamiselt 15—19 a. arvel — 8,1%:4,3%.

Väljarändajate vanus 1930 a. — Age des émigrants.

4.	Passiomanikke Personnes munies de passeports			Ühessõitjaid Person. comprises dans les mêmes passeports			Üldse—Grand total					
	Kokku	M.	N.	Kokku	M.	N.	Kokku	M.	N.	%		
										Total	H.	F.
Väljaspoole Euroopat — Hors d'Europe.												
Alla 14 a.	6	2	4	34	13	21	40	15	25	10,6	9,9	10,6
15—19 a.	26	11	15	8	4	4	34	15	19	8,8	9,9	8,1
20—29 a.	158	68	90	7	—	7	105	68	97	42,6	44,7	41,3
30—59 a.	142	54	88	3	—	3	145	54	91	37,2	35,5	38,7
60 ja enam	3	—	3	—	—	—	3	—	3	0,8	—	1,3
Teadmata	—	—	—	2	—	2	2	—	2	0,5	—	0,8
Kokku	335	135	200	54	17	37	389	152	237	—	—	—
Euroopa riigesse — Pour pays européens.												
Moins de 14 a.	4	1	3	38	18	20	42	19	23	6,9	6,0	8,0
15—19 a.	58	33	25	3	—	3	61	33	28	10,0	10,3	9,7
20—29 a.	275	176	99	1	—	1	276	176	100	45,3	55,0	34,6
30—59 a.	190	67	103	12	2	10	202	89	113	33,2	27,8	39,1
60 et plus	27	3	24	1	—	1	28	3	25	4,6	0,9	8,0
Incormu	5	2	3	2	1	1	7	3	4	1,1	0,9	1,4
Total	539	302	257	57	21	36	616	323	293	—	—	—

Väljarändajate rahvus (etniline) 1930 a. — Nationalité des émigrants (ethnique).

5.	Passiomanikke Personnes munies de passeports			Ühessõitjaid Personnes comprises dans les mêmes passe- ports			Üldse—Gr. total					
	Kokku	M.	N.	Kokku	M.	N.	Kokku	M.	N.	%		
										T.	H.	F.
Väljaspoole Euroopat — Hors d'Europe.												
Eestlasi	282	115	167	44	14	30	326	129	197	83,8	84,8	83,1
Sakslasi	20	7	13	5	2	3	25	9	16	6,4	5,9	6,8
Venelasi	11	—	11	2	—	2	13	—	13	3,8	—	5,5
Rootslasi	17	11	6	—	—	—	17	11	6	4,4	7,2	2,5
Lätlasi	1	1	—	—	—	—	1	1	—	0,3	0,7	—
Soomlasi	1	—	1	1	1	—	2	1	1	0,5	0,7	0,4
Juute	1	—	1	—	—	—	1	—	1	0,3	—	0,4
Poolakaid	1	—	1	2	—	2	3	—	3	0,7	—	1,3
Muid	1	1	—	—	—	—	1	1	—	0,3	0,7	—
Kokku	335	135	200	54	17	37	389	152	237	100,0	100,0	100,0
Euroopa riigesse — Pour pays européens.												
Estoniens	415	266	149	23	9	14	438	275	163	71,1	85,1	56,0
Allemands	42	9	33	7	3	4	49	12	37	7,9	3,7	12,6
Russes	62	15	47	21	6	15	83	21	62	13,5	6,5	21,2
Suèdois	29	7	22	—	—	—	29	7	22	4,7	2,2	7,5
Létons	2	1	1	—	—	—	2	1	1	0,3	0,3	0,3
Finnots	1	—	1	2	2	—	3	2	1	0,5	0,6	0,3
Juifs	3	—	3	—	—	—	3	—	3	0,7	—	1,2
Polonais	1	—	1	1	—	1	2	1	1	0,3	0,3	0,3
Autres	4	3	1	2	1	1	6	4	2	1,0	1,3	0,6
Total	539	302	257	57	21	36	616	323	293	100,0	100,0	100,0

Euroopa riigesse suundujate vanusliku koostise muutused on üldiselt samalaadilised: ka neil on tõusnud 20—29 a. osatähtsus: üldse 45,3%:41,3% vastu, meestel 55,0%:46,3% ja naistel 39,1%:32,3%. Peale selle on naistel tõusnud ka 15—19 a. rühm 9,7%:5,3%. Üldi-

selt aga on vähenenud nii laste kui 30 a. ja vanemate osatähtsus.

b) Rahvuselt püsivad 1930 a. endiselt esikohal eestlased, pealegi suurenenud määral: väljaspoole Euroopat suundujatest 83,8% : 82,7% vastu ja Euroopa riigesse suundujatest 71,1% : 69,5% vastu. Samuti on tõusnud ka sakslaste osatähtsus — 6,4% : 4,0% ja 7,0% : 7,0% vastu, ning venelaste osatähtsus Euroopa riigesse suundujate seas — 13,5% : 11,8%. Teised rahvused, kas püsivad endisel tasemel, nagu meretaha suunduvad rootslased — 4,4%, või

on vähenenud — arvestamata muidugi üksikute juhtudega esitatud rahvusi.

d) Kutsela. Eriti huvitavad on väljarändajate kutsealas teostunud muutused. Eristledes väljaspoole Euroopat ja Euroopa riigesse rändajaid, leiame esimeses rühmas tõusu tööstuse ja kaubanduse ettevõtete pidajate, majateenijate, ametnikkude, vabakutseliste ja õpilaste osatähtsuses, kõigi teiste rühmade vähenedes; Euroopa riigesse suundujatest aga on tõusnud põllutöölised, kaub- tööstuseetevõttepidadajad, amefnikud ja vabakutse- lised.

Väljarändajate kutseala — Profession des émigrants.

6.	Passiomanikke Personnes munies de passeports			Üheshõltjad Person. comprises dans les mêmes passeports			Üldse—Grand total					
	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	%		
										T.	H.	F.
Väljaspoole Euroopat — Hors d'Europe.												
Põllupidajaid	5	4	1	4	3	1	9	7	15	3,2	5,1	1,3
Põllutöölisi	61	47	14	1	—	1	62	47	21	21,8	34,6	10,2
Tööst- ja kaub. ettev.	17	10	7	10	4	6	27	14	13	9,5	10,3	8,8
Õppinud töölisi	50	37	13	9	2	7	59	39	20	20,9	28,7	13,7
Lühttöölisi	13	4	9	3	1	2	16	5	11	5,7	3,7	7,5
Äriteenijaid	8	3	5	—	—	—	8	3	5	2,8	2,2	3,4
Majateenijaid	43	—	43	—	—	—	43	—	43	15,2	—	29,2
Meremehi	4	4	—	—	—	—	4	4	—	1,4	2,9	—
Ametnikke	25	5	20	2	—	2	27	5	22	9,5	3,7	15,0
Vabakutselisi	13	6	7	3	—	3	16	6	10	5,7	4,4	6,3
Õpilasi	12	6	6	—	—	—	12	6	6	4,3	4,4	4,1
Teadmata	94	9	75	22	7	15	106	16	90	27,3	10,5	33,0
Kokku	335	135	200	54	17	37	359	152	237	—	—	—
Europa riigesse — Pour pays européens.												
Agriculteurs	5	4	1	—	—	—	5	4	1	1,2	1,4	0,7
Ouvriers agricoles	36	9	27	6	2	4	42	11	31	9,9	3,9	21,1
Entrepreneurs des entreprises commerc. et industriel.	18	13	5	2	2	4	24	15	9	5,6	5,4	6,1
Ouvriers qualifiés	65	54	11	2	1	1	67	55	12	15,7	19,7	8,2
Journaliers	42	24	18	5	—	—	47	24	23	11,0	8,0	15,6
Employés de commerce	7	3	4	—	—	—	7	3	4	1,7	1,1	2,7
Service domestique	27	—	27	—	—	—	27	—	27	6,3	—	13,4
Marins	140	133	7	1	1	—	141	134	7	33,1	43,0	4,8
Employés	31	16	15	6	3	3	37	19	18	8,7	6,8	12,2
Professions libérales	21	11	10	2	—	2	23	11	12	5,4	4,0	8,2
Élèves	6	3	3	—	—	—	6	3	3	1,4	1,1	2,0
Inconnue	161	32	129	29	12	17	190	44	146	30,8	13,6	49,3
Total	559	302	257	57	21	36	616	323	293	—	—	—

**3. Antud välispas-
side arv.**
Passeports pour l'étran-
ger délivrés.

Kohtu- ja siseministeeriu- mi andmeil anti Eesti ko- danikele 1930 a. välispasse tunduvat vähemal arvul kui eelmisel — 1929 a. 3 941 : 5 095 vastu. Seda osalt küll vähenenud väljarännu ja välisliiklemise, suurel määral aga siiski Soome-Eesti vahel reisikaartide sisse- seadmise tõttu: 1929 a. anti selliseid umbes poole aasta kestel 1 360, 1930 a. aga terve aasta kohta 3 289. Arvates neid välispassidele juure, saame 1930 a. eelmisest aastast suurema arvu 7 230 : 6 335 vastu.

Suundriikide järgi antud välispasside arv on vähenenud pea kõikjal, arvatud välja Lee- du ja Rootsi. Eriti suuresti on langenud Austraaliasse ja Venesse võetud passide arv. Soome sõiduks antud välispasside arv on lan-

genud otsekohe reisikaartide arvel. Üldiselt aga on reisikaartide sisseseadmise tagajärjel Soomes käimine tunduvalt kasvanud.

Väljaantud välispas- side arv.
Nombre de passeports pour l'étranger délivrés.

7.	1930				1928	1927	1926
	1929	1928	1927	1926			
Hollandisse—Pays-Bas	157	206	109	135	109	135	213
Inglise—Angleterre	128	189	107	114	96	96	72
Itaaliasse—Italie	52	81	64	84	72	72	98
Leedusse—Lituanie	135	118	117	108	89	89	89
Prantsusse—France	439	495	273	302	326	326	326
Rootsi—Suède	221	161	176	167	111	111	111
Saksa—Allemagne	1309	1406	1360	1316	1024	1024	1024
Soome { välispasse—passeports Finlande { reiskaarte—C. de voy.	133	886	1409	1049	754	754	754
Venesse—U.R.S.S.	118	237	855	962	1202	1202	1202
P.-Ameerikasse—Amérique du Nord	245	268	279	296	240	240	240
L.-Ameerikasse—Amérique du Sud	83	89	59	65	116	116	116
Austraaliasse—Australie	22	73	78	537	179	179	179
Teisisse riigesse—Autres pays	905	936	930	873	759	759	759
Kokku—Total	7230	6335	5816	6008	5183	5183	5183

Väljarännu kohta seni Keskbüroo väljaandels ilmunud artiklid ja andmed.

- Väljaränd 1929 a. H. Reiman, „Eesti Statistika“ Nr. 103(6) 1930 a., lk. 339—341.
 Väljaränd 1928 a. H. Reiman, „Eesti Statistika“ Nr. 90(5) 1929 a., lk. 277—279.
 Väljaränd 1927 a. H. Reiman, „Eesti Statistika“ Nr. 77(4) 1928 a., lk. 233—235.
 Väljaränd 1926 a. H. Reiman, „Eesti Statistika“ Nr. 66(3) 1927 a., lk. 290—291.
 Väljaränd 1924—1925 a. H. Reiman, „Eesti Statistika“ Nr. 57(12) 1926 a., lk. 1—5.
 Sisse- ja väljaränd ilmas 1920—1924, A. Tooms, „Eesti Statistika“ Nr. 57(12) 1926. lk. 5—10.

Tab. 2. VALISKAUBANDUS MUUDE RIIKIDEGA VEEBUEARIS 1931 a.—COMMERCE EXTÉRIEUR avec les AUTRES PAYS en FÉVRIER 1931.

Rahvusvaheline statistiliste territooriumide numeratsioon	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation		Numération internationale des territoires statistiques	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation	
	ton	kr	ton	kr		ton	kr	ton	kr
168. Argentina—Argentine	14,8	6 749	—	—	93. Lõuna-Aafrika Ühendriigid— Union Sud-Africaine	18,7	12 470	87,1	11 987
182. Austraalia—Australie	45,8	6 045	0,7	1 189	34. Lõunastaavia—Yougoslavie	1,2	836	0,1	2 200
6. Austria—Autriche	1,7	16 181	—	—	123. Madagaskar—Madagascar	0,3	385	—	—
7. Belgia-Luksemburgi majand. liit Belgo-luxembourgaise, Union Econ.	176,8	53 221	*)	*)	82. Malta—Malte	—	—	0,9	270
170. Brasiilia—Brésil	11,3	16 705	—	—	146. Mehhiko—Mexique	0,9	943	—	—
85-98. Briti-Lääne-Aafrika—Afrique d'Ouest britannique	6,7	5 538	—	—	29. Norra—Norvège	4,5	2 925	18,5	54 771
68. Briti-Malaja—Malaisie britannique	4,5	5 506	—	—	51. Palestiina—Palestine	5,0	2 140	—	—
150-153. Briti-Vahe-Ameerika—Amérique Centrale britannique	—	—	5,6	1 510	26. Poola-Danzig—Pologne-Dantzig	*)	*)	55,1	29 436
8. Bulgaaria—Bulgarie	5,4	6 608	8,4	1 700	27. Portugal—Portugal	0,1	198	13,3	5 787
140. Kostarika—Costarico	—	—	2,0	579	14. Prantsuse—France	—	—	507,0	122 811
173. Ecuador—Equateur	1,4	1 410	1,7	580	109. Prantsuse Alžeeria—Algérie franç.	3,3	736	—	—
76. Egiptus—Égypte	182,1	162 000	20,4	4 909	71. Prantsuse-Indo-Hiina—Indo-Chine française	0,2	600	—	—
143. Guatemala—Guatemala	0,2	335	1,0	280	80. Prantsuse-Maroko—Maroc franç.	0,2	62	—	—
144. Hiina—Haïti	0,4	500	2,4	500	122. Prantsuse-Somaali—Somale franç. caise	0,3	550	—	—
40. Hiina—Chine	1,2	1 797	134,3	37 094	52. Pärsia—Perse	0,1	91	—	—
11. Hispaania—Espagne	4,5	5 873	—	—	23. Rumeenia—Roumanie	25,0	2 600	—	—
25. Hollandi—Pays-Bas	139,6	145 087	*)	*)	18. Rumeenia—Finlande	456,5	122 779	*)	*)
72. Hollandi-India—Indes néerlandaises	13,1	18 276	—	—	36. Šveits—Suisse	3,9	54 081	7,6	18 919
65. India—Inde	153,3	47 942	2,0	580	9. Taani—Danemark	171,2	118 665	*)	*)
19. Itaalia—Italie	68,4	24 147	—	—	82. Tšellon—Ceylon	4,8	10 631	—	—
45. Jaapan—Japon	0,7	2 601	—	—	37. Tšehhoslovakkia—Tchécoslovaq.	*)	*)	25,1	9 254
154. Jamaika—Jamaïque	0,4	392	—	—	171. Tšilli—Chili	19,1	19 896	—	—
136. Kanada—Canada	50,1	11 358	—	—	56. Türgi—Turquie	5,5	5 862	—	—
15. Kreeka—Grèce	4,5	5 100	6,5	1 500	16. Ungari—Hongrie	0,3	1 779	—	—
141. Kuuba—Cuba	0,1	60	—	—	176. Urugval—Uruguay	—	—	6,3	1 890
22. Leedu—Lituanie	0,3	252	49,0	30 985	185. Uus-Meremaa—Nouv.-Zélande	1,7	4 278	36,5	4 200
					177. Venezuela—Venezuela	1,7	2 400	1,8	570
					134. Ühendriigid—Etats-Unis	*)	*)	506,6	73 059

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus veebruaris 1931 a.
Commerce extérieur des principaux articles en février 1931.

Järjek. nr. täielikult üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr.	Järjek. nr. täielikult üksikainete nomenklat.	Kr—couronne d'Estonie, égale 100/248 grammes de l'or pur (100 marcs antérieurs)	ton	kr
1		2	3	4		5	6
SISSEVEDU — IMPORTATION							
II. Toidu ja maitseained, joogid		6 254,8	834 156	232	Õlikoogid	75,0	9 173
2. Tera- ja jahvatatud vill		2 352,6	236 295	233	Sooljatangud	100,9	12 996
11 Rukis		1 255,5	95 414	236	Muu toomatoit ern.	—	—
Sel.: S. N. V. L.		1 255,5	95 414	III. Toor- ja poolvalmisained	11 194,0	1 355 609	
12 Nisu		104,3	13 069	8. Loomariigilained, peale rasvade	33,8	61 255	
Sel.: S. N. V. L.		58,5	7 029	237—241	Loomanahad kuivalt soolatud	1,4	3 222
Austraalia		45,8	6 045	Sel.: India	1,4	3 222	
13 Oder		—	—	237—241	Loomanahad märjalit soolatud	28,2	33 250
14 Kaer		592,5	44 216	243—257	Karusnahad	1,9	23 679
16 Mais		—	—	9. Seenned, taimed ja nende osad	98,6	118 875	
21 Nisujahu		292,1	60 464	274, 275	Linaseenned	0,1	24
Sel.: Briti		159,0	31 185	278	Päevaliliseenned	—	—
Kanada		49,3	11 225	281	Kopra	—	—
26 Manna		25,2	5 098	288	Ristikheinaseenned	29,3	36 899
Sel.: Rootsi		20,2	4 050	285	Tubak lehtedes, kasvudes	40,5	46 695
Saksa		2,5	573	305, 306	Sel.: Taani	15,6	18 278
27 Herkulo ehk kaeratangud		14,1	2 688	Läti	4,5	8 424	
30 Riis		60,5	15 214	Türgi	2,3	3 399	
Sel.: India		56,1	14 076	Humalad	1,9	1 977	
3. Aia- ja juurvilli		347,3	72 428	307	11. Paberitoornained	206,1	27 486
35 Herned		231,0	29 699	346	Paberimass kuiv	—	—
59 Apeisimid ja mandariinid		29,9	12 460	347	Paberimass märg	—	—
60 Sidrunid		35,7	5 064	349	Tselluloos kuiv	107,6	20 749
62 Banaanid		—	—	349	Tselluloos märg	98,5	6 738
69—75 Puuvilli ja marjad kuivatatud		42,3	22 254	12. Tekstiilitoornained	640,7	653 920	
5. Kala, kalasoadused ja vähid		129,7	31 269	352	Puuvill toores	497,1	594 550
112 Heeringad		124,7	29 595	Sel.: Ühendriigid	269,7	281 700	
6. Muud toidu- ja maitseained ning joogid		3 011,2	448 537	Egiptus	132,1	162 000	
167 Kohv toores, ubades		10,8	14 405	357	Kanep	37,4	15 410
172, 175 Kakao ubades ja pulbris		17,5	15 613	Sel.: S. N. V. L.	17,0	7 080	
176 Tee igasugune		4,2	12 908	Läti	12,4	5 586	
178, 179 Suhkur peenike ja rafinaad		2 665,6	378 202	Džuu	78,9	20 800	
Sel.: S. N. V. L.		1 490,8	220 716	Vill värvimata	9,5	16 478	
Poola-Danzig		1 100,2	148 164	Sel.: Saksa	6,7	9 400	
Saksa		64,6	9 695	Läti	1,2	2 800	
205, 206 Sool		295,4	7 810	Uus-Meremaa	1,7	4 278	
207 Kustvõi		2,1	1 594	13. Artsid ja metallid töötlemata (metallimurd)	45,0	21 280	
213—217, 221—224 Vüna ja veinid		1,9	4 414	376	Malm toores	—	—
7. Loomasööd		405,3	37 680	14. Mineraalid peale krtside	5 381,2	102 731	
231 Kiliid igasugused (loomatoit)		200,9	13 057	397, 398	Vabrik. ja ehit. tarvitav savi	166,0	4 483
Sel.: S. N. V. L.		200,9	13 057				

*) v. tab. 1.

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus veebruaris 1931 a. (järg).
 Commerce extérieur des principaux articles en février 1931 (suite).

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr—couronne d'Estonie, égale 100/248 gramme de l'or pur (100 marks antérieurs)	ton	kr					
1		2	3	4		5	6					
VÄLJAVEDU—EXPORTATION												
I. Elusloomad.		94 tk.	18 450	13. Artsid ja metallid töötlemata (metallinurd)		53,4	3 049					
1	Hobused (arv)	81 tk.	17 355	380	Vanaraud	33,0	1 110					
2	Teised (väljaarvatud vasikad) (arv)	13 „	1 095	385, 386	Sel.: Poola-Danzig	33,0	1 110					
5	Sead, põrsad (arv)	—	—	—	Vanavask	4,9	1 065					
II. Toidu- ja maitseained, joogid		1 495,9	1 347 570	—	Sel.: Rootsi	4,9	1 065					
3. Aia- ja juurvill		322,0	18 719	14. Mineraalid peale irtside		99,6	3 000					
38	Kartul toores	300,0	15 000	406, 407	Kips	99,6	3 000					
57	Ounad	—	—	408	Lubi kustutamata	—	—					
4. Karjasaadused		661,1	1 192 118	15. Keemiatööstuse toorained		32,9	27 896					
76	Peekon	147,6	111 327	a) Ölid, rasvad, valgud, kummi toorelt	18,2	4 907						
	Sel.: Briti	147,6	111 327	497	Põlevkiviõli	—	—					
77	Sealiha võrsked ja soolatud	3,0	5 130	IV. Valmissaadused.								
78	Sealiha suitset (singid küljed)	0,3	300	16. Nahad töötletud ja nahakaup		4 113,0	1 429 656					
79	Loomaliha	23,0	10 950	566, 567	Suured parknahad	0,01	160					
	Sel.: Soome	18,0	8 500	17. Puittööstusesaadused								
81	Lambaliha	5,7	4 286	593	Vineer	2 085,9	402 568					
	Sel. Rootsi	5,7	4 286	—	Sel.: Briti	1 900,2	348 035					
95	Kohupiim	—	—	—	Saksa	1 751,6	318 000					
96	Või	477,0	1 058 831	594	Vineerist tootlõhjad	113,0	24 135					
	Sel.: Saksa	301,2	668 761	—	Sel.: Briti	159,5	41 750					
	Belgia	136,7	308 481	—	Saksa	72,5	17 500					
99	Munad	—	—	—	Tikutraat	31,0	8 550					
5. Kala, kalasaadused ja vähid		49,0	28 924	598	Uksed	—	—					
100—105	Yärsked kalad	40,9	29 997	603	Niidriulid	9,7	6 140					
116—120	Kalakonservid	4,2	3 817	607	Sel.: Saksa	4,9	2 617					
				609, 610	Sel.: Belgia	3,3	2 102					
6. Muud toidu- ja maitseained ning joogid		134,7	70 274	—	Mööbel	16,3	6 568					
127	Kartulijahu	92,5	16 459	18. Paberitööstusesaadused		1 456,8	322 112					
137	Sokolad	32,1	46 847	634	Pakkimis-paber	195,5	57 678					
210	Teraleib, pain normal	5,3	1 844	635	Rotatsioon-paber	879,4	169 692					
				636, 637	Rirjutuse- ja trükipaber	381,5	93 685					
III. Toor- ja poolvalmisained		6 783,0	1 150 399	19. Tekstiilitööstusesaadused		330,5	564 143					
8. Loomariistained, peale rasvade		66,2	99 397	664, 665	Puuvillavatt	0,3	473					
237—241	Loomannahad kuivalt soolatud	2,3	3 000	667—670	Puuvillaniit ja lõng	40,9	137 536					
	Sel.: Läti	1,5	2 000	—	Sel.: Saksa	20,6	72 712					
237—241	Loomannahad märjalt soolatud	19,8	25 410	671—676	Taani	11,2	36 750					
	Sel.: Saksa	16,2	25 000	—	Puuvillariie	70,3	222 638					
249—257	Karusnahad	2,3	58 897	—	Sel.: Rootsi	23,7	75 301					
260	Jõhvõid	—	—	—	Taani	18,0	58 212					
270	Sooled	8,2	5 540	—	Norra	18,5	54 771					
9. Seemned, taimed ja nende osad		33,2	14 518	096	Pakkimis- ja kotiriie	174,0	117 864					
274, 275	Linaseemned	16,0	2 513	—	Sel.: Taani	104,5	70 289					
				702, 703	Briti	37,1	25 029					
10. Metsamaterjal		1 984,6	118 193	—	Villane riie	0,3	5 367					
310—319, 329	Palgid, prussid, pakud, latid	372 kj.	300	—	Sel.: Läti	0,1	2 225					
321	Litprid	—	—	—	Lõuna-Slaavia	0,1	2 200					
322	Propsid	—	—	27. Keraamika ja muud mineraalkaubad		109,9	7 564					
320, 326—329	Kuuse- ja männilannad ja -plangud	749,06 st.	117 783	1016	Tsement	98,3	3 549					
	Sel.: Briti	608,47 „	84 111	—	Sel.: Läti	98,3	3 549					
	Saksa	68,61 „	17 174	1034	Telliskivid vaapamata	—	—					
338	Krohvimispeerud	—	—	28. Keemiatööstusesaadused		98,3	53 382					
11. Paberitoorained		4 169,2	724 437	1102	Kaseiin	—	—					
349	Tselluloos	3 954,2	716 812	1318	Tuletikud	63,2	29 260					
	Sel.: Briti	3 106,7	598 740	29. Keemiatööstusesaadused								
	Ühendriigid	504,5	70 809	1000 kr								
	Saksa	166,5	23 310	Sissevedu—Importation	3 562	114	51	275	2	—	4 004	
12. Tekstiilitoorained		343,8	159 909	Väljavedu—Exportation	3 691	145	25	81	4	—	3 946	
354	Lina	332,0	157 002	Üldabikauk—Total de l'importation et de l'export.		7 253	259	76	356	6	—	7 950
	Sel.: Briti	137,8	66 849									
	Soome	96,2	45 582									
355	Takud	0,2	1 669									

Tab. 4. Tollametite läbikalk veebruaris 1931 a.—Activité des bureaux douaniers en février 1931.

	Tallinn	Valga	Pärnu	Narva	Loksa	Haap- salu	Kures- saare	Kunda	Paldiski	Kokku Total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ton { Sissevedu—Importation	13 327	1 021	2 653	2 214	—	—	—	1	—	19 216
{ Väljavedu—Exportation	11 492	326	156	320	—	—	—	98	—	12 392
Üldabikauk—Total de l'importation et de l'export.	24 819	1 347	2 809	2 534	—	—	—	99	—	31 608
1 000 kr { Sissevedu—Importation	3 562	114	51	275	—	—	—	2	—	4 004
{ Väljavedu—Exportation	3 691	145	25	81	—	—	—	4	—	3 946
Üldabikauk—Total de l'importation et de l'export.	7 253	259	76	356	—	—	—	6	—	7 950

Tab. 6. Riigiraudteed jaanuaris 1931. — Chemins de fer en janvier 1931.

1. Tähtsamad andmed piirkondade järgi — Données principales d'après les districts du réseau.

	Üldkoorm. rong. km. arv (1000) Trains-km des tr. lignes (1000)	Reisija- km. (1000) Voyageurs- km (1000)		Iste kolmande kasuta- mise % des pla- ces occupées	Tühjade vankrite % vankritekm. üldarvust % des wagons à mar- chandises non char- gés au nombre total des wagons à mar- chandises	Laaditud kauba- vag. keskmine telje koorem*) Poids moyen par essieu d'un wagon chargé		Kaubarongi keskmine bruttokaal (ton.tildveos) Poids moy. brut d'un train à marchand. (traf.tot.ton)	Kiirkauba- rongi kesk- mine bruttokaal (ton.tildveos) Poids moy. brut d'un train rap- de pour marchand. (traf.tot.ton)	Kaubarongi keskmine netokaal (ton.tulutoo vas veos) Poids moy. net de train de march. (traf. luc- rat.ton)	Kaubarongi kesk- mine telega arv. - Nombre moy. d'essieu pour un train de march.
		Üld- arv Total	III kl. III cl.			Üd- veost Traf. total	Maksul- veost Trafie payé				
a) Lalarööpmelised teed — Voie large											
Auru- ja mootorronges	230	11 050	10 181	31,5	32,92	0,76	5,76	523	343	287	54,23
Sel.: Paidiski—Keila auru-moot.	4	86	85	22,1	33,33	3,25	2,75	—	—	—	—
Hapsalu—Keila	19	609	602	24,5	35,61	3,74	3,50	103	215	39	13,54
Keila-Tallinn	14	871	864	50,1	40,51	4,41	4,14	259	402	148	35,11
Tallinn—Tapa	37	2 604	2 321	34,3	34,84	7,28	6,67	685	575	397	66,83
Tapa—Narva	55	1 675	1 576	26,3	36,83	7,30	5,96	449	432	234	46,27
Sel.: Tapa—Kõhtla	—	—	—	—	38,73	7,29	5,61	443	500	219	45,18
Tapa—Tartu auru-moot.	38	2 596	2 306	34,7	18,99	5,62	4,36	480	349	215	60,41
Tartu—Valga	37	1 860	1 701	31,0	15,62	5,99	4,50	594	320	271	62,25
Valga—Irboska	26	749	726	24,8	37,50	6,94	6,32	368	—	230	42,12
Elektrironges: Tallinn—Pääsküla	28	2 213	2 213	35,1	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	258	13 263	12 394	32,0	32,92	0,76	5,76	523	343	287	54,23
Detsembris—Décembre 1930 a.	243	16 602	15 814	38,1	32,07	5,75	4,64	451	355	213	53,16
Jaanuaris—Janvier 1931 a.	248	15 738	14 801	37,1	29,67	5,47	4,66	531	362	263	60,10
1.IV.—31. I. 1930/31 a.	2 663	17 551	16 653	38,1	30,04	5,86	5,03	504	404	253	50,03
1.I.—31. I. 1931 a.	258	13 263	12 394	32,0	32,92	0,76	5,76	523	343	287	54,23
b) Kiitsarööpmelised teed — Voie étroite											
Sellest: Tallinn—Türi	26	1 257	1 087	38,4	28,31	6,40	6,13	439	—	262	131,80
Türi—Mõisaküla	24	534	472	23,0	30,93	5,59	4,79	143	—	63	47,92
Mõisaküla—Pärnu	6	313	286	24,7	27,18	2,21	1,59	146	—	36	73,28
Litva—Vääna	3	45	48	24,5	49,00	4,50	3,00	—	—	—	—
Lelle—Papiõidud	18	424	355	54,5	20,77	2,55	2,30	176	—	63	76,17
Türi—Tamsalu	14	304	285	34,2	31,10	4,60	2,36	300	—	100	76,00
Riiselja—Orajõe	2	45	45	31,0	39,62	3,93	3,00	200	—	67	81,90
Mõisaküla—Valga	4	157	140	32,0	22,50	2,58	2,53	—	—	—	—
Valga—Mõniste	6	83	86	23,4	47,87	5,22	5,02	—	—	—	—
Sõnda—Mustvee	7	128	123	44,6	47,35	3,25	3,25	159	—	61	77,56
Kokku — Total	112	3 292	2 937	33,8	30,43	4,76	4,21	254	—	131	87,71
Detsembris—Décembre 1930 a.	104	4 469	3 883	41,7	26,76	3,48	2,98	245	—	91	81,30
Jaanuaris—Janvier 1931 a.	120	4 504	3 853	36,5	24,08	3,33	2,78	155	—	59	66,4
1.IV.—31. I. 1930/31 a.	1 255	44 417	40 021	39,0	30,89	3,08	3,21	168	—	86	81,94
1.I.—31. I. 1931 a.	112	3 292	2 937	33,3	30,43	4,76	4,21	254	—	131	87,71

	Lalarööpmelised teed—Voie large				Kiitsarööpmelised teed Voie étroite				
	Jaanuaris		1/IV-31/I 1929/30	1/IV-31/I 1930/31	1.I.— 31.I. 1931	Jaanuaris	1/IV-31/I 1930/31	1/I.—31/I 1931	
	1931	1930			1931	1930			
2. Kaubavedu (1000) — Transport des marchandises (1000)									
Kõigi suadetiste kaal—poids: Ton	152	110	1 507	1 409	152	68	45	674	68
Tu-km	18 535	12 453	193 214	105 316	18 535	5 105	2 951	48 933	5 105
Sellest maksulised suadetised—Dont les marchan- dises payables:	128	94	1 274	1 216	128	61	37	586	61
Tu-km	15 817	10 589	137 503	141 957	15 817	4 520	2 469	42 225	4 520
Sellest: erakaubad—Dont marchandises privées:	105	86	1 167	1 047	105	59	35	565	59
Tu-km	11 636	9 460	120 099	111 394	11 636	4 477	2 344	40 978	4 477
3. Pagasivedu — Transport des bagages									
Kaal — poids (tuh. tn.)	0,4	0,4	6,2	5,9	0,4	0,2	0,2	2,8	0,2
tn.-km (tuh.)	46	43	607	613	46	15	15	212	15
4. Reisijate vedu (1000) — Transport des voyageurs (1000)									
Reisijate üldarv — Nombre total de voyageurs	291	381	4 820	4 231	291	78	109	1 030	78
Sellest Välisühendus—Communic. avec l'étranger	5	5	53	43	5	1	1	11	1
Dont Kõhulik liikumine — Mouvement local	286	376	4 767	4 188	286	75	108	1 019	75
Sellest: I klassis	0,1	0,1	1,1	0,6	0,1	—	—	—	—
" II "	6	6	84	71	6	5	6	51	5
" III "	285	379	4 785	4 160	285	71	103	979	71
Reisija-km üldarv—Voyageurs-km.	13 263	13 738	194 568	177 131	13 263	3 292	4 309	44 617	3 292
Sellest Elektrirongid — Trains électriques	2 213	2 683	28 113	28 450	2 213	—	—	—	—
Dont Mootorvagnid — Wagons à moteur	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Reisijaid ühe tee-km peale—Voyageurs par km exp. Keskmine sõidukaugus — Parcours moyen	20	23	296	263	20	5	8	77	5
Magamiiskartide üldarv—Cart. pour wag.-lits vend. Jaamaesise-piletite üldarv—Tickets d'entrée vendus	45,6	41,3	41,4	41,9	45,6	43,3	39,5	43,3	43,3
	2	3	40	28	2	0,6	0,8	5,7	0,6
	10	12	137	132	10	0,3	0,3	3,5	0,3
5. Veerevkoossesu kasutamine (1000) — Exploitation du matériel roulant (1000)									
Rong-km üldarv — Trains-km.	264	247	2 641	2 664	264	116	123	1 340	116
Sellest reisironges — Dont trains de voyageurs	181	182	1 869	1 896	181	87	99	947	87
Teie-km üldarv — Essieux-km.	7 924	7 288	35 501	35 764	7 924	5 293	4 826	66 407	5 293
Sellest Vaguntelg-km — Voitures à voyageurs	3 186	3 352	35 429	36 286	3 186	1 803	2 150	21 102	1 803
Dont Vankritelg-km — Wagons à marchand.	4 738	3 936	50 072	49 478	4 738	3 432	2 676	45 305	3 432
Kesk. tig. arv rong. — Moyen. des essieux par train.	30,00	29,50	32,37	32,19	30,00	45,64	39,23	49,55	45,64
Sellest Aurureisironges — Trains de voyageurs	24,96	21,92	25,33	26,16	24,96	37,15	33,95	39,92	37,15
Dont Elektrironges — Trains électriques	8,62	8,84	8,34	8,83	8,62	—	—	—	—
Dont Kaubaronges — Trains de marchand.	58,48	60,10	61,11	61,92	58,48	78,48	66,44	77,50	78,48
Kesk. kaubar. brutto-kaal maksulisest veost ¹⁾	384	391	420	414	384	112	148	179	112

*) Keskmine telje koorem kiitsarööpmelisel teel on arvestatud paari telje peale. 1) Poids moyen d'un train de march.

Tab. 12. RIIGI SISSETULEKUD JAANUARIS ja 1. IV.—31. I. 1930 a. (1000 kr).

RECETTES DE L'ÉTAT en JANVIER et 1. IV.—31. I. 1930 (1000 kr).

Kr = couronne d'Estonie, égale 100/248 gr. de l'or pur (100 mks antiér.).

Indeksite koostamisviisi.

	Jaanuaries		1.IV.—31.I.	
	1931	1930	1930/31	1929/30
Korralised tulud—Recettes ordinaires:	6 953	7 447	70 853	72 693
I. OTSEKOHESED MAKSUD — CONTRIBUTIONS DIRECTES:	1 054	1 123	6 942	6 822
1. Tulumaks — Impôt sur le revenu	206	268	2 558	2 570
2. Äri- ja tööstusemaksud — Impôts sur bénéfices industriels et commerciaux	448	476	2 430	2 470
3. Maa- ja hoonetemaksud — Contributions foncières	43	44	369	363
4. Maks kapitali % pealt — Impôt sur les intérêts	240	249	437	469
5. Kinnistusemaks — Mutations, immeubles et droits immobiliers	86	59	690	664
6. Pärandusemaks — Impôt sur les successions	31	27	358	286
II. LÕIVUD JA TASUMAKSUD — TIMBRES ET ENREGISTREMENTS.	460	482	4 234	4 595
7. Tempelmaks ja lõivud — Timbres	418	439	3 789	4 073
8. Patentid ja proovid — Contributions des patentes, droits de vérification	12	13	99	110
9. Mitmesugused tasumaksud—Enregistrements	30	30	346	402
III. KAUSDED MAKSUD—IMPÔTS INDIRECTS:	1 948	2 137	21 458	22 666
10. Tollid — Douanes	1 557	1 641	17 474	18 243
11. Aktsiisid — Droits et taxes (accises)	391	496	3 984	4 418
IV. RIIGIMONOPOOLID—MONOPOLES DE L'ÉTAT.	813	974	10 381	11 696
12. Piiritusemonopol — Monopole d'alcool	813	974	10 381	11 696
V. RIIGI ETTEVÕTTED JA VARANDUSED — ENTREPRISES ET PROPRIÉTÉS DE L'ÉTAT:	2 610	2 703	27 155	26 623
13. Riigi kapitalid—Fonds de l'Etat	407	29	2 724	1 462
14. Maad, hooned, metsad ja veed — Domaines, forêts et eaux de l'Etat	543	837	4 028	3 758
15. Raudteed — Chemins de fer	960	1 100	12 372	12 931
16. Sadamad ja laod — Ports et dépôts	85	101	1 025	1 170
17. Post, telegraaf, telefon — Postes, télégraphes, téléphones	601	585	4 599	4 351
18. Mitmesugused riigi ettevõtted—Entreprises diverses de l'Etat	6	35	2 365	2 575
19. Mitmesugused riigi varandused—Propriétés diverses de l'Etat	8	16	242	376
VI. SEGATULUD—RECETTES DIVERSES:	72	37	1 164	468
20. Segatulud—Recettes diverses	72	37	1 164	468
Kokku—Total	6 957	7 456	71 234	72 860
Eelmi-il kuulid p. 2 all saadud tuludest tagasi makstud—Reversen. au compte des recettes désigné. sous p. 2.	—	—	—	2
Tagasi makstud eelmiste aastate maksu — Reversement des années précédentes	4	9	381	165
Erakorralised tulud—Recettes extraordinaires	6	88	2 937	1 377
Operatsioonid fondide ja laenu tagasimaks—Encassement des fonds de roulement	8	85	167	330
Rannasõiduliinide eksploatimine—Exploitation de la ligne de cabotage	0	3	32	47
Eesti Panga aktsiate müügihinna vahe	—	—	301	—
Laenu raudteede ehitamiseks—	—	—	2 437	—
Tuletiku ühekordne maks—	—	—	—	1 000
Üldse sissetulekuid—Total des recettes	6 959	7 535	73 790	74 070

Tab. 14. VABARIIGI PIIRIST ÜLESÕITNUD VEEBRIARIS ja MÄRTSIS 1931.

NOMBRE DE PERSONNES PASSÉES LES CONFINS DE LA RÉPUBLIQUE EN FÉVRIER et MARS 1931.

	Sissesõitnud		Väljasõitnud		Välispassiodega				
	Veeb. Févr.	Märts Mars	Veeb. Févr.	Märts Mars	Passeports pour l'étranger		Piiripunktide järgi—D'après les cordons de la frontière		
Välispassiodega									
Passeports pour l'étranger									
Riikondsuse järgi									
<i>D'après la sujétion</i>									
Eesti — Estonie	348	468	330	447	Tallinn	294	267	332	228
Ameerika ühend. r. — États-Unis	16	18	21	10	Valga	850	844	878	956
Austria — Autriche	19	23	12	22	Narva	117	143	134	156
Belgia — Belgique	4	5	2	4	Mõisaküla	28	25	15	19
Helveetsia — Suisse	6	15	9	10	Haapsalu	—	—	—	—
Hollandi — Pays-Bas	12	15	12	18	Paldiski	1	68	—	—
Inglise — Angleterre	46	42	40	48	Pärnu	—	—	—	—
Itaalia — Italie	7	24	6	15	N. Jõesuu	—	4	—	4
Leedu — Lithuanie	43	35	31	41	Piirivalvepunktid — D'après les cordons de la garde-frontière	51	59	48	57
Läti — Lettonie	198	170	203	194	Kokku — Total	1 341	1 410	1 402	1 420
N. S. V. L. (Vene) — U. R. S. S.	101	79	121	82	Reisikaartidega—Cartes de voyage	94	99	87	101
Poola — Pologne	55	46	48	49	Tallinn	15	4	13	—
Prantsuse — France	26	22	25	21	Teised punktid	109	103	100	101
Rootsi — Suède	29	33	34	35	Kokku — Total	109	103	100	101
Saksa — Allemagne	208	194	241	208	Sisepassiodega—Passeports ordinair.	3	—	—	—
Soome — Finlande	134	139	147	136	Tallinn	1 008	988	1 000	946
Taanid — Danemark	24	21	20	33	Valga	219	209	217	268
Tšehhoslovakkia — Tchecoslovaquie	17	17	24	10	Mõisaküla	—	—	—	—
Ungari — Hongrie	6	4	8	5	Pärnu	—	—	—	—
Muud riigid—Autres états	18	22	40	18	Kolkküla	76	79	105	80
Riikondsuseta—Nayant anc. sujét.	24	18	28	14	Mõniste	41	41	20	38
Reisikaartidega—Cartes de voyage	68	59	65	56	Piirivalvepunktid	10 970	12 948	10 970	12 460
Eesti	41	44	35	45	Kokku — Total	12 317	14 245	12 312	13 732
Soome	—	—	—	—	Üldse — Gr. total	13 767	15 758	13 814	15 253
Sisepassiodega—Passeports ordin.	7 403	8 980	7 436	8 679	1/1—31/III 1931 a.	—	44 860	—	44 151
Eesti — Estoniens	4 914	5 285	4 874	5 053	Vastav kuu 1930 a.	14 308	17 363	14 289	17 332
Läti — Lettons	—	—	—	—					

Tab. 13. VALUUTA JA VÄÄRTPABERITE HINNAD TALLINNA BÖRSIL MÄRTSIS 1931 a.
COURS du CHANGE à TALLINN en MARS 1931.

		Kõrgeim märts. 1931		Madalaim märts. 1931		Keskmine							
						Märts. 1931 a.		veebr. 1931 a.		1/I—31/III 1931 a.		Märts. 1930 a.	
		o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.
1. New-York, 100 \$ (dollar)		374,95	375,95	374,70	375,70	374,81	375,81	374,81	375,81	374,91	375,91	374,47	375,47
2. London, 100 £ (Inglis n.)		1821,00	1826,00	1821,00	1826,00	1821,00	1826,00	1821,00	1826,00	1821,00	1826,00	1821,00	1826,00
3. Berlin, 100 Saksa riigimarkka		89,35	89,95	89,10	89,70	89,23	89,83	89,10	89,70	89,17	89,77	89,34	89,94
4. Helsingi, 100 Soome marka		9,43	9,48	9,43	9,48	9,43	9,48	9,43	9,48	9,43	9,48	9,41	9,46
5. Paris, 100 Prantsuse franki		14,70	14,95	14,65	14,90	14,67	14,92	14,70	14,95	14,69	14,94	14,65	14,90
6. Bruxelles, 100 Belgia belga		52,25	52,75	52,10	52,60	52,21	52,71	52,26	52,76	52,26	52,76	52,20	52,70
7. Zürich, 100 Helveetsia franki		72,20	72,80	72,10	72,70	72,13	72,73	72,34	72,94	72,36	72,96	72,43	73,03
8. Milano, 100 Itaalia liri		19,95	20,05	19,95	20,05	19,95	20,05	19,61	20,01	19,64	20,04	19,61	20,01
9. Stockholm, 100 Rootsi krooni		100,45	101,95	100,35	100,95	100,38	100,98	100,34	100,94	100,37	100,97	100,58	101,18
10. Kjöbenhavn, 100 Taani krooni		100,25	100,85	100,25	100,85	100,25	100,85	100,25	100,85	100,25	100,85	100,26	100,86
11. Oslo, 100 Norra krooni		100,30	100,90	100,25	100,85	100,28	100,88	100,26	100,86	100,26	100,86	100,21	100,81
12. Praha, 100 Tšehhoslovaki kr.		11,10	11,30	11,10	11,30	11,10	11,30	11,10	11,30	11,10	11,30	11,10	11,30
13. Amsterdam, 100 Hollandi kuldeni		150,35	151,15	150,20	151,00	150,26	151,06	150,47	151,27	150,55	151,35	150,19	150,99
14. Riiga, 100 Läti latti		72,15	72,65	72,15	72,65	72,15	72,65	72,15	72,65	72,15	72,65	72,15	72,65
15. Moskva, 100 Tšerv. rubla		193,00	194,50	193,00	194,50	193,00	194,50	193,00	194,50	193,00	194,50	192,84	194,34
16. Wien, 100 Austria šillingit		52,75	53,35	52,60	53,20	52,68	53,28	52,66	53,26	52,70	53,30	52,76	53,36
17. Budapest, 100 Ungari pengöd		65,55	66,25	65,55	66,25	65,55	66,25	65,55	66,25	65,56	66,26	65,76	66,46
18. Warszawa, 100 Poola stotti		41,90	42,70	41,90	42,70	41,90	42,70	41,90	42,70	41,90	42,70	41,70	42,50
19. Kanna, 100 Leedu liti		37,05	37,65	37,05	37,65	37,05	37,65	37,05	37,65	37,05	37,65	36,75	37,55
20. Danzig, 100 Danzigi kuldeni		72,85	73,45	72,85	73,45	72,85	73,45	72,85	73,45	72,85	73,45	72,85	73,45
21. 8½ E. hüp. panga Pantl. (nom.v.kr.)		—	0,80	—	0,80	—	0,80	—	0,80	—	0,80	—	0,80
22. 1927 a. 7½ välislaen. (nom.väärt. \$500)		—	1225,00	—	1221,00	—	1223,31	—	1221,14	—	1222,15	—	1559,72

Tab. 15. Linnade rahvastik märtsis 1931 a.
Mouvement de la population dans les villes en mars 1931.

	Registreeritud elanikkude arv 1/III 1931 a. Nombre de la population au 1/III 1931			Sisse registreeritud Enregistrés						Välja registreeritud Rayés des listes						Registreeritud elanikkude arv 1/IV 1931 a. Nombre de la population au 1/IV 1931				
				Sündinud Nais-sances		Sisse-sõitnuid Arrivés		Teise korteri sisse-kolijaid Changement du logement		Surnud Décés		Välja-sõitnuid Départs		Tead-mata kahu Inconnu		Korterist välja-kolijaid Changement du logement				
	Kokku	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	Kokku	M.	N.
Tallinn	131 557	57 721	73 876	39	49	1 143	960	1 815	2 262	95	76	977	762	524	644	1 300	1 700	131 778	57 822	73 956
Huapsalu	4 228	1 754	2 475	3	1	44	38	30	28	1	2	42	46	—	—	30	28	4 223	1 757	2 466
Kuressaare	4 260	1 885	2 375	3	2	30	34	20	23	6	8	22	43	—	—	20	23	4 250	1 890	2 360
Narva	25 294	10 908	14 386	9	10	135	140	197	278	19	22	152	105	23	19	185	260	25 278	10 870	14 408
Nõmme	13 189	5 808	7 321	8	5	176	202	125	168	6	8	144	171	48	60	92	136	13 208	5 887	7 321
Paide	3 482	1 564	1 918	—	1	33	31	22	39	2	5	59	28	—	—	22	36	3 453	1 536	1 917
Paldiski	1 092	536	555	1	—	13	6	1	1	—	—	8	5	—	—	1	1	1 093	542	557
Petseri	4 382	2 096	2 286	3	3	31	35	57	69	2	1	33	28	—	—	49	51	4 416	2 103	2 313
Pärnu	20 611	9 408	11 203	10	8	242	216	291	366	22	11	208	190	10	12	291	366	20 634	9 420	11 214
Põltsamaa	3 309	1 499	1 810	—	—	30	16	20	24	1	2	29	13	1	—	20	24	3 319	1 507	1 812
Rakvere	12 549	5 227	7 322	4	2	65	65	124	149	3	5	79	63	—	—	123	158	12 527	5 215	7 312
Tapa	4 186	2 019	2 167	5	6	41	40	22	21	2	4	34	22	11	9	21	24	4 194	2 019	2 175
Tartu	70 969	30 433	40 536	9	11	450	442	623	807	34	36	332	233	141	205	575	783	70 982	30 433	40 549
Tõrva	2 398	1 009	1 389	2	—	14	11	11	11	1	2	17	10	2	—	11	10	2 394	1 005	1 389
Türi	3 270	1 485	1 791	4	1	20	19	17	15	2	—	28	18	—	—	17	15	3 272	1 479	1 793
Valga	12 441	5 626	7 015	3	4	89	79	100	132	10	8	81	72	3	2	94	113	12 665	5 630	7 035
Viljandi	12 730	5 868	6 867	3	2	62	74	113	146	4	15	64	77	—	—	113	146	12 711	5 860	6 851
Võru	5 676	2 773	2 903	2	5	47	45	63	67	5	3	80	50	9	4	57	68	5 679	2 784	2 895
Kokku—total	335 869	147 673	188 196	108	110	2 665	2 453	3 651	4 605	215	208	2 330	1 925	772	955	3 021	3 953	336 082	147 759	188 323
Keskm. 1/I—31/III 1931 a.	335 449	147 274	188 175	118	118	2 835	2 613	3 703	4 608	158	221	2 272	2 136	790	928	3 107	3 967	335 815	147 573	188 312
Veebruar 1931 a.	335 495	147 287	188 208	101	116	2 507	2 207	3 620	4 476	167	235	1 811	1 831	762	862	3 102	3 822	335 639	147 673	188 190
Märts 1930 a.	334 311	146 318	187 993	94	104	3 174	2 877	3 398	4 496	188	178	2 584	2 533	658	797	3 048	3 900	334 456	146 506	187 952

Tab. 16. Liikvel olev raha (kuu 1-ks)¹⁾
Billets en-circulation (au 1-er du mois).

Table with columns for months (1924-1930), Keskm. kuus (Average monthly), and various bank categories (Vahetusraha, Eesti pangad, etc.).

Tab. 18. Pankadevaheline arvekodea — Mou. de la chambre de compensation.

Table with columns for months (1926-1930), Keskm. kuus (Average monthly), and two columns for 'Üekkide arv' (Number of checks) and 'Summa' (Sum).

Tab. 19. Protestitud vekslid — Effets protestés.

Table with columns for months (1927-1930), Keskm. kuus (Average monthly), and two columns for 'Arv' (Number) and 'Summa' (Sum).

Aktiiseltse ja osalilisusi *) — Nombre des sociétés par actions et anonymes

Table with columns for years (1926-1929, 1930 months), Keskm. kuus (Average monthly), and four main categories: Asutatud, Kapitali suu-, Likvideeritud, and Kapitali vä-.

Tab. 21. Tööstustoodang — Production de quelques industries.

Table with columns for months (1926-1930), Keskm. kuus (Average monthly), and various industrial products like Virret, Pärimi, Paber-, Tu-, Tuletikke, etc.

Tab. 22. Loomatauid — Épizooties.

(Haigete loomade arv — Nombre des animaux malades)

Table with columns for months (1926-1930), Keskm. kuus (Average monthly), and various diseases like Põrnataud, Tüüfoid, Marataud, etc.

Tab. 23. Tapamajade tegevus — Fonctionnement des abattoirs.

Table with columns for months (1926-1930), Keskm. kuus (Average monthly), and four categories: Veised, Vasikad, Lambad, and Sead.

*) 1 jaan. 1928 a. lõpetati riigikassatähtede ja vahetusnähtede emissioon. Liikvele lastud viiesaja ja tuhandemargilised riigikassa- tähed anti üle (vastutus kohustus) Eesti pangale ja arvati ühesuguseks paaga oma tähtedega. Seljamargilised riigikassatähed, kahekümne- viiemargilised vahetusnähted ja metallvahetusraha jäid liikvele riigikassa arvel vahetusrahana 1 jaan. 1928 a. on Eesti rahaliku- seks Kroon=100 senti=100 end. marka. (R. T. Nr. 48, 18. V. 1927.) *) Ilma Eesti pangas olnud vahetusrahata. *) Kr.—Couronne d'Estonie, Ägale 100/243 gramme de l'or pur (100 marks anliereurs). *) Tapamajasi tapetud — Animaux abattus sur abattoirs. *) Tapetud järelevanduse- toodud veise veerandid — Présents à l'inspection. *) Riiklikud kaevandused — Carrières d'Etat. *) Andmed on seatud kokku Majanduse- ministriumil poolt väljaantud aktiiseltse ja osalilisuste registreerimise ja osakapitali summa muutmise lubade ning ministriumis- saadud ettevõtete liikvideerimise teadaannete põhjal; arvestamata on kuldbilansside seaduse põhjal ettevtõdetud nominaal-kapitalide muutmisid.

Tab. 24. Suurmüügihinnad märtsis 1931 a.
Prix de gros en mars 1931.

Hinnad kroonides — Prix en kr.		Märts	Veebr.			Märts	Veebr.
<i>kr = couronne d'Estonie, égale 100/248 grammes de l'or pur (100 marks antérieurs)</i>		1	2			3	4
Toiduained ja loomatoid — Denrées alimentaires et fourrage							
1.	Rukis, Eesti—Seigle du pays	—	15,00	78.	Puuvillane riie, Bjas.—Cotonnade	0,57	0,57
2.	" " Eesti ja Vene rukki segu	13,88	15,00	79.	" " Mitkal, "	0,42	0,42
3.	" " Vene—de Russie	—	—	80.	Paber, rotatsioon—Papier roulé	23,20	23,20
4.	" " Ameerika—d'Amérique	—	—	81.	Tallanahk, Eesti nahast—Cuir à semelles du pays	3,00	3,00
5.	" " Poola—de Pologne	—	15,00	82.	" " Ameer. nahast I s.—Cuir d'Amér. I s.	3,40	3,40
6.	Nisu, Eesti—Froment du pays	17,52	17,57	83.	" " Ameer. nahast II s.— " " II s.	3,30	3,30
7.	" " Vene—de Russie	—	—	Ehitusmaterjalid—Matériel de construction			
8.	Oder, toidu—Orge	14,75	14,75	84.	Tsement, Portland.—Ciment de Portland	8,85	8,85
9.	" " õlle — pour bière	19,75	19,75	85.	Kriit, toores—Craie brute	6,01	6,08
10.	Kaer, toidu Eesti—Avoine du pays	8,81	8,50	86.	" " pestud—lavée	6,43	6,50
11.	" " Saksaa—d'Allemagne	8,72	—	87.	Asfalt—Asphalte	—	—
12.	" " " Poola—de Pologne	—	—	88.	Lubi—Chanx	—	—
13.	" " " Vene—de Russie	—	8,50	89.	Kips (ükkikes (fr. Irboska)—Plâtre en morceaux	3,05	3,05
14.	Rukkijahu—Farine de seigle	15,30	15,36	90.	" " jahvatatud — moulu	15,25	15,25
15.	Rukkipüü—blutée	27,73	27,78	91.	" " krohvimise — pour ouvrages en stuc.	24,40	24,40
16.	Nisu, Ameerika, süre—Farine de from. amér. I s.	42,25	42,50	92.	Tellisviivid I s.—Briques I sorte	39,65	39,65
17.	Nisu, Ameer. pehme, kõrg.s.— " " II "	42,00	41,50	—	—	48,75	48,75
18.	Kartulid, eksport—Pommes de terre (d'export.)	2,45	2,35	Metallid—Métaux			
19.	" " piirituse—pour alcool	1,41	1,55	93.	Raud, sordi —Fer en espèces	11,93	11,75
20.	Kartulitärklis "Supérieur"—Fécule de pom. de terre	28	28	94.	" " latt — lingots	—	—
21.	Erned, rohelistes—Pois verts	17	16,50	95.	" " vits —Fervaille	19,00	—
22.	" " Hollandi—Pois verts d'Hollande	19,50	20,50	96.	plekk—Tôle de fer	19,50	19,50
23.	Või, meierei, eksport—Beurre de ferme (d'export.)	2,10	2,13	97.	" " tsingitud—Tôle de fer zinguée	32,75	32,75
24.	" " sisefuru— " "	—	—	98.	" " talad (T)—Sommiters en fer	13,37	13
25.	Margariin, välismaa—Margarine	1,19	1,20	99.	Teras, vedru—Acier à ressort	23	23
26.	" " kodumaa— " "	1,08	1,08	100.	" " võõriistade—Outillage en acier	—	—
27.	Juust "šveitsi", Eesti—Fromage "suisse", du pays	1,91	1,92	101.	" " talla—Aimant	15,75	15,75
28.	Kaseiin—Caséine	47,50	47,50	102.	" " Malm—Fonte de fer	—	—
29.	Munad, eksp. I s.—Oeufs (d'exp.) I s.	—	—	103.	Inglisina—Étain	263	255
30.	" " II s.—Oeufs d'exportation II s.	—	—	104.	Seatina—Plomb	42,12	41
31.	Suhkur, peen., Dantsigi—Sucre en poud., de Dantzig	—	—	105.	Vaskplekk, punane—Tôle de cuire, rouge	184	165
32.	" " Saksaa— " d'Allem.	—	26,75	106.	" " valge — blanche	170	155
33.	" " Ameerika— " d'Amér.	—	—	107.	Tsinkplekk— " de zinc	52,50	52,50
34.	" " TS. Slov.— " de T-Slovag.	—	—	Kütteained, õlid ja nende saadused—Combustibles, huiles et leurs produits			
35.	" " Vene— " de Russie	26,44	26,50	108.	Kivistisi auru, Yorkshire—Huille de Yorkshire	28,75	28,75
36.	" " Poola— " de Pologne	26,41	26,54	109.	" " Newcastle—Huille de Newcastle	27,75	27,75
37.	" " Ingliis — " d'Angleterre	—	—	110.	" " sepa—Huille de forge	30,50	30,50
38.	Siirup, kartuli, 42°—Sirup de pom. de terre 42°	32	32	111.	Koks, valu—Coke de fonte	43,25	43,25
39.	Glükoos—Glucose	25	25	112.	" " gnaasi—Coke de gaz	40	40
40.	Tee, lahtine, Pekoe broken, Java—Thé	—	—	113.	Põlevkivi, I s. A.—Schiste combustible I sorte A	6,10	6,10
41.	" " Orange Pekoe, " "	4,40	4,40	114.	" " II s. B.— " " II B.	5,50	5,50
42.	" " " Tseliton " "	5,25	5,25	115.	" " III s.— " " III "	4,90	4,90
43.	" " Moning Hiina— " "	4,85	4,85	116.	Põlevkiviõli—Huille de schiste combustible	7,25	7,25
44.	Kõhvi, Rio, Santos—Café de Rio, Santos	2,40	2,40	117.	Nafta, Vene—Naphle de Russie	11,75	11,75
45.	" " Kesk-Ameerika sortid—Café d'Amér. Centr.	3,95	3,95	118.	" " Ameerika—Naphle d'Amérique	11,75	11,75
46.	Kakao, inglise—Cacao d'Angleterre	1,32	1,33	119.	" " Ameerika—Pétrole de Russie	15,15	16,25
47.	" " Ameerika—Cacao d'Amérique	—	—	120.	" " Ameerika—Pétrole d'Amérique	15,15	16,25
48.	" " Hollandi— " d'Hollande	1,48	1,48	121.	Bensiin, Vene—Benzine de Russie	33,80	40
49.	Riis, Burma II — Riz de Burma II	33,75	34,66	122.	" " Ameerika—Benzine d'Amérique	33,80	40
50.	Sool, lahtine, Saksaa—Sel d'Allemagne	3,40	3,40	123.	" " Ameerika—Benzine d'Amérique	26,50	26,50
51.	" " Vene (fr. Narva ja Isb.)—de Russie	3,40	3,40	124.	Masinaõli,—Huile à graiss.	29,50	29,50
52.	" " Hispaania—Sel d'Espagne	—	—	Väetisained — Engrais			
53.	Heeringad, Yarmouth, Maties — Harengs d. Yarm.	47,00	47,00	126.	Superfosfaat, 18—20%—Superphosphate 18—20%	5,50	5,50
54.	" " Matius— " "	51,00	51,00	127.	Toomasjahu, 15—16%—Scottie Thomas 15—16%	5,40	5,40
55.	" " Šoti, Maties—Harengs d'Écosse	51,50	51,50	128.	Kaalisool, 30%—Sel de potasse 30%	—	—
56.	" " " Matius— " "	65,50	65,50	129.	" " 40%— " 40%	10,45	10,45
57.	" " Norra— " de Norvège	35	35	130.	Kainiit, 13—14%—Caimité 13—14%	4,50	4,50
58.	" " Islandi— " d'Islande	—	—	131.	Eesti forstoriit, 25—27%—Phosphor. du pays 25—27%	4,80	4,80
59.	Sealiha I s.—Viande de porc I sorte	0,65	0,66	132.	Salpeeter, Norra—Salpêtre de Norvège	—	—
60.	Loomaliha I s.—Viande de boeuf I sorte	0,46	0,46	133.	" " Čiili 15,5%—Calpître de Chili 15,5%	20,00	20,00
61.	Õlikoogid, linaseemne—Tourteaux de graines d. lin.	12	12,40	Värvid ja muu keemiakapp—Matières tinctoriales et autres produits chimiques			
62.	" " püevalille — de tournesol.	12	13,60	134.	Nigrosiin, veesulav, väljam.—Nigrosine fondante	5,50	5,50
63.	" " puuvilla — de coton	—	—	135.	Tsinkvalge, väljamaa—Blanc de zinc, étranger	0,75	0,76
64.	" " soojatangud— " de soya	14,56	14	136.	Tinavalge, " — " plomb	0,85	0,86
65.	" " palm — de palme	—	—	137.	Ooker, " — Ocre étrangère	0,20	0,20
66.	Segajõusõõt I sort — Fourrage concentré mixte	11,70	12,20	138.	Pesuusooda—Soudé	8,65	9,25
67.	" " II " " "	10,50	10,50	139.	Seebikivi, inglise—Pierre de savon d'Angleterre	27,62	28,50
68.	Nisukliid—Sons de froment	7,31	7	140.	Tuletikud—Alumettes	130	130
69.	Rukkiikliid—Sons de seigle	—	—	Linaseeme, lina, riie, paber ja nahk—Graines de lin, lin tissus, papier et cuirs			
70.	Linaseeme, õli 90%—Graines de lin.	10,82	11,30	Linaseeme, õli 90%—Graines de lin.			
71.	" " kõlvi 95% — Graines d. lin p. semence	12,50	12,80	71. " " kõlvi 95% — Graines d. lin p. semence			
72.	Lina, liitvi, R.—Lin de Livonie, R.	412	381	72. Lina, liitvi, R.—Lin de Livonie, R.			
73.	" " Petseri, R.— " de Petseri, R.	504	442	73. " " Petseri, R.— " de Petseri, R.			
74.	" " Võru, R.— " de Võru, R.	473	442	74. " " Võru, R.— " de Võru, R.			
75.	" " Tartu, R.— " de Tartu, R.	412	381	75. " " Tartu, R.— " de Tartu, R.			
76.	Takud, Codilla I—Étoupes de Codilla I.	—	—	76. Takud, Codilla I—Étoupes de Codilla I.			
77.	" " II— " II	—	—	77. " " II— " II			

Hinnad on antud ühe kvintaali (100 kg) kohta peale märgitute — Les prix sont indiqués par 100 kg exc. les cas marqués ci-après
 1) kg, 2) kast 360 tk. — boîte à 360 œufs, 3) tünn — baril, 4) meetertonn (1000 kg), 5) meetre — mètre, 6) tünn — baril (170 kg), 7) tubat—
 mille, 8) 5000 toosi — 5000 boîtes. 9) E. T. K. andmetel.

Tab. 25. TOIDUAINETE, MAKSUMUS KALORILISE SISALDUSE JÄRGI 1926-1931 a. — COÛT DES DENRÉES ALIMENTAIRES A LA BASE DE LEUR VALEUR NUTRITIVE 1926-1931.

Table with columns for food items (1-61), average prices (1926-1930), and 1931 prices (I, II, III). Items include Seallha, Seapekk, Loomalliha, Vaskalliha, etc.

Hinnamuutused 1931 a. märtsis eelmise kuu võrreldes: Elumaksumusindeksid

Table comparing price changes in March 1931 for various food items, categorized by Kallinenud and Odavnenud.

Suurmüügindeksid

Table showing volume indices for various goods, categorized by Kallinenud and Odavnenud.

Tab. 27.—28. ELUMAKSUMUS- ja SUURMÜÜGINDEKSID (geom. kesk.) Nombres-indices du coût de la vie et nombres-indices des prix de gros (moyenne geom.)

Summary table for 1931 indices, showing average annual (1929-1930) and 1931 (Jan, Feb, Mar, Avg) values.

Tab. 27. ELUMAKSUMUSINDEKSID N.-indices du coût de la vie A. (1913 = 100)

Table A: Living cost indices for 1929-1931. Categories include Toitlus, Korteri, Kütte, etc.

Table B: Living cost indices for 1922-1931. Categories include Toitlus, Korteri, Kütte, etc.

Tab. 28. a) SUURMÜÜGINDEKSID (võrdkaaluastumata kesk.) Nombres-indices des prix de gros (moyennes non pondérées). A. (1913 = 100)

Table A: Wholesale price indices for 1929-1931. Categories include Sisseveetavad ained, Toiduained, etc.

Table B: Wholesale price indices for 1922-1931. Categories include Sisseveetavad ained, Toiduained, etc.

Table C: Agricultural price indices for 1929-1931. Categories include Sisseveetavad ained, Väljaveetavad, Üldindeks.

Table D: Agricultural price indices for 1922-1931. Categories include Sisseveetavad ained, Väljaveetavad, Üldindeks.

PRINCIPAUX ARTICLES PARUS DANS LE RECUEIL MENSUEL.

MÉTHODOLOGIE.

La vie économique de l'Estonie en 1930	Nr. 112(3),	page 133—147
Recensement agricole de 1929	" 88(3),	" 133—141
Convention concernant l'unification des méthodes des statistiques économiques	" 87(2),	" 69—80
Influences internationales sur l'organisation des statistiques nationales	" 76(3),	" 161—170
Développement des statistiques en Estonie	" 75(2),	" 65—72
Relation de la population aux travaux statistiques en Estonie	" 75(2),	" 73—81
La IV ^e conférence estono-lettonne des statisticiens	" 94(9),	" 481—485

DONNÉES INTERNATIONALES.

Production et commerce du monde dans le seigle et froment	Nr. 100(3),	page 169—175
Commerce extérieur des pays Baltes de 1924—29	" 99(3),	" 57—69
Émi- et immigr. mondiale de 1920—1924	" 57(12),	" 5—10
Quelques comparaisons entre les États Baltes de 1920—26	" 72(11),	" 629—633
Nombres-indices des gains dans les pays étrangers de 1914—1925	" 55(10),	" 1—4

POPULATION.

Changements de la sujétion de 1920—29	Nr. 110(1),	page 1—4
Population des exploitations agricoles en 1929	Nr. 104(7)-105(8),	" 421—423
Nombre des estoniens en Russie (U.R.S.S.)	Nr. 101(1),	" 193
Développement physique des enfants estoniens en 1926—27	" 84(11),	" 621—629
Taille, poids et dimensions de la tête des nouveau-nés estoniens 1926—27	" 82(9),	" 526—531
Natalité, mortalité, mariages et nombre de la population en 1930	" 112(3),	" 147—
Divorces de 1923—28	" 90(5),	" 279—285
Causes de décès en 1929	" 103(12),	" 687—693
Accroissement de la population en Estonie de 1921—25	" 55(10),	" 5—8
Population des villes et bourgs en 1929	" 101(4),	" 204
Mouvement de la population traversant la frontière en 1929	" 99(2),	" 70—74
Émigration en 1929	" 103(6),	" 339—341
Statute des jeunes gens terminant leur service militaire en 1924	" 69(8),	" 431—445

INSTRUCTION PUBLIQUE.

Écoles pour différentes nationalités en 1927/28	Nr. 92(7)-93(8)	page 407-419
Temps employé pour la préparat. des leçons et autres occupat.	" 83(10),	" 565—577
Écoles normales d'instituteurs (séminaires) de 1923—27	" 78(5),	" 298—302
Établissements scolaires pendant les années scolaires de 1922—27	" 76(3),	" 200—210
Écoles de navigation de 1923—27	" 74(1),	" 30—34
Écoles primaires et secondaires pendant l'année scolaire de 1929/30	" 111(2),	" 73—96
Jardins d'enfants de 1923—29	" 103(6),	" 323—333
L'université de Tartu de 1926—28	" 89(4),	" 232—240
Personnel enseignant, étudiants de l'université de Tartu et sommes dépensées par l'université 1922—26	" 66(5),	" 281—288
L'école technique supérieure à Tallinn de 1926—28	" 89(4),	" 240—242
Marché du livre et la presse périodique de 1927—29	" 109(12),	" 677—686
Bibliothèques populaires en 1928/29	" 107(10),	" 551—557

TRAVAIL ET SALAIRES.

Comparaison internationale des salaires	Nr. 103(6),	page 359
Durée du travail dans l'industrie en 1929	" 107(10),	" 533—539
Gains dans l'industrie en 1929	" 102(5),	" 253
Conditions du travail 1922—27	" 75(2),	" 138—140
Production et main d'œuvre dans les grandes entreprises industrielles en 1928	" 100(3),	" 129—148
Main d'œuvre des entreprises moyennes et grandes au 1. VII. 1927	" 71(10),	" 608—610
Nombre des ouvriers dans l'industrie	" 101(4),	" 198
Chômage et activité des bourses du travail en 1929	" 104(7)-105(8),	" 396—403
Convention collective au 1. VII. 1927	" 71(10),	" 589—590
Grèves dans l'industrie en 1929	" 98(1),	" 37—39
Travaux publics en hiver de 1929/30	" 108(11),	" 619—623
Assurance-maladie en 1929	" 109(12),	" 698—707
Accidents du travail en 1927	" 94(9),	" 509—512

Gains des ouvriers industr. en 1928	Nr. 90(5),	page 290—304
Salaires des ouvriers agricoles en 1927	" 71(10),	" 576—577
Gains des ouvriers industr. en Estonie 1914—26	" 59(14),	" 3—12
Budgets des familles ouvrières en 1925	" 49(9),	" 1—108

HYGIÈNE PUBLIQUE.

Maladies traitées aux hôpitaux	Nr. 104(7)-105(8),	415—421
Tuberculose en 1929	Nr. 112(3),	page 156—160
État sanitaire de l'armée de 1925—27	" 82(9),	" 513—524
État sanitaire de la popul. de 1919—27	" 75(2),	" 141—142
Causes de décès en 1927	" 87(2),	" 101—112
Mortalité des nourrissons en 1929	" 110(1),	" 5—10
Maladies contagieuses en 1929	" 108(11),	" 616—618
Lèpre de 1919—28	" 84(11),	" 630—632
Cancer 1919—25	" 73(12),	" 684—690

ASSISTANCE.

Assistance publique en 1927/28 et 1928/29	Nr. 106(9),	page 510—522
---	-------------	--------------

CRIMINALITÉ ET SINISTRES.

Accidents de 1928—29	Nr. 104(7)-105(8),	429—432
Justice criminelle et civile de 1920—29	Nr. 103(6),	page 313—326
Incendies en 1929	" 101(4),	" 208
Composition des condamnés dans les affaires criminelles 1924—26	" 74(1),	" 19—28
Délits et infractions aux lois et règlements en 1929	" 111(2),	" 65—72
Crimes, délits et infract. aux lois 1924—26	" 71(10),	" 553—573
Suicides en 1929	" 109(12),	" 694—697

INDUSTRIE.

Industrie moyenne en 1928	Nr. 101(4),	page 218
Valeur de la production de l'industrie extractive en 1927	" 91(6),	" 336—338
Production en main d'œuvre des entreprises industrielles en 1929	" 111(2),	" 97—112
Consommation des combustibles dans l'industrie en 1928	" 104(7)-105(8),	411—414
Machines motrices et emploi de la force mécanique dans les grandes entreprises industrielles en 1928	" 108(11),	" 605—608
Exportation des produits industriels aux marchés étrangers 1923—26	" 70(9),	" 498—502

COMMERCE EXTÉRIEUR.

Commerce extérieur des produits forestiers de 1920—28	Nr. 88(3),	page 165—175
Commerce extérieur de 1919—27	" 75(2),	" 101—109
Droits de douane et commerce extérieur d'après le tarif douanier en 1929	" 107(10),	" 540—550
Exportation des produits industriels en 1927 et 1928	" 95(10),	" 551—557
Commerce extérieur des produits agricoles et industriels de 1924—28	" 94(9),	" 495—497

PRIX.

Coût de la vie en villes 1922—29	Nr. 90(5),	page 285—289
Prix forains du bétail en 1928	" 89(4),	" 229—231
Nombres indices des prix de gros et du coût de la vie de 1913—28	" 77(4),	" 261—269
Coût comparé des diverses denrées alimentaires d'après leur valeur nutritive 1922—27	" 68(7),	" 330—332
Nombres-indices pondérés des prix des produits agricoles	" 65(4),	" 219—220
Coût de la vie	" 36(3),	" 1—93 a.

TRANSPORTS ET COMMUNICATIONS.

Traffic des marchandises par chemins de fer en 1929/30	Nr. 110(1),	page 31—48
Chemins de fer en 1929/30	" 107(10),	" 553—592
Navigation et transports maritimes des marchandises et des voyageurs en 1929	" 104(7)-105(8),	378—395
Marine marchande le 1. I. 1930	" 106(9),	" 479—484
Marine marchande au 1. I. 1929	" 94(9),	" 516—521
Mouvement aux voier navigables intérieures en 1929	" 104(7)-105(8),	433—435
-Do- 1928	" 94(9),	" 513—515
Navigation et marine marchande en Estonie 1925	" 56(11),	" 1—18
Postes, télégraphes, téléphones et radio pendant l'année budgétaire de 1929/30	" 108(11),	" 624—651
Lignes d'autobus de 1925—29	" 103(6),	" 342—344
Véhicules à moteur le 1. I. 1930	" 104(7)-105(8),	408—410

ASSURANCES.

Pensions de 1925—30	Nr. 112(3),	page 161—173
Sociétés d'assurance en 1928	" 103(6),	" 345—358
Assurance-maladie en 1927 et 1928	" 95(10),	" 577—574

CRÉDIT ET CAPITAL.

AGRICOLE.

Crédits accordés aux exploitat. nouvel-
lem. fondées de 1921-23 Nr. 94(9), page 524-525
Banque nationale de crédit à long
terme 1923 " 89(4), " 243
Situation financière des sociétés ano-
nymes en 1927 et 1928 " 88(3), " 176-183
Recettes et dépenses des banques privées
en 1929 " 103(11), " 609-615
Recettes et dépenses des banques en 1927
en 1928/29 " 86(1), " 28-35
Activité de la Banq. agraire en 1926-27 " 71(10), " 586-587

FINANCES.

Circulation fiduciaire de 1919-29 Nr. 95(10), page 586-587
Charge des impôts en 1928/29 " 109(12), " 707-710
Recettes et dépenses de l'Etat de 1918-27 " 79(6), " 362-368
Recettes et dépenses des administrations
communales rurales en 1928/29 " 110(4), " 11-24
Recettes et dépenses des administrations
d'arrondissement en 1928/29 " 109(12), " 711-720
Recettes et dépenses des villes et bourgs
en 1928/29 " 100(3), " 157-163
Balance des paiements en 1928 " 92(7)-93(8), " 420-426
Impôts sur les bénéfices nets en 1928 " 96(11), " 655-661
Impôt sur le revenu en 1929 " 102(5), " 269

COOPÉRATION.

Sociétés de consommation en 1926 Nr. 73(12), page 725-727

Bâtiments des exploitations agricoles . Nr. 106(9), page 469-478
Rentabilité de l'élevage de poules en 1930 " 110(1), " 25-30
Emploi des engrais artificiels en 1928/29 " 99(2), " 100-103
Exploitation des forêts d'Etat en 1929/30 " 112(3), " 148-155

VARIA.

La vie religieuse de 1922-29 Nr. 109(12), page 726-729
Lombards en 1929 " 104(7)-105(8), 404-407
Vente des immeubles aux enchères
de 1927-29 Nr. 102(5), page 286
Tourisme de 1927-30 " 112(3), " 174-176
Statistique sportive de 1920-30 " 101(4), " 221
Conditions du logement à Tallinn et
Tartu Nr. 92(7)-93(3), " 385-398
Inventions de 1922-28 " 94(9), " 492-494
Production en consommation de bois-
sons alcooliques de 1920-27 " 78(5), " 291-293
Traitements du personnel des institu-
tions d'Etat en 1927-28 " 84(11), " 633-640
Personnel des institutions de l'Etat et
le problème de sa diminution " 76(3), " 211-218

RÉFORME AGRAIRE.

Mise en ordre de terres d'Etat et privées
en 1927 et 1928 Nr. 94(9), page 522-524
Réalisation de la réforme agr. 1919-26 " 76(3), " 171-175

LISTE DES ÉDITIONS DU BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE.

Type A. DÉMOGRAPHIE.

Volume	I. Annuaire de la statistique d'instruction publique	Pages 288+186, 1924.	Kr. 6.-
"	Dile (Édition abrégée)	" 300, 1924.	" 3.50
"	II. Naissances, décès, mariage, et mouvem. de la populat. 1921-1923	" 52+54, 1925.	" 3.-
"	III. Statistique de l'hygiène publique	" 132+30, 1925.	" 5.-
"	IV. Population et l'hygiène publique	" 306, 1930.	" 8.-

STATISTIQUE ÉCONOMIQUE.

Volume	I. Commerce extérieur en 1923	Pages 22+72, 1924.	Kr. 2.-
"	II. Ports, marine marchande et navigation	" 102, 1925.	" 2.50
"	III. Chemins de fer, poste, télégraphe et téléphone en Estonie	" 64, 1925.	" 2.-
"	IV. Commerce extérieur en 1924	" 29+92, 1925.	" 3.-
"	V. Industrie en Estonie	" 80, 1926.	" 2.50
"	VI. Chemins de fer de l'Etat en 1924	" 38, 1926.	" 2.-
"	VII. Commerce extérieur en 1925	" 109, 1926.	" 3.25
"	VIII. Commerce extérieur en 1926	" IV+106, 1927.	" 3.25
"	IX. Situation financière des sociétés anonymes et des sociétés coopérat. au 1. I. 1926	" 32+34, 1927.	" 2.-
"	X. Commerce extérieur en 1927	" 106, 1928.	" 3.25
"	XI. Commerce extérieur en 1928	" 120, 1929.	" 3.50
"	XII. Commerce extérieur en 1929	" 152, 1930.	" 3.50
"	XIII. Commerce extérieur en 1930.	Sous-pressé.	

STATISTIQUE AGRICOLE.

Volume	I. Annuaire de la statistique agricole I	Pages 290, 1923.	Kr. 5.-
"	II. Annuaire de la statistique agricole II (1923)	" 132, 1924.	" 2.25
"	III. Elevage du bétail en Estonie en 1924	" 17+105, 1925.	" 1.50
"	IV. Annuaire de la statistique agricole (1925)	" 3+201, 1926.	" 3.-
"	V. Annuaire de la statistique agricole (1926)	" VII+254, 1927.	" 3.-
"	VI. Annuaire de la statistique agricole (1927)	" VIII+207, 1928.	" 2.75
"	VII. Annuaire de la statistique agricole (1928)	" VIII+218, 1929.	" 2.75
"	VIII. Annuaire de la statistique agricole (1929)	" VIII+264, 1930.	" 3.50
Type B.	1. Résultats préliminaires du recensement de 1922	Pages 78, 1923.	Kr. 2.-
"	2. Les enfants infirmes en Estonie	" 164, 1923.	" 3.75
"	3. Élections au Parlement en mai 1923	" 78, 1923.	" 3.-
"	4. Commerce extérieur de l'Estonie en 1921-1922	" 60+ 38, 1923.	" 2.50
"	5. Résultats du recensement de 1922:		
Volume	I. Répartit. démograph. de la popul. et conditions de logement	Pages 88, 1925.	Kr. 2.-
"	II. Répartit. démograph. de la popul. (tableaux) conditions.	" 8+188, 1924.	" 4.-
"	III. Répartition de la population par occupations	" 88+ 84, 1925.	" 3.-
"	IV. Arrond. Viru	" 24+ 52, 1924.	" 2.-
"	V. " Järva	" 52+ 60, 1923.	" 3.-
"	VI. " Harju et la ville de Tallinn	" 40+ 56, 1924.	" 3.-
"	VII. " a) Lääne	" 20+ 56, 1924.	" 2.-
"	b) Saare	" 20+ 56, 1924.	" 2.-
"	VIII. " Pärnu	" 40+ 84, 1924.	" 3.50
"	IX. " Viigandi	" 30+ 84, 1924.	" 3.50
"	X. " Tartu et Valga	" 40+ 92, 1924.	" 3.-
"	XI. " Võru et Peltseri	" 30+ 46, 1927.	" 3.-
"	6. Dépouillement des données du recensement de 1922 et le contenu des tableaux de résultats définitifs	" 48, 1923.	" 1.-
"	7. Les exploitations agricoles nouvellement fondées de 1919-23	" 46+ 60, 1924.	" 3.50
"	8. Résultats du recensement agricole de 1925	" 4+219, 1926.	" 3.75
"	9. Album statistique, vol. I. Territoire et populat. (38 dia- et cartogram en coul.) 1925.	" 1926.	" 6.-
"	Album statistique, vol. II. Economie (34 dia- et cartogram en coul.)	" 112, 1928.	" 7.50
"	Album statistique, vol. III. Agriculture	" 48, 1927.	" 1.75
"	10. Élection au III. Parlement	" 72, 1928.	" -
"	11. Elevage du bétail et marchés des produits animaux en Estonie et à l'étranger	" 52, 1929.	" 1.75
"	12. Élection au IV. Parlement	" XI+236, 1930.	" 7.50
"	13. Résultats du recensement agricole de 1929, vol. I	Sous-pressé.	
"	14. Résultats du recensement agricole de 1929, vol. II		

Type G. Recueil mensuel.

1922 Nr. 1-11 Prix total	Kr. 10.-	1925 Nr. 34-45 Prix total	Kr. 15.-	1928 Nr. 74-85 Prix total	Kr. 15.-
1923 " 13-21 " " "	" 15.-	1926 " 46-61 " " "	" 15.-	1929 " 86-97 " " "	" 15.-
1924 " 22-33 " " "	" 15.-	1927 " 62-73 " " "	" 15.-	1930 " 93-109 " " "	" 15.-
				1931 " 110-112 à Kr. 1.50.	